

Vlaams
Parlement

ingediend op **144** (2014-2015) – Nr. 7
20 januari 2015 (2014-2015)

Verslag

namens de Commissie voor Economie, Werk,
Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid
uitgebracht door Martine Fournier en Yasmine Kherbache

over de beleidsnota
Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie
2014-2019

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Axel Ronse.

Vaste leden:

de heren Matthias Diependaele, Andries Gryffroy, Jos Lantmeeters, mevrouw Grete Remen,
de heer Axel Ronse, mevrouw Sabine Vermeulen;
de heer Robrecht Bothuyne, de dames Sonja Claes, Martine Fournier, de heer Peter Van Rompuy;
de heer Willem-Frederik Schiltz, mevrouw Emmily Talpe;
mevrouw Yasmine Kherbache, de heer Bart Van Malderen;
de heer Imade Annouri.

Plaatsvervangers:

de heer Jan Hofkens, mevrouw Lieve Maes, de heer Lorin Parys, mevrouw Miranda Van Eetvelde,
de heren Paul Van Miert, Peter Wouters;
mevrouw An Christiaens, de heer Jenne De Potter, mevrouw Kathleen Helsen,
de heer Koen Van den Heuvel;
de heer Lionel Bajart, mevrouw Martine Taelman;
de heer Rob Beenders, mevrouw Güler Turan;
de heer Wouter Vanbesien.

Documenten in het dossier:

- 144** (2014-2015) – Nr. 1: Beleidsnota
- Nr. 2 t.e.m. 5: Moties
- Nr. 6: Tekst aangenomen door de plenaire vergadering

INHOUD

I. Toelichting	4
1. Inleiding	4
2. Omgevingsanalyse	5
3. Strategische en operationele doelstellingen.....	5
3.1. Investeren in wendbare werknemers en ondernemingen	5
3.2. Investeren in een excellente kennisbasis.....	8
3.3. Investeren in een vereenvoudigde dienstverlening op maat	9
3.4. Investeren in ruimte en infrastructuur om te ondernemen	10
3.5. Waken over de concurrentiekracht van de Vlaamse onder- nemingen	10
3.6. Investeren in Europese, internationale en interregionale net- werken.....	11
3.7. Activeren van talenten.....	11
3.8. Activeren van het ondernemingspotentieel bij leerlingen, stu- denten en werkzoekenden	12
3.9. Activeren van het groeipotentieel bij ondernemingen	12
3.10. Activeren van het innovatiepotentieel bij kmo's en grote onder- nemingen	13
3.11. Innovatieondersteunend aankopen bij de overheid	13
3.12. Ontginnen van buitenlands tewerkstellingspotentieel	13
II. Bespreking.....	13
1. Standpunten en vragen van de fracties	13
1.1. Tussenkomen van de sp.a-fractie.....	13
1.2. Tussenkomen van de Open Vld-fractie	37
1.3. Tussenkomen van de CD&V-fractie.....	45
1.4. Tussenkomen van de Groenfractie.....	54
1.5. Tussenkomen van de N-VA-fractie.....	61
2. Antwoord van de minister.....	73
2.1. Algemeen – beleidsnota.....	73
2.2. Werk.....	74
2.3. Economie, Wetenschap en Innovatie.....	82
3. Replieken	87
Gebruikte afkortingen	92

De Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid besprak de beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie op 6, 20 en 27 november en 4 december 2014.

De beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie werd samen besproken met het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014 en het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015. Daarover wordt verslag uitgebracht in *Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 15/8-E.

I. Toelichting

1. Inleiding

De heer *Philippe Muylers*, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, geeft op 6 november 2014 toelichting bij de beleidsnota.

De minister laat vooreerst opmerken dat de beleidsnota de doelstellingen voor een periode van vijf jaar vooropstelt. Het is niet zo dat voor de uitwerking van deze doelstellingen en initiatieven al alle details bekend zijn. Voor diverse initiatieven is voorafgaand overleg of verdere inhoudelijke uitwerking noodzakelijk en dat moet in de loop van de volgende jaren gebeuren. De beleidsnota is concreter dan het regeerakkoord, maar beperkt zich noodgedwongen tot de grote lijnen.

De minister geeft als inleiding enkele belangrijke krachtlijnen van zijn beleidsnota mee.

Investeren om potentieel te creëren

Onder 'investeren' verstaat de minister de creatie van de randvoorwaarden op lange termijn om het ondernemings- en tewerkstellingspotentieel te creëren dat noodzakelijk is als antwoord op de ingrijpende transitie waar onze maatschappij en onze economie vandaag voor staan.

Het resultaat moet zijn dat ondernemingen concurrentiëler en werkenden ondernemender zijn dan vandaag, dat werknemers en bedrijven opportuniteiten zien en initiatief nemen in een veranderende omgeving.

Activeren om potentieel te ontsluiten

Onder 'activeren' verstaat de minister het nemen van doelmatige en gerichte maatregelen daar waar kan worden vastgesteld dat men, ondanks het aanwezige potentieel, niet tot het gewenste initiatief komt.

Het resultaat moet zijn dat al het potentieel in onze economie, van menselijk talent over ondernemingspotentieel tot en met het potentieel aan innovatie en valoriseerbare kennis maximaal aangesproken wordt in de strategie van groei en jobcreatie.

Een waardegedreven beleid

Een dergelijk beleid wordt volgens de minister gevoerd vanuit een aantal waarden. Een eerste waarde is duurzaamheid: hij wil niet ad hoc werken maar oplossingen uitwerken die stand houden op de langere termijn. Transparantie en EU-conformiteit vormen hierbij belangrijke krijtlijnen.

Een tweede waarde is responsabilisering: de minister wil streven naar constructieve samenwerking met partners waarmee een verantwoordelijke relatie kan worden opgebouwd en waarbij de rol van de overheid sterk faciliterend is. De minister noemt de sociale partners belangrijke medespelers.

Excellentie: de minister wil een beleid dat streeft naar excellentie bij werknemers, ondernemingen en de overheid, zodat Vlaanderen ook internationaal een sterke positie kan opbouwen.

Een andere waarde is klantgerichtheid. De klant moet centraal staan en de klanten zijn de ondernemers, de onderzoekers, de werkenden en de werkzoekenden.

Het beleid moet ook wendbaarheid stimuleren bij mensen, ondernemingen en de overheid zelf. De minister wil niet vasthouden aan structuren en systemen van het verleden, maar op zoek gaan naar praktijken die het mogelijk maken om zich snel aan te passen aan de nieuwe kansen en uitdagingen.

Integratie en synergie zijn een volgende waarde. In deze regeerperiode is er de nieuwe situatie dat de minister bevoegd is voor zowel Werk als Economie, Wetenschap en Innovatie. Het moet mogelijk zijn een synergie tussen deze beleidsdomeinen te creëren om klanten eenduidiger te kunnen bedienen. Daarbij wil de minister ook inzetten op samenwerking met andere beleidsdomeinen, zoals bijvoorbeeld Onderwijs en Welzijn, maar ook Sport.

Tot slot is maatwerk een belangrijke waarde. De minister wil streven naar een zoveel als mogelijk maatgerichte aanpak voor alle economische en arbeidsmarktactoren.

2. Omgevingsanalyse

Minister Muyters verwijst naar de figuur op bladzijde 12 van de beleidsnota, waarin Vlaanderen voor een aantal parameters wordt vergeleken met het gemiddelde van de Europese Unie. Hij licht dit toe voor enkele parameters.

Wat bijvoorbeeld jeugdwerkloosheid en het vroegtijdig schoolverlaten betreft doet het Vlaamse Gewest het beter dan gemiddeld, in die zin dat het percentage lager ligt dan het Europese gemiddelde.

Vlaanderen scoort dan weer slechter dan het EU-gemiddelde wat het aantal gediplomeerden in wetenschap en technologie en de deelname aan permanente vorming betreft. Ook inzake de werkzaamheidsgraad van 55-plussers doet Vlaanderen het minder goed dan het Europese gemiddelde. Voor andere parameters is de score ongeveer gemiddeld of net iets beter.

3. Strategische en operationele doelstellingen

3.1. Investeren in wendbare werknemers en ondernemingen

Probleemoplossende en zelflerende vaardigheden

De minister wil in zijn beleid de focus leggen op probleemoplossende en zelflerende vaardigheden in de initiële loopbaan.

Investeren in competenties

Een tweede operationele doelstelling is investeren in competenties. Dat omvat als eerste punt het inzetten op een gefundeerde studie- en beroepskeuze. De schoolverlatersenquête van de VDAB is onder meer een belangrijke insteek daartoe.

De minister wil ook werk maken van een geïntegreerd duaal stelsel van leren en werken, dit in nauw overleg met de betrokken stakeholders (sociale partners, onderwijs- en werkactoren). Voor jongeren die onder het leerplichtstelsel vallen, blijft vooral Onderwijs verantwoordelijk. SYNTRA Vlaanderen staat in voor de regie van de werkcomponent.

'Leren en werken' moet een volwaardige leerweg worden in het grotere geheel van onderwijs met arbeidsfinaliteit. Elke arbeidsmarktrijpe jongere zou een concrete werkervaring moeten kunnen krijgen. De leercomponent zal daartoe volgens de minister sterker dan nu moeten gecombineerd worden met en afgestemd worden op de werkplekervaring. De leercomponent is dus onlosmakelijk met de werkervaring verbonden, maar de minister zal dit uiteraard uitwerken in nauw overleg met de minister van Onderwijs.

De minister wil ook inzetten op een betere aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt en ongekwalificeerde uitstroom voorkomen en remediëren.

Om de ondernemerscompetenties te versterken, moeten het nieuwe Agentschap Ondernemen en Innoveren en het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming (SYNTRA Vlaanderen) een tandem vormen om tot een meer geïntegreerde aanpak voor de bevordering van het ondernemerschap en de verdere uitbouw van de ondernemersvorming te komen.

SYNTRA Vlaanderen krijgt vanuit zijn regierol de opdracht om werk te maken van nieuwe ondernemerstrajecten en een sturend beleid uit te werken dat toekomstgerichte vorming waarborgt. SYNTRA moet in samenspraak met de sociale partners onderzoeken hoe dit beleid kan gerealiseerd worden en met wie op de markt daartoe kan worden samengewerkt.

De toegang tot het ondernemerschap is een nieuwe materie die overkomt van de federale overheid. In overleg met de sociale partners zal worden nagegaan hoe dit verder kan worden ingevuld.

Een volgende doelstelling is het arbeidsmarkt- en loopbaangericht uitbouwen van het onderwijs- en opleidingsaanbod. Dat is het 'leren via werken'-beleid. De minister wil de leerwegen nauwer laten aansluiten bij de noden van het bedrijf en de arbeidsmarkt en tegelijkertijd meer kansen op succes garanderen voor wie een opleiding volgt. Dat kan alleen lukken indien er excellente partnerschappen worden opgezet. Dat zal in samenwerking met de minister van Onderwijs gebeuren.

Andere elementen van het investeren in competenties zijn het streven naar meer synergie en doelmatigheid in de opleidingsinstrumenten en het inzetten op elders verworven competenties.

Investeren in de randvoorwaarden voor innovatiegedreven ondernemerschap

De minister wil investeren in kennisopbouw en innovatie. In dit deel van de beleidsnota gaat het specifiek over kennisopbouw en innovatie bij bedrijven. Daarin maakt de minister een onderscheid tussen grote ondernemingen en kmo's. Ook hier is maatwerk immers belangrijk.

Specifiek voor de projecten van grote ondernemingen en andere O&O-kennisintensieve ondernemingen geldt dat samenwerking met andere ondernemingen, kennisinstellingen in Vlaamse of internationale verbanden eerder de norm dient te zijn dan de uitzondering. In dat verband moet ook de vernieuwde clusterwerking worden gezien, waarmee het beleid ondernemingen wil aanmoedigen om effectieve, want vraaggedreven partnerschappen te vormen en dat met duidelijke engagementen van elke deelnemer. De minister ziet als belangrijkste deelnemers

de overheid, de ondernemingen en de wetenschappelijke instellingen (de zogenaamde triple helix).

Voor de meer traditionele kmo's en niet-kennisintensieve grote ondernemingen zal de focus binnen de directe O&O&I-steun liggen op het ondersteunen van deze projecten die bijdragen aan de transformatie van het industrieel weefsel en de groei van de individuele ondernemingen. Voor deze doelgroep mikt de minister eveneens op de verdere opbouw van innovatiecapaciteit, onder andere via samenwerking met kennispartners. Het is vooral in dat segment dat de vereenvoudiging door het samengaan van het AO en het IWT in het Agentschap voor Ondernemen en Innovatie een grote meerwaarde kan hebben.

Toegang tot investeringsmiddelen

De minister wil de kredietverlening door banken blijven opvolgen en faciliteren. De kredietverlening zal op regelmatige tijdstippen worden gemonitord en de toestand van de kredietverlening zal twee maal per jaar tijdens het overleg met de bankensector en de ondernemersorganisaties worden besproken.

De Participatiemaatschappij Vlaanderen zal zich richten op de specifieke financieringsnoden veroorzaakt door marktfalen.

De rol van de Limburgse Reconvertiemaatschappij in de uitvoering van het SALK zal worden versterkt, zoals beschreven in het regeerakkoord. Er wordt gestreefd naar een transitie van de Limburgse traditionele economie naar een meer ondernemende, innovatie- en technologisch gedreven economie. In uitvoering van het SALK-rapport zal de LRM een investeringsplatform uitwerken met het oog op de financiering van grotere projecten in samenwerking met de Limburgse industriële partners.

Wat betreft de participaties kan dubbele subsidiëring of participaties vanuit de PMV en de LRM voor dezelfde infrastructuur, bedrijven of activiteiten worden vermeden door de uitbouw van een subsidie- en participatiedatabank.

Er komt een programmatorische aanpak voor slimme specialisaties en clusterpacten. De filosofie van de clusterpacten werd al toegelicht. Het moet volgens de minister gaan om het ontwikkelen van innovatieve waardeketens op specifieke domeinen.

De huidige sectorale convenanten zullen lopen tot eind 2015. In 2015 wil de minister, samen met de interprofessionele sociale partners, concreet het kader voor een vernieuwd sectoraal beleid vorm geven. Dat moet in 2016 van start gaan, voortbouwend op de fundamenten die hiervoor reeds werden gelegd in de afgelopen regeerperiode.

Het beleid heeft nood aan goed onderbouwde beleidsadviezen. Daarom zal onder meer de rol van de Industrieraad als onafhankelijk klankbord bij het innovatie- en industrieel beleid worden opgewaardeerd.

De minister wil ook blijven investeren in beleid dat gestoeld is op wetenschappelijke inzichten en daarbij oog hebben voor de verhoogde nood aan coördinatie van het beleid. Hij wil voor het einde van 2014 een voorstel aan de Vlaamse Regering voorleggen om de werking van de verschillende adviesorganen te stroomlijnen.

Nieuwe loopbaanwendingen mogelijk maken

Er moet een dienstverlening zijn die loopbaanwendingen aanmoedigt. Loopbaanbegeleiding, waarop hij vorige legislatuur al heeft ingezet, is voor de minister een

zeer belangrijk arbeidsmarktinstrument. Het is goed om als werknemer inzicht te hebben in de eigen competenties ('Wat kan ik en wat ken ik?'), naast een gezonde dosis zelfsturing ('Wat wil ik?') en acties om de eigen loopbaan in handen te nemen ('Hoe pak ik dit aan?').

Omdat alle competenties en talenten nodig zijn, moet het beleid volgens de minister blijven ijveren voor een algeheel klimaat van werkbaarheid op de werkvloer. Dat begint met betrokkenheid en cocreatie, gezondheid op het werk, fitte werknemers die zich goed in hun vel voelen en een goede afstemming tussen arbeid en gezin. In afstemming met het beleidsveld sport wil de minister een gezond werkgedrag en gezonde sportbeoefening aanmoedigen.

De combinatie van arbeid en gezinsleven wordt blijvend ondersteund met verlofstelsels en het systeem van de dienstencheques. Wat de verlofstelsels betreft, is het de betrachting om tot één Vlaams systeem van zorgverlof te komen ter ondersteuning van de thematische verloven voor zorg, complementair aan de federale uitkering voor deze thematische verloven.

De regionalisering van dienstencheques biedt een tweede mogelijkheid om werkenden te ondersteunen in hun combinatie arbeid en gezin. De Vlaamse Regering wil dit systeem continueren en de performantie ervan versterken door maximaal in te zetten op automatisering en digitalisering, op vereenvoudiging en verminderde administratieve lasten.

3.2. Investeren in een excellente kennisbasis

Streven naar een kwalitatieve invulling van de 3 percentnorm

Het kompas staat op een kwalitatieve invulling van de 3 percentnorm voor O&O. De minister wil streven naar een zo efficiënt mogelijke inzet van de bijkomende middelen en naar een maximaal hefboomeffect van de overheidsmiddelen voor de private sector.

Een eerste element betreft het onderzoek aan de universiteiten. De verdere groei en bloei van grensverleggend wetenschappelijk onderzoek vormt een kritische succesfactor voor innovatie en ontwikkeling zowel op maatschappelijk als op economisch vlak.

De minister ondersteunt de verdere ontwikkeling van de strategische onderzoekscentra. In de innovatieketen vervullen de SOC's een brugfunctie tussen het fundamentele en toegepaste onderzoek. De minister zal blijvende inspanningen leveren om de impact van de SOC's te verbeteren op het vlak van valorisatie, onder andere door samenwerking met Vlaamse bedrijven (onder meer via de clusterpacten) en door de creatie van spin-offs. De samenwerking tussen de centra zal versterkt worden via het SOC-forum.

Kennisinstellingen en ondernemingen stimuleren tot Europese en internationale samenwerkingen

Om de participatie aan Europese programma's aan te zwengelen, zal de minister in overleg met de betrokken actoren evalueren hoe hij de verschillende doelgroepen optimaal kan helpen, gelet op hun specifieke behoeften en ervaringsniveau.

Strategie voor onderzoeksloopbanen

De minister wil een strategie ontwikkelen voor onderzoekers en andere kenniswerkers, met aandacht voor loopbaanaspecten, flexibele arbeid, het aantrekken van buitenlandse talenten, mobiliteit van en naar de industrie, doorstroming en multi-

disciplinaire training. Er zal een systeem van innovatiestages worden uitgewerkt. Prioritaire aandacht blijft gaan naar jonge onderzoekers en de doorstroom van doctors naar de arbeidsmarkt, zowel academisch als niet-academisch.

Maar ook de problematiek van onderzoekers die ten gevolge van opeenvolgende projectfinancieringen een preciaire arbeidssituatie hebben (zelfs als ze vele jaren dienst hebben) moet worden opgevolgd.

Het kunnen garanderen van een aanvaardbaar slaagpercentage voor mandaten en projecten bij onderzoeksfinancierders vormt een belangrijk aandachtspunt.

Investeren in state-of-the-artonderzoeksinfrastructuur

Over een state-of-the-artonderzoeksinfrastructuur beschikken is een strategische doelstelling van de Vlaamse overheid. Een geavanceerde onderzoeksinfrastructuur is immers onmisbaar voor toponderzoek en trekt topwetenschappers aan, wat bijdraagt tot de internationale uitstraling van Vlaanderen en tot interdisciplinaire samenwerking.

Het openstellen van deze infrastructuren voor bedrijven draagt bij tot het versterken van de concurrentiekracht van Vlaamse bedrijven.

Vlaanderen ontwikkelt een beleid voor open data en open access

De Vlaamse overheid zal de onderzoeksinstellingen stimuleren om hun onderzoeksresultaten nog meer in open access te publiceren en de onderzoeksgegevens die aan de basis liggen van die publicaties als open data te ontsluiten.

3.3. Investeren in een vereenvoudigde dienstverlening op maat

De minister wil deze regeerperiode aangrijpen om volop te werken aan een overheid die de klant en zijn behoefte als vertrekpunt neemt, overeenkomstig de waarde 'klantgerichtheid' die bij de uitgangspunten van de beleidsnota werd toegelicht.

Dit wil de minister waarmaken op drie vlakken: ten eerste via een afstemming van de werking van de overheidsinstellingen en frontoffices van de Vlaamse overheid gericht op ondernemers met een geïntegreerd digitaal loket als unieke toegangspoort, ten tweede via een afgestemd achterliggend instrumentarium en ten derde via een geïntegreerde en afgestemde dienstverlening of accountwerking op het terrein. Dit moet uiteraard samen met de partners en intermediaire organisaties worden gerealiseerd.

Een geïntegreerd aanspreekpunt voor de ondernemer

Het digitaal loket www.vlaanderenonderneemt.be wil de minister verder uitbouwen tot de unieke frontoffice van de Vlaamse overheid waar de (toekomstige) ondernemer met al zijn vragen terecht kan. Dit digitaal loket zal op termijn ook mogelijkheden bieden om e-transacties met de Vlaamse overheid uit te voeren.

Er komt, zoals al vermeld, een nieuw Agentschap voor Ondernemen en Innovatie. Die integratie is een opportuniteit en moet er in eerste instantie voor zorgen dat de steunmaatregelen gericht op innovatie en de economische steunmaatregelen nauwer op elkaar aansluiten en ingezet kunnen worden als een geïntegreerd en op elkaar afgestemd steuninstrumentarium.

Doelmatige instrumenten op maat van de specifieke behoeften van werkzoekenden, werknemers en ondernemingen

Een doelmatig instrumentarium is eenvoudig en transparant. De minister wil deze legislatuur dan ook inzetten op een verdere vereenvoudiging van de instrumentenkoffer met als doel de drempels voor ondernemingen, werkzoekenden en werknemers te verlagen. Een doelmatig beleid vereist ook dat waar mogelijk in eventuele ontbrekende schakels wordt voorzien.

Binnen het verwezenlijken van een geïntegreerde aanpak ziet de minister eveneens afstemmingsmogelijkheden tussen de bevoegdheden Werk en Economie en Innovatie op het vlak van strategisch hr- en organisatiebeleid en opleidingsondersteunende instrumenten. Maar ook een betere afstemming op het vlak van de ondersteuning van starters, de samenwerking op het vlak van een instrumentarium bij economische reconversie en herstructurering en het bereik van welbepaalde doelgroepen op het vlak van ondernemerschap zijn actiepunten.

3.4. Investeren in ruimte en infrastructuur om te ondernemen

Bijkomende bedrijfshuisvestingsmogelijkheden

Niet alleen zouden de bestemde terreinen sneller moeten kunnen worden gerealiseerd, de bestaande terreinen moeten ook zo optimaal mogelijk worden benut.

Voor de invulling van ruimtelijke behoeften blijft het beleid bijzondere aandacht besteden aan de ontwikkeling van vervuilde sites door middel van brownfieldconvenanten.

Detailhandel- en handelsvestigingenbeleid

De detailhandel is een sector die onder andere door de opkomst van e-commerce en veranderend consumentengedrag een ingrijpende transformatie ondergaat. Het zal in belangrijke mate aan de ondernemers van de sector zijn hierop een passend antwoord te vinden via innovatie en een verhoogde klantgerichtheid. Het Vlaamse detailhandelbeleid zal verder worden ontwikkeld op verschillende terreinen zoals de regierol van steden en gemeenten, de uitrol van het integraal handelsvestigingenbeleid, de aanpak van leegstand en het bevorderen van e-commerce.

3.5. Waken over de concurrentiekracht van de Vlaamse ondernemingen

Oog hebben voor de kosten van ondernemingen

Het Vlaamse beleid heeft maar een beperkte impact op de kosten van de ondernemingen. De Vlaamse Regering wil echter de administratieve lasten blijven vereenvoudigen waar mogelijk, maar zal ook meewerken aan een energienorm voor energie-intensieve ondernemingen en de compensatieregeling voor indirecte emissiekosten maximaal blijven toepassen met middelen uit het Klimaatfonds.

Afstemmen van het subsidieapparaat op de Europese mogelijkheden en beperkingen

Het Europese regelgevende kader inzake staatsteun is niet eenvoudig, maar wel richtinggevend voor het uitwerken van het subsidieapparaat voor ondernemingen, zowel voor maatregelen inzake Economie en Innovatie als Werk. De geplande hervormingen om de huidige subsidies te stroomlijnen en te optimaliseren, moeten worden gekaderd binnen de mogelijkheden die er vanuit de Europese regelgeving worden gecreëerd.

Reconversiebeleid en afstemming federaal competitiviteitsbeleid

Een goede afstemming tussen steunmaatregelen voor Werk en Economie is nodig. Reconversie van mensen, via tewerkstellingscellen en outplacement, en reconversie van bedrijven naar nieuwe producten en technologieën moeten hand in hand gaan.

3.6. Investeren in Europese, internationale en interregionale netwerken

De minister vindt het belangrijk dat Vlaanderen op Europees en internationaal vlak aanwezig is. Niet alleen tijdens vergaderingen maar ook in de marge daarvan kan het wegen op de besluitvorming. Het internationale kader kan mogelijkheden bieden om een hefboom- of multiplicatoreffect te bereiken bij het realiseren van eigen beleid.

De minister denkt daarbij aan een strategische inzet van de EFRO-middelen. Daarnaast wil hij trachten om, via het Vanguard Initiative, samen met andere regio's de Europese agenda proactief te beïnvloeden.

3.7. Activeren van talenten

Na de diverse doelstellingen inzake investeren, gaat de minister nu in op de doelstellingen inzake activeren.

Een vereenvoudigd doelgroepenbeleid

Met de Zesde Staatshervorming wordt ook het doelgroepenbeleid een bevoegdheid van de gewesten. Dat is al eerder aan bod gekomen in de commissie naar aanleiding van vragen om uitleg. De minister heeft aan de sociale partners een advies gevraagd en verwacht dit in de loop van november 2014. De minister hoopt daarna snel tot een Banenpact te komen.

Tijdelijke werkervaring

Op de tijdelijke werkervaring voor jonge ongeschoolde werklozen werd vorige legislatuur al ingezet. Het regeerakkoord vermeldt ook het activeren van langdurig werkzoekenden door het aanbieden van tijdelijke werkervaring op lokaal niveau. Ook de Federale Regering wil daarop inzetten.

Realiseren van een aanbod op maat van alle jonge werkzoekenden

Voor sommige jonge werkzoekenden is het voldoende om vacatures te ontvangen, anderen hebben dan weer nood aan een sollicitatietraining, een opleiding of een werkervaring. Zoals ook het regeerakkoord vermeldt, is het de bedoeling dat tegen het einde van de regeerperiode alle jonge werkzoekenden binnen vier maanden een aanbod op maat krijgen.

Uitbreiden activeringsaanpak voor werkzoekenden tot 65 jaar

In 2009 werd de activeringsaanpak voor 50-plussers al uitgebreid van 52 naar 55 jaar, daarna tot 58 jaar en in april 2014 tot 60 jaar. Gelet op het streven naar 'langer werken' wil de minister, rekening houdend met de mogelijkheden van de oudere werkzoekenden en de capaciteit van de VDAB, trapsgewijs de activeringsaanpak uitbreiden tot 65 jaar.

Inzetten op geïntegreerd taal- en werkbeleid

De minister verwijst naar de discussies die hierover al eerder dit jaar in de commissie en de plenaire vergadering plaatsvonden, onder meer naar aanleiding van een recente actuele vraag over de taalopleidingen van de VDAB en de doorstroming naar de arbeidsmarkt (*Hand. VI.Parl. 2014-15, nr. 7*).

Aandacht voor het snijvlak werk- en welzijn

De minister verwijst naar het W2-decreet dat op het einde van de vorige legislatuur werd goedgekeurd (decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten). Er wordt bekeken hoe dit kan worden uitgevoerd.

Versterken en uitbreiden van het activeringsbeleid

De minister meent dat het versterken en uitbreiden van het activeringsbeleid onder meer mogelijk is door de bevoegdheid inzake controle op de beschikbaarheid van werkzoekenden, die in het kader van de Zesde Staatshervorming naar de gewesten wordt overgeheveld.

Verbetering van de matching tussen vraag en aanbod

In de vorige regeerperiode werd ingezet op competentiebeleid om de afstemming tussen vraag en aanbod te bekijken. Het project Competent is ook buiten Vlaanderen een succes. Enkele Europese landen staan klaar om de competentietool naar hun situatie te vertalen. De filosofie om te gaan kijken naar de beschikbare competenties van de werkzoekenden en de gevraagde competenties in bedrijven, eerder dan naar de diploma's, maakt nu ook in Europa opgang.

Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden

Ook deze regeerperiode wil de minister blijven inzetten op het bestrijden van discriminatie.

Lokale partnerschappen aanscherpen

Aan maatwerk doen, betekent volgens de minister ook dat op maat van de steden en gemeenten moet worden gewerkt. De bestaande partnerschappen zullen waar mogelijk worden uitgebouwd en geïntensifieerd.

3.8. Activeren van het ondernemingspotentieel bij leerlingen, studenten en werkzoekenden

De minister wil samen met de minister van Onderwijs bekijken hoe de ondernemingszin en het ondernemerschap bij leerlingen en studenten kan worden gestimuleerd en dat zowel op jonge leeftijd als in het hoger onderwijs. De VDAB wordt gevraagd om ook werkzoekenden warm te maken om zelf te ondernemen.

Om studenten te laten kennismaken met de uitdagende omgeving die het bedrijfsleven biedt, zal worden onderzocht of er nood is aan bijkomende instrumenten om voldoende plaatsen te creëren voor bedrijfsstages.

3.9. Activeren van het groeipotentieel bij ondernemingen

De minister wil zijn beleid blijven richten naar professionalisering. Het instrument van de kmo-portefeuille is een goede vertrekbasis.

Activeren van groeipotentieel betekent ook de Vlaamse familiebedrijven begeleiden in de fase van opvolging of overdracht naar de volgende generatie.

Er komt ook een geïntegreerde steunmaatregel in het geval van hinder door openbare werken.

3.10. Activeren van het innovatiepotentieel bij kmo's en grote ondernemingen

De minister verwijst naar de al toegelichte doelstellingen inzake innovatie. Er bestaat nog een grote groep kmo's en niet O&O-intensieve grote ondernemingen, die nog een belangrijke stap voorwaarts kunnen zetten op vlak van innovatiematuriteit. Er zijn gerichte instrumenten nodig voor innovatieve starters maar ook voor innovatieve kmo's, niet-O&O-intensieve grote ondernemingen en innovatievolgers.

3.11. Innovatieondersteunend aankopen bij de overheid

De minister gelooft in het stimuleren van vernieuwing door innovatief aanbesteden door de overheid, ondanks een negatieve ervaring in het verleden. De voorbije jaren werd dit instrument ook op Europees niveau aanvaard.

3.12. Ontginnen van buitenlands tewerkstellingspotentieel

Zoals al besproken in de commissie, zijn er heel wat buitenlandse werknemers actief op de Vlaamse arbeidsmarkt en wordt getracht hun potentieel beter te benutten (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 165/1). Hooggeschoolde buitenlandse werkzoekenden worden vaak niet naar kennis en kunde tewerkgesteld. De beleidsnota gaat dieper in op het beleid dat voor het buitenlands tewerkstellingspotentieel kan worden gevoerd.

Conclusie

De minister besluit dat deze doelstellingen nog verder moeten worden uitgewerkt in de loop van deze regeerperiode. De visie en het beleid worden al wel voorgesteld in de beleidsnota.

II. Bespreking

1. Standpunten en vragen van de fracties

1.1. Tussenkomsten van de sp.a-fractie

1.1.1. Tussenkomst van mevrouw Yasmine Kherbache

Mevrouw *Yasmine Kherbache* zal de focus leggen op het arbeidsmarktbeleid. Ze zal hierbij verwijzen naar tabellen en cijfers. De beleidsnota van de minister bevestigt de ambitieuze doelstelling betreffende de werkzaamheidsgraad, die al jaren vooropstaat in het kader van de EU 2020-strategie. Vlaanderen wil tegen 2020 in de top vijf van Europese regio's zitten, zowel wat werkzaamheidsgraad betreft, 76 procent, als wat innovatie betreft, de besteding van 3 procent aan O&O.

Algemeen

Mevrouw Kherbache vindt het zeer goed dat minister Muylers om die doelstelling waar te maken in zijn beleidsnota uitgaat van een integrale benadering van de bevoegdheden Werk, Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid. Die integrale benadering is bovendien geënt op twee fundamentele pijlers, namelijk investeren en activeren. Dat is volgens het lid een prima uitgangspunt.

Maar voor mevrouw Kherbache blijft het zeer vaag wat de minister concreet wil bereiken in deze legislatuur. Op welke concrete engagementen kan de minister positief, negatief of kritisch worden afgerekend voor het behalen van de doelstelling? In de afgelopen legislatuur waren er algemene doelstellingen om tegen 2020 een werkzaamheidsgraad van 76 percent te halen en om op het vlak van Innovatie in voldoende ondersteuning te voorzien. Op een aantal domeinen werd echter geen vooruitgang geboekt, onder andere wat betreft de langdurige werkloosheid, waar er een verontrustende structurele trend is, die te maken heeft met de structurele langdurige werkloosheid bij laaggeschoolden, waaronder jongeren.

Er is ook geen vooruitgang geboekt op het vlak van de arbeidsmarktpositie van werkzoekenden met een niet-EU-achtergrond. Er is wel de ambitie om dat te verbeteren, maar er is geen vooruitgang. Ook de kansen op werk voor ouderen zijn bedroevend laag. Het is dus belangrijk om naast een algemene doelstelling ook een aantal concrete, meetbare engagementen te hebben. Dat geeft de mogelijkheid om hierover een discussie ten gronde te kunnen voeren in het parlement.

Mevrouw Kherbache ziet verder een zeker onevenwicht in het voluntarisme van minister Muyters. Het engagement voor Onderzoek en Ontwikkeling en ondersteuning van bedrijven wordt, althans in de tekst, zonder enig voorbehoud geformuleerd, ook wanneer het over het budget gaat. Het Rekenhof heeft in zijn begrotingsverslag trouwens een kritische opmerking gemaakt over de middelen voor O&O. Het lid leest een heel andere formulering in de beleidsnota bij de engagementen voor begeleiding, competentieversterking en werkervaring. Vaak wordt gezegd dat die maatregelen zullen worden uitgebreid voor zover er capaciteit of middelen voorhanden zijn. Maar dat is natuurlijk net de keuze die de minister, samen met de Vlaamse Regering, moet maken om een aantal hardere engagementen te kunnen formuleren.

De integrale benadering van Werk en Economie is positief, maar het lid mist vaak concretisering in de verdere uitwerking in de beleidsnota. Zo wordt het tewerkstellingspotentieel voor investeringen in nieuwe, groene, duurzame economie niet vermeld. Er worden daartoe geen concrete engagementen aangegaan. Nochtans biedt het investeren in een dergelijke duurzame economie heel wat tewerkstellingskansen, niet alleen in de kennisindustrie, maar ook in de maakindustrie. In de maakindustrie verdwijnen er jobs en daar zijn er dus net gigantische uitdagingen, zowel op economisch vlak als op het vlak van de arbeidsmarkt. Mevrouw Kherbache heeft wat dit betreft geen concrete ambitie gevonden in de beleidsnota. Er wordt niet gesproken over de jobs van de toekomst, de groene jobs. Het lid vindt ook geen integrale benadering hiervan terug. Ze wil graag weten wat de minister verwacht qua jobcreatie of tewerkstellingspotentieel in die nieuwe economie.

Mevrouw Kherbache ziet verder een onevenwicht in het responsabiliseren van werkzoekenden en werkgevers. Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid opnemen in het arbeidsmarktbeleid dat wordt uitgetekend voor Vlaanderen. Van werkgevers worden er echter geen concrete engagementen verwacht. Er staat wel dat de minister ze zal sensibiliseren voor het aanwerven van kansengroepen en om discriminatie te bestrijden. Het lid is van oordeel dat er meer tastbare engagementen mogen worden verwacht van de werkgevers. Zeker omdat de verplichtingen, sancties en controles ten aanzien van de werkzoekenden worden verscherpt. Het is logisch dat de overheid werkonwilligen zo snel mogelijk probeert te detecteren, te responsabiliseren en als ze een gepaste opleiding of job weigeren, te sanctioneren. Maar het lid vindt in de beleidsnota geen antwoord op het probleem dat ontstaat wanneer een werkzoekende heel hard zijn best doet en voldoet aan alle inspanningen die van hem worden verwacht en dan toch niet aan het werk geraakt en daardoor in bestaansonzekerheid terechtkomt. Het lid vindt dat unfair overkomen.

Werkonwilligen snel detecteren is belangrijk om ze op tijd te responsabiliseren. Maar ten aanzien van werkwilligen die in de langdurige werkloosheid terecht komen en in de bestaansonzekerheid, ook door toedoen van de degressiviteit van de uitkeringen, bevat de beleidsnota geen antwoorden. Daardoor wordt de indruk gewekt dat een werkloze, als hij maar voldoende inspanningen doet en zich voldoende aan de verplichtingen houdt, aan een job geraakt. Maar dat is niet de realiteit. Soms bestaan er drempels, die ofwel door de overheid niet voldoende worden aangepakt, of die blijven bestaan omdat de andere partners op de arbeidsmarkt niet voldoende op hun verantwoordelijkheid worden gewezen, zoals het engagement om bepaalde kansengroepen aan te werven.

Mevrouw Kherbache vindt dat er tegenover de ambitieuze doelstelling inzake de werkzaamheidsgraad een minimalistische invulling staat van een aantal eigen Vlaamse bevoegdheden. Voor het verlagen van de loonkost zijn er volgens het lid bijvoorbeeld veel meer mogelijkheden, maar ook wat discriminatiebestrijding betreft.

Gezien de overheveling in het kader van de Zesde Staatshervorming van een aantal extra bevoegdheden, met het budget dat daaraan vasthangt, verrast het mevrouw Kherbache dat er in de beleidsnota geen indicaties worden gegeven van de richting die de minister wil uitgaan met die bijkomende bevoegdheden. Zij begrijpt dat dit nog het voorwerp van overleg moet uitmaken en dat de minister daar belang aan hecht. Maar de Zesde Staatshervorming wordt al zeer lang voorbereid en de krijtlijnen ervan zijn al jaren bekend. Mevrouw Kherbache maakt zich dan ook zorgen over het feit dat de minister geen richting aangeeft. Daardoor dreigt kostbare tijd verloren te gaan. De uitvoering van een staatshervorming vraagt zeer veel tijd en er duiken altijd onverwachte problemen op. Mevrouw Kherbache illustreert dit met de moeilijkheden die nu rijzen met de overgehevelde doelgroepmaatregelen: de sociale secretariaten geven aan dat het onduidelijk is hoe men die maatregelen nu in de verschillende gewesten moet toepassen. Er duiken dus nu al problemen op en als de minister geen richting aangeeft, zullen die zich opstapelen. Het wordt dan moeilijk een algemene lijn te volgen bij de uitvoering van de Zesde Staatshervorming, die in het regeerakkoord wordt onderschreven en waarmee de regering dus akkoord gaat, aldus mevrouw Kherbache. Het dreigt een ad-hocbeleid te worden.

Minister *Philippe Muyters* repliceert dat de regering de Zesde Staatshervorming niet onderschrijft maar enkel vaststelt. Er staat nergens dat er akkoord wordt gegaan met de Zesde Staatshervorming. Er wordt wel akte van genomen en de regering zal ze uitvoeren, dat is logisch.

Mevrouw *Yasmine Kherbache* stelt vast dat de regering iets waarvan zij akte neemt, zal uitvoeren. Het lid neemt aan dat de regering de Zesde Staatshervorming ten volle en zo goed mogelijk zal uitvoeren. Dat is de kern van haar opmerking.

Waardegedreven beleid

De beleidsnota hanteert enkele waarden als uitgangspunt, zoals duurzaamheid, responsabilisering en excellentie. Een belangrijke waarde die mevrouw Kherbache daarin mist, is een inclusief beleid. Op de arbeidsmarkt is er een grote tweedeling ontstaan tussen hooggeschoolden en laaggeschoolden. Die tekent zich meer en meer af en legt een hypotheek op de werkzaamheidsgraad. Laaggeschoolden zitten vaak in de armoede en zijn op veel domeinen ondervertegenwoordigd. De kloof tekent zich al af in het onderwijs en trekt zich door op de arbeidsmarkt.

Alle tijd, geld, energie, alle ambities en beleidsmaatregelen moeten erop gericht zijn een inclusief beleid te voeren, aldus mevrouw Kherbache. De werkzaamheidsgraad verhogen kan enkel als iedereen wordt meegenomen. De beleidsinstrumenten en de middelen moeten daarom effectief worden ingezet voor een inclusief beleid.

Ook de EU 2020-strategie stelt volgens het lid die waarde voorop. De ongelijkheid ondermijnt de algemene doelstelling om te groeien en de werkzaamheidsgraad op te krikken. Zowel vanuit een sociaal en moreel oogpunt als vanuit het oogpunt van effectiviteit en efficiëntie is een inclusief beleid fundamenteel.

Omgevingsanalyse

Minister Muylers stelt een zeer ambitieuze doelstelling voorop wat de werkzaamheidsgraad betreft. Er is echter nog een hele weg te gaan. In de feiten is de werkzaamheidsgraad tussen 2010 en 2013 gedaald van 72,1 naar 71,9 percent. Zelfs in het Impact-scenario raamt het Steunpunt WSE de werkzaamheidsgraad in 2020 op 73,1 percent.

Projecties van het Planbureau en de Europese Commissie geven aan dat de groei-verwachtingen en de toename van de werkgelegenheid in België naar beneden moet worden bijgesteld. Op basis van de groeiverwachtingen van de Europese Commissie mag het risico van een negatieve impact op de arbeidsmarkt door het besparingsbeleid niet worden onderschat. Vlaanderen riskeert tegen 2020 nog slechter te presteren dan nu wordt verwacht.

Mevrouw Kherbache maakt de bedenking dat de ambities zeer hoog zijn voor jobcreatie en voor de matching van vraag en aanbod, om de bestaande vacatures in te vullen. Door het besparingsbeleid gaat er echter een negatieve druk komen op de arbeidsmarkt. De spontane jobgroei zal wellicht ook wat worden getemperd.

De extra groei die de afgelopen jaren werd gecreëerd, was volgens het lid vooral te danken aan groei in de niet-marktdiensten, in het bijzonder bij de dienstensectoren. Er zijn veel jobs verloren gegaan in de industrie en de meer conjunctuurgevoelige sectoren. Het economische beleid en het arbeidsmarktbeleid moeten zeer sterk inzetten op ondersteuning, inclusief het creëren van de randvoorwaarden voor jobcreatie in deze sectoren. Daarbij gaat het ook om laaggeschoolden, stelt mevrouw Kherbache.

Ze waarschuwt ervoor dat het besparingsbeleid ook geen verlies van jobs in de niet-marktdiensten mag genereren. Dat zou dweilen met de kraan open zijn. Het besparingsbeleid mag er niet toe leiden dat de sectoren waar nu veel laaggeschoolden worden tewerkgesteld, onder druk komen te staan en er daar ook jobverlies wordt gegenereerd.

De algemene ambitie wordt in de beleidsnota via een soort spinnenwebgrafiek toegelicht (pagina 12). Mevrouw Kherbache merkt op dat achter dat algemene beeld een aantal onrustwekkende evoluties schuilgaan, die zeker moeten worden meegenomen. Het lid meent dat de omgevingsanalyse de pijnpunten onvoldoende belicht.

Bijvoorbeeld met betrekking tot de werkzaamheidsgraad van personen met een arbeidshandicap staat het Vlaamse Gewest nog mijlenver van de vooropgestelde ambitie voor 2020. Hoe zal die kwantumsprong worden gerealiseerd? Ook op het vlak van de tewerkstelling van personen geboren buiten de EU is er nog een zeer grote kloof te overbruggen. Mevrouw Kherbache vindt dat dat zich ook zou moeten vertalen in het beleid. Als de minister de algemene werkzaamheidsgraad willen opkrikken, zal dat ook moeten gebeuren bij die groepen die nu ondervertegenwoordigd zijn op de arbeidsmarkt.

Voorts is er ook de doelstelling met betrekking tot de deelname aan permanente vorming. Competentieversterking van werknemers moet voor mevrouw Kherbache een prioriteit zijn, temeer omdat laaggeschoolde werkzoekenden steeds langer in die werkloosheid blijven hangen. Een versterkt activeringsbeleid zal geen resul-

taten opleveren als het competentiebeleid niet meegaat met dezelfde intensiteit en met dezelfde focus op laaggeschoolden.

Mevrouw Kherbache merkt nog op dat een aantal doelgroepen niet worden getoond in de grafiek, bijvoorbeeld de groep personen met een migratieachtergrond, terwijl de tewerkstelling daarvan wel een EU 2020-doelstelling is. Ze vindt dat dergelijke knelpunten in een omgevingsanalyse ook benoemd moeten worden. Dat moet een kompas zijn voor het beleid.

In de beleidsnota wordt participatiegraad gedefinieerd als "het aantal Vlamingen op beroepsactieve leeftijd ten opzichte van de totale bevolking". Volgens mevrouw Kherbache moet dat "het aantal werkenden en werkzoekenden ten opzichte van de bevolking op beroepsactieve leeftijd" zijn.

Het lid stelt dat er in het algemeen onvoldoende vooruitgang wordt geboekt inzake opleidingsinspanningen, maar dat er tegelijk ook een gigantische vormingskloof gaapt tussen hoog- en laaggeschoolden: een hogeschoolde heeft vier keer meer kans op deelname aan permanente vorming dan een laaggeschoolde, terwijl het net andersom zou moeten zijn.

Ook tussen jongeren en ouderen zit er een kloof. Als van ouderen wordt gevraagd om langer aan de slag te blijven, is het net heel belangrijk dat hun competenties verder worden opgekrikt. Vlaanderen moet voldoende investeren in de opleiding van oudere werknemers, terwijl ouderen nu stelselmatig uit de arbeidsmarkt geduwd worden omdat er onvoldoende in de competenties wordt geïnvesteerd.

Strategische en operationele doelstellingen

Punt 1.2.1 betreft het inzetten op een gefundeerde studie- en beroepskeuze. Mevrouw Kherbache vindt het zeer terecht dat de minister dat als aandachtspunt vooropstelt. Wel verrast het haar dat hij op geen enkele manier, zelfs niet in het algemeen, melding maakt van de hervorming van het secundair onderwijs, met daarin het opheffen van de bestaande schotten. Dat is volgens het lid een belangrijke stap in de goede richting. Ze vindt het veelzeggend dat de minister niet naar Onderwijs verwijst. Andere beleidsdomeinen, zoals Sport en Armoedebelid, vermeldt de minister wel. Als het gaat over de ongekwalificeerde uitstroom en de slechte studieoriëntatie geven onderzoeken echter aan dat het kernprobleem bij het onderwijs zit. Daarom is het belangrijk dat de minister van Werk zich aangesproken zou voelen door, en ook intensief wil volgen wat er in Onderwijs gebeurt.

Ook het creëren van een geïntegreerd duaal stelsel van leren en werken (1.2.2) is zeer belangrijk. De minister schrijft: "We integreren Leren en Werken als volwaardige leerweg in het groter geheel van onderwijs met arbeidsfinaliteit. Elke arbeidsmarktrijpe jongere heeft er een concrete werkervaring." Mevrouw Kherbache vindt dat een prima doelstelling, maar in de realiteit merkt ze dat er een groot knelpunt is qua voltijds engagement, zeker in het deeltijdse secundair beroeps-onderwijs. In het stelsel van werkplekleren hebben van de 8658 jongeren eigenlijk maar 2566 jongeren een werkplek. Hoe wil de minister dat oplossen? Het is niet voldoende om een doelstelling voorop te stellen: de minister moet ook aangeven hoe hij dat concreet zal doen. Ze verwacht op dat vlak een meer concrete ambitie, concrete engagementen en streefcijfers. Het beleidsdomein Welzijn bijvoorbeeld heeft al een stap gezet in het concreet maken van zijn engagementen. Er is sprake van een verhaal van rechten en plichten en van responsabilisering. Maar als de minister vindt dat elke arbeidsmarktrijpe jongere een concrete werkervaring moet hebben, kan hij dat dan garanderen voor elke jongere die zijn best doet? Heeft die een recht op werkervaring? Natuurlijk heeft ook Onderwijs ter zake een rol te spelen. Hoe zal de minister met Onderwijs tot concrete afspraken komen?

Dan is er de betere aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt (punt 1.2.3). Er staat: "Voor wie ondanks deze preventieve acties toch voortijdig het onderwijs verlaat, zetten we sterker in op competentieversterkende acties, toeleidings- en werkervaringstrajecten met een bijzondere focus op de stedelijke problematiek.". Het valt mevrouw Kherbache op dat het bij preventieve acties eigenlijk alleen maar gaat over de loopbaantools, terwijl de belangrijkste preventieve actie een hervorming van het onderwijs is. Dat zou ook moeten worden vermeld. Ook staat er: "Het doel, samen met de minister van Onderwijs, is om meer jongeren gekwalificeerd en met werkervaring aan de start te laten verschijnen.". Het tegendeel zou vreemd zijn: het is vrij evident dat de minister de ongekwalificeerde uitstroom wil indijken. Wat is het streefcijfer voor deze doelstelling? Gelet op de beperktheid van de middelen is het wel belangrijk om te weten wat de minister in de komende jaren wil realiseren.

Dan is er het punt van het arbeidsmarkt- en loopbaangericht uitbouwen van het vormings- en opleidingsaanbod (1.2.6). De minister wil sterk inzetten op wat de arbeidsmarkt vraagt en op de samenwerking met de sectoren. Mevrouw Kherbache wijst erop dat de minister in de begroting 7,5 percent bespaart op de sectorconsulenten. Hoe wordt de ambitie in de beleidsnota dan opgevangen? Worden door die besparing op sectorconsulenten de acties of de doelstellingen binnen de sectorconvenanten dan verminderd?

De minister wil streven naar meer synergie en doelmatigheid in de opleidingsinstrumenten (1.2.7). Uit de omgevingsanalyse bleek dat er nog een lange weg te gaan is om de EU 2020-doelstellingen te bereiken wat de deelname aan opleidingen en vorming betreft. Volgens het lid moet dat echt wel een prioriteit zijn van het beleid, met concrete doelstellingen en engagementen.

In de beleidsnota staat in punt 1.2.8: "We willen de arbeidsmarkt- en loopbaangerichtheid van EVC-bewijzen bewaken door ze enkel in te zetten in die sectoren of bedrijven waar de vraag nadrukkelijk aanwezig is.". Mevrouw Kherbache meent dat de ambitie groter moet zijn. De vraag is tot nu toe immers ondermaats. De overheid moet op dat vlak meer impulsen geven en meer engagementen vragen van de werkgevers. Als werknemers van de ene job naar de andere moeten hoppen, is het des te essentiëler dat hun talenten in kaart worden gebracht. Dat vraagt een inspanning van de werkgever.

Het HIVA heeft een analyse gemaakt van de EVC's en die was volgens het lid ontvankelijk. De EVC's van de eigen werknemers worden nauwelijks erkend. Het ervaringsbewijs is amper gekend als EVC-tool. De ondernemingen die het wel kennen, maken er nauwelijks gebruik van. Er moet meer vraag komen. Er moeten afspraken worden gemaakt binnen de sectorconvenanten om de competenties te meten zodat de arbeidskansen worden versterkt. Dat is ook essentieel in het kader van de IBO's. Wil de minister die afspraken maken in overleg met de sociale partners?

Punt 1.3.2 gaat over de toegang tot investeringsmiddelen. Op pagina 23 van de beleidsnota staat: "In uitvoering van het SALK zal LRM een investeringsplatform uitwerken met het oog op de financiering van grote projecten in samenwerking met de Limburgse industriële partners.". Wat bedoelt de minister concreet met dat investeringsplatform?

Punt 1.3.4 gaat over het sectoraal beleid. In 2015 wil de minister een vernieuwend sectoraal beleid lanceren. Dat moet in 2016 van start gaan, voortbouwend op de fundamenten die hiervoor reeds werden gelegd in de afgelopen regeerperiode. De minister zal daarvoor het lopende convenant verlengen met een jaar. Mevrouw Kherbache vindt een jaar goed als overgangperiode en zou dit willen doortrekken naar andere domeinen, zoals bijvoorbeeld de werkervaring. Met een

jaar rust kan men veel beter en zorgvuldiger een nieuw systeem in de steigers zetten. De beleidsnota zegt niet veel over het sectoraal beleid. De engagementen die met de sector worden afgesproken kunnen volgens het lid minder vrijblijvend worden gemaakt.

Mevrouw Kherbache herinnert de minister aan de resoluties over staatshervorming die in 1999 in het Vlaams Parlement werden goedgekeurd (onder meer *Parl. St. VI.Parl. 1998-99, nr. 1342/3*). Er was toen vraag naar de mogelijkheid om Vlaamse sociale akkoorden te sluiten en om sociaal overleg te kunnen organiseren op regionaal niveau. Het is essentieel om met de sectoren en de sociale partners afspraken te maken en dat kan via het sectorconvenant. De overheid heeft daar een hefboom in handen omdat ze in middelen voorziet en ze daar iets voor kan terugvragen: resultaats- of inspanningsverbintenissen. Daarmee kunnen de sectoren worden geresponsabiliseerd, maar die responsabilisering vindt mevrouw Kherbache niet terug in de beleidsnota. De effectiviteit van het sectoraal beleid zou nochtans versterken als men concrete engagementen zou vastleggen in het sectorconvenant en de vrijblijvendheid van het convenant zou overstijgen.

Mevrouw Kherbache heeft een vraag bij punt 1.3.5 over de beleidsadviezen. Klopt het dat de financiële ondersteuning van de steunpunten – zoals het Steunpunt Werk en Sociale Economie – vanuit Wetenschap en Innovatie wordt geschrapt? Volgens het lid komen er veel uitdagingen en vragen op ons af, zeker met de uitvoering van de Zesde Staatsvorming. Beleidsadvies zal meer dan ooit nodig zijn. Is de schrapping een technische ingreep die elders wordt gecompenseerd? Of wordt er effectief minder geïnvesteerd in het steunpunt WSE?

De minister heeft het in 1.4 over het mogelijk maken van nieuwe loopbaanwendingen. In de vorige legislatuur werd de minimumbegeleiding in het kader van outplacement verlaagd. Het aanbod van outplacement is verplicht, maar de minimumbegeleiding werd bijna gehalveerd, terwijl outplacement steeds meer een regulier instrument wordt op de arbeidsmarkt. De outplacementsector is enorm gegroeid. Maar er moet worden gewaakt over de kwaliteit van de begeleiding, de kwaliteit van de effectiviteit en de output van de outplacementbegeleiding. Wat levert die begeleiding op? Wat is de uitstroom? Blijven er na die outplacementbegeleiding veel ontslagen werknemers in de werkloosheid zitten? Wat is het profiel van die werknemers? Iedereen heeft recht op een outplacementbegeleiding, maar sommige werknemers, bijvoorbeeld ouderen, hebben nood aan een intensievere begeleiding of meer opleiding. Dat moet worden bewaakt. Hoe wil de minister dat doen?

Mevrouw Kherbache is verder van mening dat outplacementkantoren niet enkel binnen hun kantoren werknemers moeten begeleiden en oriënteren, maar samen met de VDAB actief moeten zoeken naar vacatures. Daar bestaat discussie over. Outplacementkantoren doen dat nu niet en zeggen ook dat het niet hun taak is. Volgens het lid zou het goed zijn als ze dat wel doen. Juridisch is het alvast geen probleem.

In het verleden werd er al vaak gediscussieerd over de definitie van arbeidsbemiddeling en outplacement. Outplacementkantoren hebben altijd gezegd dat ze moeten begeleiden, maar dat de link met de vacatures niet binnen hun bevoegdheid valt. De arbeidsmarkt en de definitie van arbeidsbemiddeling zijn in de praktijk echt wel geëvolueerd. Als men uitgaat van een integrale aanpak van werk en economie, competentieversterking en activering, moet elke partner op de arbeidsmarkt, dus ook de outplacementkantoren, zich actief inzetten om samen met die werknemers te zoeken naar jobs. Ze hebben daar ook een netwerk voor. Dat hoeven dan niet enkel interimkantoren te zijn. De outplacementkantoren zouden volgens het lid duurzame jobs veel meer moeten integreren in hun outplacementbegeleiding.

De heer *Axel Ronse*, commissievoorzitter, vraagt waar mevrouw Kherbache de informatie haalt dat de outplacementkantoren dat op dit moment niet doen.

Mevrouw *Yasmine Kherbache* antwoordt dat er een juridische discussie is over de relatie tussen de Vlaamse wetgeving en de federale cao. Dat is een technische discussie. Los daarvan, vindt het lid het heel belangrijk dat die outplacementkantoren actief meewerken bij het zoeken naar werk. Mevrouw Kherbache heeft de invoering van de regionale toetsing, de toetsing van de sociale planning in het kader van de herstructureringen meegemaakt. Die regionale toetsing moest de ernst van de sociale plannen en vooral van de activerende maatregelen toetsen. Als het in het sociaal plan over een collectief ontslag gaat, gaat het ook over outplacement. Daarom werd erop gehamerd dat het goed is om de betrokken werknemers een basisoriëntatie te geven van de arbeidsmarkt, een basisinzicht in hun rechten en plichten. Maar als outplacementkantoren hun werk goed doen en een vertrouwenspersoon worden van die werknemer, moeten ze ook de stap zetten om na te gaan wat het aanbod op de arbeidsmarkt is, wat de mogelijke vacatures zijn. In het begin was daar heel veel discussie over, omdat het extra werk vraagt van de outplacementkantoren. Maar uiteindelijk is de basisdoelstelling die wordt nagestreefd de werknemer opnieuw aan werk te helpen. Het volstaat niet om hem inzicht te geven in de werking van de arbeidsmarkt en dan naar de VDAB te sturen. Outplacementkantoren kunnen op dat vlak veel actiever meewerken aan activering.

Punt 1.4.2 van de nota gaat over werkbare jobs en een goede combinatie tussen werk en privé. Er zijn een aantal federale maatregelen genomen, zoals het schrappen van het ongemotiveerde tijdskrediet. Ook de leeftijd van de zogenaamde landingsbanen wordt opgetrokken. Dat waren instrumenten om werk en privéleven beter op elkaar te kunnen afstemmen. Op Vlaams niveau wil de minister werk maken van een betere afstemming. Behalve de thematische verlopen, is het mevrouw Kherbache niet duidelijk wat zijn plan is. Bestaat daar al meer duidelijkheid over?

Een integrale aanpak betekent ook een aanpak over verschillende beleidsdomeinen heen. In de beleidsnota staat echter niets over afspraken met de minister van Mobiliteit over de aanpak van het woon-werkverkeer, dat enorm veel beslag legt op de tijd van werkenden. De wetgeving over thuiswerken is federaal, terwijl het op Vlaams niveau al wordt toegepast voor het overheidspersoneel. Inzake kinderopvang, belangrijk voor een goede combinatie tussen werk en privé, wordt de link niet gelegd noch wordt samen met de minister van Welzijn een concrete ambitie vooropgesteld. Woon-werkverkeer en kinderopvang zijn volgens mevrouw Kherbache nochtans twee belangrijke hefboomen om de combinatie tussen werk en privé beter te regelen.

Mevrouw Kherbache leest in de beleidsnota: "Na uitwerking van afdoende alternatieven om de toeleiding van werkzoekenden naar het dienstenchequecircuit te verzekeren, schaffen we de verplichting om 60 percent werkzoekenden of leefloners aan te werven af. We streven in dit kader ook naar een betere integratie en taalverwerving van werknemers van vreemde origine." Het lid vindt het ongelukkig dat het systeem van dienstencheques wordt gelinkt aan werknemers van vreemde origine. De Commissie Diversiteit stelde vast dat zelfs hooggeschoolde werknemers van vreemde origine te vaak in jobs worden tewerkgesteld waarvoor ze overgekwalificeerd zijn. Het is voor de perceptie belangrijk dat die link niet automatisch wordt gelegd.

Daarentegen wordt de link met kwetsbare werkzoekenden of werknemers, laaggeschoolden of langdurig werklozen doorgeknipt. De 60 percentvoorwaarde wordt afgeschaft, weliswaar "na uitwerking van afdoende alternatieven om de toeleiding van werkzoekenden naar het dienstenchequecircuit te verzekeren". Mevrouw Kherbache vraagt wat concreet wordt bedoeld met afdoende alternatieven.

Dienstencheques zijn zeer belangrijk om arbeid en privéleven te combineren, maar het was ook een belangrijke hefboom voor zeer veel laaggeschoolden, ook voor laaggeschoolde vrouwen, om in het reguliere arbeidscircuit te treden. Houdt het afschaffen van de 60 percentnorm geen risico in? Het alternatief moet volgens haar wel zeer sterk zijn.

Er wordt gezegd dat de taalverwerving nog zal worden gestimuleerd bij de dienstenchequewerknemers. Men gaat er daarbij van uit dat er heel veel nieuwkomers bij zitten, maar er wordt geen rekening gehouden met het feit dat er te veel overgekwalificeerden in het dienstenchequesysteem zitten.

Mevrouw Kherbache stelt dat de minister bij de doelstelling "Waken over de concurrentiekracht van onze ondernemingen" (punt 5) terecht begint met de kostencomponent. Maar er zit aan competitiviteit ook een structurele component vast. Het competitiviteitsonderzoek van het Planbureau, bevestigd door de Europese Commissie, stelt dat niet alleen de kostencomponent, bestaande uit loon- en energiekost, moet worden bewaakt, zeker ten aanzien van de buurlanden, maar ook de structurele competitiviteit. Die gaat achteruit. De structurele competitiviteit heeft te maken met de aangeboden producten en diensten, die te weinig toegevoegde waarde hebben, en met de aangeboorde markten. Producten en diensten, dat is innovatiebeleid, stelt mevrouw Kherbache, en dan gaat het vooral om het vermarkten van de innovatie. Maar wat zijn de concrete initiatieven met betrekking tot de stap van innoveren naar vermarkten? Innovatie moet niet alleen worden ondersteund, er moeten ook goede randvoorwaarden worden gecreëerd.

Over het aanboren van nieuwe groeimarkten staat volgens mevrouw Kherbache niets in de beleidsnota. Nochtans is dit volgens haar een zeer belangrijke structurele component van onze competitiviteit, zeker nu Vlaanderen daar de kernbevoegdheden, hefboomen en instanties voor in handen heeft.

Over het reconversiebeleid, meer bepaald over het SALK, staat in punt 5.1 van de beleidsnota dat de besliste federale steunzones rond Genk en Turnhout zullen worden geïmplementeerd, en dat de optie wordt opengehouden om elders in Vlaanderen nog twee steunzones aan te duiden. Mevrouw Kherbache vraagt of de steunzones in Limburg, namelijk de Limburgse industrieterreinen en wetenschapsparken met inbegrip van de Corda Campus, zoals ze werden beslist door de vorige SALK-stuurgroep en de vorige regering, behouden blijven.

Minister *Philippe Muyters* bevestigt dat het SALK zal worden uitgevoerd zoals werd afgesproken.

Mevrouw *Yasmine Kherbache* stelt vast dat de beleidsnota naar de Fordterreinen verwijst. Aangezien de regeerverklaring naar Opel verwees, vindt zij het positief dat nu naar zowel Ford als Opel wordt verwezen.

De focus voor economische groei en ondernemerschap wordt gelegd op het aantrekken van nieuwe projecten in de privésector. Mevrouw Kherbache vraagt wat de minister precies bedoelt met "een sterke regie op het terrein". Wie zal die taak opnemen en op welke manier?

Doelgroepenbeleid

Punt 7 van de beleidsnota gaat over het activeren van talenten. In de nota en in het regeerakkoord staat dat de regering voor het doelgroepenbeleid streeft naar een drastische vereenvoudiging van het instrumentarium. Het hele doelgroepenbeleid wordt ingeperkt tot drie doelgroepen: jongeren, 55-plussers en personen met een arbeidshandicap. Mevrouw Kherbache stelt dat de doelgroep van de laaggeschoolden een aandachtspunt moet zijn; hun arbeidsmarktpositie is zeer kwets-

baar. Zij verdwijnen van de radar in het doelgroepenbeleid en dat is volgens het lid een vergissing. Hoe wil de minister de positie van de laaggeschoolden versterken met een gericht beleid?

De minister wil focussen op onder meer jongeren. De arbeidsmarktpositie van gekwalificeerde, hooggeschoolde jongeren wordt vooral door conjuncturele factoren bepaald. De aanwervingsbereidheid vertraagt wanneer de groei vertraagt. Maar zodra de economie weer aantrekt, verloopt voor deze jongeren de overstap naar de arbeidsmarkt in principe vlot. Dat geldt niet voor jongeren met een migratieachtergrond: zelfs als ze gekwalificeerd zijn, zijn hun arbeidskansen merkkelijk lager.

Mevrouw Kherbache wijst op de onrustwekkende trend dat bij laaggeschoolde jongeren de langdurige werkloosheid toeneemt. Dat is dramatisch. Onderzoek wijst uit dat laaggeschoold zijn een nefaste impact heeft op de kansen op andere vlakken, zoals gezondheid en levensverwachting. Laaggeschoolden belanden sneller en langer in de werkloosheid. Lang werkloos blijven creëert een arbeids-handicap die zich doortrekt door de hele loopbaan. Promotiekansen en loonkansen zijn lager bij laaggeschoolde jongeren en nog lager bij langdurig werklozen.

De minister moet volgens mevrouw Kherbache focussen op de knelpunten in de arbeidsmarkt. Bij jongeren gaat het om de laaggeschoolde jongeren. Het doelgroepenbeleid richten op jongeren in het algemeen is niet efficiënt. De middelen kunnen beter worden gericht op degenen die het echt nodig hebben, zeker als het gaat om specifieke lastenverlagingen.

Daarnaast is er de doelgroep van de personen met een arbeidsbeperking, wat een ruimere omschrijving is dan personen met een arbeidshandicap. Vlaanderen staat nog heel ver van het bereiken van de doelstellingen van EU 2020. In de begroting bespaart de minister ook op dat punt. Mevrouw Kherbache vraagt hoe dat doelgroepenbeleid effectiever zal worden gemaakt. Het instrument van de geïntegreerde beroepsopleiding slaat aan, maar nog onvoldoende.

Ook de 55-plussers zijn een doelgroep in het regeerakkoord en de beleidsnota. Mevrouw Kherbache wijst op het cohorte-effect. Het aantal werkende ouderen is toegenomen, dat is positief. Deels is dat te wijten aan demografische redenen, er zijn nu eenmaal meer ouderen en dat vertaalt zich in de werkzaamheidscijfers. Maar de arbeidsmarktpositie van de werkzoekende oudere blijft zeer kwetsbaar. Die van de 55-plussers is inderdaad kwetsbaarder dan die van de 50-plusser. Maar de vraag is of dat volstaat als argument om de 50-plusser van de radar te vegen. Voor die groep kan preventief worden gewerkt. Voor een 50-jarige die in de werkloosheid terechtkomt, is het immers enorm moeilijk om opnieuw werk te vinden.

Mevrouw Kherbache pleit ervoor om zich niet blind te staren op de werkzaamheids-cijfers van de 50- tot 54-jarigen, te verklaren door het cohorte-effect, maar ook te kijken naar de werkloosheidscijfers. Die spreken volgens mevrouw Kherbache voor zich. De arbeidskansen voor 50-jarigen zijn bedroevend laag. Het lid vraagt waarom de minister de keuze heeft gemaakt om de 50-plussers niet meer mee te nemen in zijn gericht doelgroepenbeleid.

Tijdelijke werkervaring

De discussie over de toekomst van het instrument van de tijdelijke werkervaring is bezig. Mevrouw Kherbache wijst op de grote uitdagingen. De grafiek toont de toename van de zeer langdurige werkloosheid. Het lid noemt die dramatisch en pleit ervoor om volop in te zetten op de instrumenten die zeer kwetsbare werkzoekenden aan de slag willen helpen. Minister Muyters stelt een integratie-oefening voorop van de tijdelijke werkervaring, de artikel 60'ers en de PWA'ers

in één instrument van tijdelijke werkervaring. Die hervormingsoefening moet zo grondig mogelijk gebeuren.

Op zich vindt mevrouw Kherbache het goed dat de minister de instrumenten wil versterken en hervormen. Maar ze vraagt om in de overgangperiode zekerheid te creëren voor het bestaande werkveld. In afwachting van het aangekondigde overleg met de sector is het belangrijk om de jobs in die sector te vrijwaren, zowel bij de omkadering als bij de kwetsbare werkzoekende die in de werkervaringsprojecten toch aan de slag gaan en zo hun arbeidsmarktpositie versterken. Mevrouw Kherbache hoopt dat de minister al een indicatie kan geven van wat zijn antwoord aan de sector zal zijn. De minister wil in oktober 2015 starten met een nieuw systeem van tendering in WEP-plus. Er zullen via aanbesteding pakketten worden aangeboden aan de markt. Mevrouw Kherbache vraagt zich af hoe de sector daar op een goede manier in zal worden geïntegreerd.

Een andere vraag is of dat zo bruusk moet gebeuren. Mevrouw Kherbache vindt het positief dat er een structurele oplossing komt, in de plaats van de verlengingen per jaar, maar dan moet het wel op een zorgvuldige manier gebeuren. Verder vraagt het lid zich af of dit betekent dat de minister de projecten die nu lopen slecht vindt. Indien dat niet het geval is, kan het systeem beter versterkt worden, door in extra capaciteit te voorzien en daartoe bijvoorbeeld ook met tenders te werken. Nu wordt het ene vervangen door het andere, waardoor waarschijnlijk heel wat competenties zullen verdwijnen.

De minister wil zich voor het nieuwe werkervaringsinstrument enten op het systeem van de individuele beroepsopleiding. Mevrouw Kherbache merkt daarin echter een sterke ondervertegenwoordiging van laaggeschoolden. IBO mag dan wel een succes zijn en veel gebruikt worden, maar als men IBO ziet als een vorm van werkplekleren, is er wel een probleem met het feit dat laaggeschoolden ondervertegenwoordigd zijn. Dat is geen geruststellende trend en dat terwijl IBO bij uitstek een competentieversterkend instrument zou moeten zijn. Betekent dit dat IBO niet gericht is op laaggeschoolden? Of wil de minister niet met streefcijfers werken voor IBO, en dan maar een ander instrument uitwerken voor de laaggeschoolden? En zal IBO die doelgroep dan niet meer bedienen? Mevrouw Kherbache wil van de minister weten of hij de ondervertegenwoordiging van laaggeschoolden binnen IBO zal aanpakken dan wel of hij voor de laaggeschoolden een andere maatregel zal uitwerken.

Mevrouw Kherbache heeft nog enkele bijkomende vragen over het nieuwe systeem van tijdelijke werkervaring. Is de timing voor de invoering daarvan inderdaad 2017? Hoe ziet de minister de regie daarvan? Wie zal die tijdelijke werkervaring omkaderen?

Vandaag hebben de OCMW's een grote rol bij twee belangrijke maatregelen inzake tijdelijke werkervaring, namelijk het PWA-stelsel en de tewerkstelling op basis van artikel 60 van de OCMW-wet. Bij het beleidsdomein Bestuurszaken wordt de rol van de OCMW's bestuursmatig afgebouwd. Hoe ziet de minister de OCMW's dan nog als arbeidsmarktpartner, in het bijzonder ten aanzien van de tijdelijke werkervaring?

Gemeenschapsdienst

Voorts stipt mevrouw Kherbache aan dat er in de discussie over gemeenschapsdienst geen onderscheid wordt gemaakt tussen werkwilligen en werkonwilligen. Er is een heel arsenaal aan controle- en sanctiemaatregelen ter beschikking om werkonwilligen voor hun verantwoordelijkheid te plaatsen. Bij de werkwilligen is het van belang dat wie arbeidsmarktrijp is, zo goed mogelijk met de vacatures op de arbeidsmarkt wordt gematcht. Voor wie een grotere afstand heeft tot de arbeidsmarkt, bestaan een hele reeks trajecten die proberen te remediëren, op het

vlak van competentieversterking, maar ook op het vlak van attitudes en dergelijke meer. Op die manier krijgen werkwilligen een traject op maat aangeboden. In het debat wordt gemeenschapsdienst echter gezien als een verplichting voor langdurig werklozen. Mevrouw Kherbache wil weten of het dan gaat over een aangepast traject van werkervaring, een passend aanbod en een passende job. Die maatregelen bestaan vandaag ook al. Het was altijd al zo dat de werkzoekende die moest aanvaarden.

Of wordt het een nieuwe lineaire maatregel die automatisch zal gelden voor mensen na een aantal maanden of jaren langdurige werkloosheid? Zo wordt het vaak begrepen: wie twee jaar werkloos is, die moet twee halve dagen of twee dagen per week gemeenschapsdienst doen. De vraag is dan: met welke finaliteit en binnen welk traject? Is het dan een sanctie-instrument? Er bestaat immers al een heel ander apparaat om te controleren en te sanctioneren. De overheid moet ook geen twee jaar wachten om werkonwilligen te detecteren, aldus mevrouw Kherbache.

Het lid verwijst ook naar ervaringen in het buitenland met dit systeem van gemeenschapsdienst. In Rotterdam is het inefficiënt en duur gebleken. Een lineair systeem van automatische gemeenschapsdienst vergt heel wat investeringen, terwijl de output ervan ondermaats is. Ze kan de minister daar meer informatie over bezorgen. Het is belangrijk dat de minister daar nu duidelijkheid over creëert.

Minister *Philippe Muyters* repliceert dat zowel in het federale als in het Vlaamse regeerakkoord staat dat deze maatregel in een loopbaantraject moet passen.

Mevrouw *Yasmine Kherbache* antwoordt dat de minister binnen een loopbaantraject reeds over alle instrumenten beschikt. Als de gemeenschapsdienst kadert in een loopbaantraject, dan zijn er vandaag al maatregelen om werkonwilligen aan te pakken en werkwilligen te versterken. Bovendien stelt de minister dat hij al die instrumenten zal integreren. Waarom gaat hij dan nog tijd en energie stoppen in een maatregel die eigenlijk al bestaat? Wat is de meerwaarde daarvan? Het dreigt een pure symbooldiscussie te worden. In de discussie op federaal niveau lijkt de gemeenschapsdienst vooral een sanctiemiddel.

Andere doelstellingen

De minister wil een aanbod op maat realiseren voor alle jonge werkzoekenden (punt 7.3 van de beleidsnota). Wat de werkzaamheidsgraad betreft, is er een grote kloof tussen hooggeschoolde en laaggeschoolde jongeren, exclusief de studenten dan nog. De klemtoon moet dus liggen op die aanzienlijke knelpunten binnen de arbeidsmarkt.

Mevrouw Kherbache herhaalt dat ze een onevenwicht ziet inzake ambities en engagementen. Men is heel duidelijk over de verplichtingen, over de inspanningen die worden verwacht van de werkzoekenden. De beleidsnota blijft echter uiterst vaag over wat de minister daartegenover plaatst qua engagementen, laat staan garanties. In het kader van Youth Guarantee heeft de EU de lidstaten gevraagd veel ambitieuzer te zijn wat jongeren betreft, in de vorm van een aanbod van gepaste begeleiding of een gepaste job binnen een bepaalde periode. De overheid mag volgens het lid Youth Guarantee niet te administratief of te bureaucratisch invullen, waarbij het volstaat binnen een termijn van vier maanden een contact met de jongere te hebben gehad. Binnen de vier maanden moet het gaan over een job, een stage of een vervolgopleiding. Het moet gaan over een job of sollicitaties gericht op een passende job. Mevrouw Kherbache verwijst naar een antwoord op een schriftelijke vraag van de heer Bothuyne waaruit blijkt dat 54 percent van de jonge werkzoekenden in die eerste vier maanden geen werkaanbieding krijgt van de VDAB.

In het kader van Youth Guarantee spreekt het voor zich dat de overheid, ten overstaan van de inspanningen die ze van werkzoekenden verwacht, ook een degelijk aanbod moet garanderen van wat de jongere in kwestie op dat moment nodig heeft. Is die laaggeschoold, dan is dat een degelijk opleidingsaanbod. Die jongeren die ongekwalificeerd uitstromen moeten echt zo snel mogelijk in een traject ter remediëring worden opgenomen. Anders duikt de langdurige werkloosheid gegarandeerd op, wat dramatisch is voor de rest van de loopbaan van deze jongeren. Europa verwacht garanties van de lidstaten, maar mevrouw Kherbache vindt die in ieder geval niet voldoende ambitieus of concreet uitgewerkt in de beleidsnota.

De minister wil de activeringsaanpak uitbreiden voor werkzoekenden tot 65 jaar (punt 7.4). Het is volgens mevrouw Kherbache inderdaad van belang om werkzoekende ouderen te ondersteunen. De minister stelt de activeringsaanpak trapsgewijs te zullen uitbreiden voor de werkzoekenden tot 65 jaar, rekening houdend met de capaciteit van VDAB en met de situatie op de arbeidsmarkt. Op die capaciteit heeft de minister echter zelf ook wel vat, het is een budgettaire kwestie. Hoe ziet hij die evolutie van de capaciteit?

Waarom schrapt de minister de tewerkstellingspremie voor de 50- tot 54-jarigen die minder dan een jaar werkloos zijn? Het Vlaamse Gewest heeft de bevoegdheid om loonkostmaatregelen te nemen en moet daar volgens mevrouw Kherbache veel ambitieuzer in zijn. Door de Zesde Staatshervorming komen er nog de doelgroepverminderingen bij. Waarom geen uitbreiding of maximalisering van de bevoegdheid ten aanzien van kwetsbare groepen? Voor Europa is een werkzoekende vanaf 50 jaar al kwetsbaar, niet vanaf 55. De definitie van kwetsbare groep is van belang voor de ondersteuningsintensiteit. De overheid mag de ondernemingen meer steunen met loonkostmaatregelen voor kwetsbare groepen. Vlaanderen heeft het doelgroepenbeleid nu volledig in handen en volgens de Europese rechtsspraak kan een deelstaat die een exclusieve bevoegdheid en beslissingsmacht heeft en een eigen budget, specifieke maatregelen nemen die niet onder de regels van de staatssteun vallen. Ze mag bijvoorbeeld een lastenverlaging toekennen voor het aanwerven van oudere werknemers voor onbepaalde duur. Dat zou een vereenvoudiging zijn.

Een vereenvoudiging van het doelgroepenbeleid is goed, maar niet als er doelgroepen worden geschrapt. De minister schrapt op basis van het profiel. De laaggeschoolden vallen uit beeld terwijl dat een problematische doelgroep is. Voor oudere werknemers is de aanwervingsbereidheid soms te laag, maar dat wordt heel anders als een bedrijf een lastenverlaging van onbepaalde duur krijgt bij de aanwerving van een 50-plusser. Dat zou een duurzame lastenverlaging betekenen voor een groep die alle steun verdient, zeker omdat Vlaanderen daar nog een tewerkstellingskloof te overbruggen heeft. Mevrouw Kherbache betreurt dat de beleidsnota daar niet duidelijk in is. Overweegt de minister een meer ambitieuze of grotere invulling van de Vlaamse bevoegdheden?

In een discussie over de loonkostvermindering komt het lineair versus gericht model aan bod. Lineaire lastenverlagingen hebben volgens het lid minder tewerkstellings-effect dan gerichte lastenverlagingen. Onderzoek van verschillende instanties zou dat bevestigen. Er wordt gezegd dat de federale overheid dan wel lineaire maatregelen zal nemen, en dat dit minder jobs oplevert, maar dat het Vlaamse Gewest bevoegd is voor doelgroepmaatregelen. Die zal gerichte maatregelen nemen en ervoor zorgen dat er voor de doelgroepen extra jobs worden gecreëerd. Dat is goed, maar dat staat niet in de beleidsnota. Er is nu een inperking ten aanzien van de 50-54-jarigen en geen maximalistische invulling van het eigen doelgroepenbeleid.

Punt 7.5 van de nota gaat over geïntegreerd taal- en werkbeleid. Mevrouw Kherbache wil nog eens aantonen dat de minister heel duidelijk is in zijn verwach-

tingen ten opzichte van werkzoekenden en de sancties als de werkzoekende geen inspanningen levert. Wie bijvoorbeeld een opleiding Nederlands weigert, wordt gesanctioneerd, net zoals bij de weigering van een andere passende opleiding. Dat is vandaag al het geval. Kan de minister garanderen dat er voldoende aanbod is voor de groep voor wie het leren van het Nederlands van belang is?

Punt 7.6 gaat over het snijvlak tussen Werk en Welzijn. Mevrouw Kherbache wijst op een verschil in het voluntarisme van de minister. Inzake investeren in het innovatie, wat belangrijk is, is de minister zeer voluntaristisch. Als het over de kwetsbare groepen gaat, in dit geval mensen met medische en psychische problemen of mensen in armoede, gaat de minister samen met Sociale Economie en Welzijn uitzoeken hoe het decreet betreffende de werk- en zorgtrajecten op een geleidelijke manier kan worden uitgevoerd binnen de bestaande mogelijkheden. Dit is zeer voorzichtig geformuleerd. Wat is het ambitieniveau? Heeft de geleidelijkheid te maken met zorgvuldigheid? Wil de minister de sector voldoende tijd geven? Of heeft het te maken met de budgettaire mogelijkheden? Binnen Welzijn is er geen budget voor uitgetrokken.

De beleidsnota vermeldt ook: "Binnen de activeringstrajecten worden de armoedetrajecten structureel verankerd. Wij hebben daarbij ook aandacht voor herintreders." Mevrouw Kherbache vindt het positief dat de begeleiding van personen met een armoedeproblematiek op een structurele manier wordt verankerd. Het lid vraagt of er daarvoor al een structureel budget is uitgetrokken. Dat kan ze niet opmaken uit de begroting 2015. Wat is de timing voor deze doelstelling?

De minister zal het activeringsbeleid versterken en uitbreiden (punt 7.7). Vlaanderen krijgt inderdaad ook sanctioneringsbevoegdheid. De spreekwoordelijke wortel en stok komen nu in handen van het Vlaamse niveau. Dat geeft de mogelijkheid om een meer gericht en afgestemd beleid te voeren. In de beleidsnota staat dat voor de sanctioneringsbevoegdheid een onafhankelijke dienst binnen de VDAB zal worden opgericht. Het is logisch dat een sanctioneringsinstantie onafhankelijk moet kunnen werken. Maar hoe gebeurt dan de afstemming met de bemiddelaars?

In de beleidsnota staat dat de werkzoekenden zelf binnen een vastgelegd traject kunnen beslissen op welke diensten en bij welke organisatie zij een beroep kunnen doen voor begeleiding, bemiddeling en opleiding. Mevrouw Kherbache vindt het belangrijk dat diegene die de werkzoekenden begeleidt, heel goed de inspanningen van die werkzoekenden opvolgt en registreert en op de juiste manier signaleert aan de sanctioneringsinstantie. Die opvolging moet op een eenduidige manier gebeuren door de verschillende begeleidingsinstanties. Zij staan het dichtst bij de werkzoekenden en kunnen het best inschatten of er al dan niet actief naar werk wordt gezocht. Als men de werkzoekenden de keuze laat om te worden begeleid door een private partner of een andere bemiddelaar op het terrein, dan heeft die bemiddelaar een cruciale rol. De minister moet vermijden dat er verschillende snelheden aan opvolging ontstaan. Stel dat een bepaalde instantie heel laks is in de opvolging van werkzoekenden of dat een bepaalde bemiddelaar de informatie niet systematisch registreert. In welke mate bestaat de garantie dat die werkzoekenden goed worden opgevolgd en dat er geen verschillen ontstaan in behandeling en snelheid?

Toen de sanctioneringsbevoegdheid in handen was van het federale niveau, waren er wel regionale verschillen tussen de verschillende werkloosheidsbureaus. Dat werd toen systematisch opgevolgd. Er werd over gewaakt dat er goede richtlijnen werden uitgewerkt om te vermijden dat de ene al wat soepeler was dan de andere.

Punt 7.8 gaat over de verbetering van de afstemming tussen vraag en aanbod. Er wordt sterk de nadruk gelegd op het in kaart brengen van de competenties. Het is voor het lid heel belangrijk dat die competenties op een goede manier in beeld

worden gebracht. Iedere actor moet daarin een rol spelen. Als een werkzoekende in het kader van een werkervaringstraject ervaring opdoet bij een werkgever, moet die zijn competenties goed noteren. Hetzelfde geldt voor de elders verworven competenties.

Er moet extra aandacht zijn voor de matching ten aanzien van de knelpuntberoepen. Een van de problemen bij de knelpuntberoepen is de beschikbaarheid van opleidingen tot knelpuntberoepen. Mevrouw Kherbache vraagt of de minister een stand van zaken kan geven van de wachtlijsten voor deze opleidingen. Eventueel zal ze deze vraag schriftelijk stellen.

De VDAB geeft in haar knelpuntanalyse aan dat een van de redenen voor de afname van de knelpuntberoepen de groeiende tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten in knelpuntberoepen is. Mevrouw Kherbache wil weten welk aandeel wordt ingevuld door buitenlandse arbeidskrachten. Zo ontstaat ook een duidelijk beeld van de eigen arbeidsreserve en van de buitenlandse arbeidskrachten.

In dezelfde knelpuntanalyse van de VDAB worden de verschillende remediëringen opgesomd, onder meer het beter in kaart brengen van de competenties van de werkzoekenden en ook het beter begeleiden van de werkzoekenden bij het solliciteren en zich oriënteren. Een element dat vaak opduikt bij dergelijke analyses is dat werkgevers hun vacatures niet goed formuleren en zo kansen laten liggen, bijvoorbeeld omdat ze niet altijd realistische eisen stellen of onbewust bepaalde groepen uitsluiten. Het gaat dan niet over discriminatie, maar over het onbewust uitsluiten van bepaalde competenties of profielen door de formulering van de vacature. Mevrouw Kherbache wil weten of de VDAB ook daarop zal inspelen om te vermijden dat bepaalde competenties niet aan bod komen.

De minister wil ook discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden: "Om elk talent een kans te geven, pakken we discriminatie verder aan en bestrijden het met klemtoon via sensibilisering en preventie, en aan inbreuken geven we passend gevolg." (punt 7.9). Mevrouw Kherbache mist in het discriminatiebeleid het actief opsporen van discriminatie. Het grootste deel van de discriminatiemeldingen krijgt geen gevolg. Maar vaak blijft discriminatie zelfs onopgemerkt omdat het niet wordt gemeld. Volgens een studie van het Europese Grondrechtenbureau wordt 79 percent van de klachten die te maken hebben met discriminatie op de arbeidsmarkt niet gemeld omdat de mensen niet geloven in het nut ervan. Sensibilisering is dus van belang, maar ook het actief opsporen en zich een bondgenoot tonen van diegenen die gediscrimineerd worden.

Het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt voorziet in de omkering van de bewijslast. Als de overheid de discriminatiebarometer zou verfijnen, zou ze volgens het lid opvallende blinde vlekken of een opvallende ondervertegenwoordiging van bepaalde groepen naar boven kunnen halen en daarop de inspectie richten. In een risicoanalyse kunnen statistieken worden gebruikt om het gebrek aan diversiteit vast te stellen. De overheid kan dan alvast proactief onderzoeken wat er aan de hand is. Het kan bijvoorbeeld gaan over een personeelsbeleid dat er onbewust te weinig aandacht voor heeft, maar ook over effectieve discriminatie. Hetzelfde geldt voor de praktijktesten. Het EAD-decreet heeft hier een kapstok voor, maar er is politiek nooit een akkoord over bereikt.

De positie van minderheden en zeker van etnisch-culturele minderheden op de Vlaamse arbeidsmarkt is slecht. Mevrouw Kherbache vraagt de minister om toch ten minste het debat opnieuw te openen over hoe de overheid discriminatie beter kan vaststellen en welke instrumenten er nog extra kunnen worden ontwikkeld om een beter beeld van de arbeidsmarkt te krijgen.

Het discriminatiebeleid komt ook aan bod in de beleidsnota van de minister van Gelijke Kansen. Het is belangrijk dat er een afstemming gebeurt, zeker omdat er in de beleidsnota Gelijke Kansen wordt gefocust op gender, holebi, handicap en leeftijd en helemaal niet op etnisch-culturele minderheden.

Mevrouw Kherbache ziet de eerste bescheiden stappen in een gecoördineerde aanpak van discriminatiebestrijding. Er is onder meer een intentieverklaring met de verschillende actoren op het terrein. Ze hoopt dat daar een vervolg aan gebreed wordt en dat er een extra inspanning kan gebeuren.

De stelling dat de mogelijkheden om de strijd tegen discriminatie op Vlaams niveau te voeren staatkundig beperkt zijn, klopt volgens mevrouw Kherbache niet. Vlaanderen is weliswaar niet bevoegd voor het reguleren van de relatie tussen werkgever en werknemer, maar heeft wel de cruciale spelers om vaststellingen te doen bij discriminatie, onder andere de VDAB en de private arbeidsbemiddelaars. Mevrouw Kherbache pleit voor een meldingsplicht voor die cruciale spelers op het terrein. Zij zijn het immers die discriminaties mee kunnen vaststellen en zo het probleem op een meer effectieve manier kunnen helpen aanpakken.

Wat betreft het ontginnen van buitenlands tewerkstellingspotentieel (punt 12), vindt mevrouw Kherbache het terecht dat er bij dat punt ook aandacht is voor handhaving en inspectie. Het verrast haar wel dat heel het inspectieluik enkel gelinkt is aan het ontginnen van buitenlands tewerkstellingspotentieel, en dat het niet onder een ander hoofdstuk vermeld staat.

Ontbrekende doelstellingen

Opvallend afwezig in de beleidsnota, zeker omdat de minister nu de bevoegdheden Werk en Economie in één hand heeft, is de verdere uitbouw van een activerend herstructureringsbeleid. Mevrouw Kherbache stelt vast dat in de beleidsnota enkel ad hoc over herstructurering wordt gesproken en dat er geen integrale visie is. Als de minister de focus wil leggen op hertewerkstelling, is het net belangrijk om proactief aan de slag te gaan en, naast het begeleiden van de werknemers naar nieuw werk, een economisch beleid uit te stippelen dat nieuwe perspectieven biedt. De minister heeft via zijn economisch beleid de mogelijkheid om daarop te focussen.

Mevrouw Kherbache gelooft op dat punt in het Scandinavische model, dat veel proactiever is. Een onderneming die een herstructurering en collectief ontslag overweegt, krijgt er meteen de vraag om na te denken over economische reconversie. Ondernemingen wordt gevraagd om daaraan te werken. Er wordt niet enkel gefocust op de begeleiding naar werk, maar ook nieuwe jobcreatie wordt meegenomen in het herstructureringsbeleid. Door de combinatie van de bevoegdheden Werk en Economie heeft de minister een grote opportuniteit om daarop een integrale visie uit te werken.

Nog een opvallende afwezige doelstelling in de beleidsnota is volgens mevrouw Kherbache de ondersteuning van de werkenden. Dat gaat over woon-werkverkeer, kinderopvang enzovoort.

Tot slot is er in de beleidsnota ook geen uitgebreide passage gewijd aan de inter-regionale samenwerking. Die zal door de overheveling van bevoegdheden nog belangrijker worden, op zijn minst om anomalieën proberen te vermijden.

1.1.2. *Tussenkomst van mevrouw Güler Turan*

Mevrouw *Güler Turan* zal zich beperken tot de bevoegdheden Economie en Innovatie. Ze verwijst naar de vaststelling van de EU dat het peil van de Belgische overheidsinvesteringen tot de laagste in Europa behoort, en dat betekent een aantasting van de economie voor een lange termijn. De beleidsnota van minister Muylers gaat volgens haar terecht uit van de noodzaak om de ondernemers aan te moedigen en het ondernemersklimaat verbeteren. Het ondernemersklimaat weer doen opleven, vraagt inspanningen, niet alleen van de Vlaamse minister van Economie, maar van de hele Vlaamse Regering en alle andere regeringen in het land. Ook het consumentenvertrouwen is aangetast. Zowel de Europese Commissie als de Nationale Bank meldden dat door de maatregelen van de verschillende regeringen de economie in 2015 minder zal groeien dan verwacht. Mevrouw Turan vraagt wat de mening van de minister hierover is.

De mededeling van de Nationale Bank dateert van 20 november 2014. Er staat: "Het vertrouwensverlies trof de vooruitzichten aangaande de persoonlijke situatie van de gezinnen. De consumenten verwachten aldus een verslechtering van hun financiële toestand en van hun spaarvermogen in de komende twaalf maanden. Deze negatieve beoordelingen houden allicht verband met de aankondiging van de diverse besparingsmaatregelen door de regering."

Als de gezinnen worden getroffen, daalt het consumentenvertrouwen. Dat de gezinnen minder uitgeven, heeft een negatief gevolg voor de economie, vooral omdat in Vlaanderen, naast de internationale ondernemingen, de kmo's de motor van de economie zijn. De kmo's zijn afhankelijk van de interne markt. Het komt er volgens mevrouw Turan dus op aan om te kijken wat het beleid kan doen om het consumentenvertrouwen niet te ondergraven.

Mevrouw Turan vindt het positief dat de domeinen Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie in één beleidsnota worden gecombineerd. Ze vindt de nota echter vrij beperkt. Inhoudelijk formuleert de nota niet op alle uitdagingen een antwoord. Zo is de vergrijzing bij de familiebedrijven en de overdracht daarvan een van de grote uitdagingen. Deze zeer ernstige problematiek wordt wel niet miskend door de Vlaamse Regering, maar er staat maar één woord over in de beleidsnota.

Onder de titel 'waardegedreven beleid' worden in het begin van de beleidsnota aan aantal waarden opgesomd. Mevrouw Turan is heel tevreden dat duurzaamheid belangrijk is voor de minister. Ook transparantie en EU-conformiteit vormen belangrijke krijtlijnen. Verder komt het begrip duurzaamheid toch weinig voor in de nota. Is het misschien de bedoeling van de minister om het beleid dat door de vorige minister is uitgezet, gewoon voort te zetten? Duurzaamheid, de transformatie van de economie en het nieuw industrieel beleid stonden allemaal in het teken van de vergroening van de economie.

Mevrouw Turan zegt dat er over die vergroening van de economie heel weinig in de beleidsnota is terug te vinden. Milieuefficiënte materialen, producten en diensten en een milieuvriendelijke energieproductie doen niet alleen de druk op het milieu dalen, maar zorgen ook voor de creatie van groene jobs en versterken de concurrentiepositie van de bedrijven. Innovatie en onderzoek en ontwikkeling maken daarvan een belangrijk deel uit. Er moeten daarvoor dus ook voldoende middelen worden uitgetrokken. In de nota is sprake van clustervorming en het aanmoedigen van samenwerking wat innovatie betreft, maar het is niet zo duidelijk of die innovatie richting groene economie zal gaan.

In de vorige regeerperiode werd door minister van Economie Kris Peeters daartoe een beleid uitgezet. Vanuit verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid worden verschillende instrumenten ter beschikking gesteld die bijdragen tot de

realisatie van de doelstelling van de groene economie. Vooral de beleidsdomeinen en departementen LNE en EWI spelen daarin een rol. Mevrouw Turan veronderstelt dat beide departementen goed moeten samenwerken. In de beleidsnota van minister Muyters staan echter weinig verwijzingen naar die samenwerking. In de beleidsnota Omgeving van minister Schauvliege staan dan weer wel verwijzingen naar groene economie.

Is de minister van plan om vanuit zijn beleidsdomein aandacht te besteden aan de vergroening van de economie? Op basis van de documenten die de huidige regering al heeft neergelegd, en vooral dan de beleidsnota van de minister, lijkt het alsof dat niet het geval is. In het regeerakkoord worden er wel een aantal punten vermeld die bijdragen tot de groene economie, zoals het binnenvaarttransport, de vergroening van het voertuigenpark, het wegvignet en de vergroening van de verkeersbelastingen, die binnen een budgetneutraal kader moet gebeuren. Die maatregelen behoren echter niet tot het beleidsdomein van de minister. In het regeerakkoord gaat slechts één paragraaf over de groene economie. "Door middel van vergroening van de economie in het algemeen en van de fiscaliteit in het bijzonder, gepaard gaand met een flankerende aanpak, ontraden en bestraffen we milieuvervuiling en belonen en bevorderen we milieuzorg.". Milieuzorg is belangrijk en daarom vindt mevrouw Turan dat er ook in het kader van het versterken van de competitiviteit van de bedrijven aandacht naar milieuzorg moet gaan.

Innovatie zal een belangrijke rol spelen en de minister moet daarin sturend werken. Er is al heel wat voorbereidend werk verricht door het Departement EWI. Daarom herhaalt het lid de vraag of de minister het werk van de vorige minister van Economie wil voortzetten. De vergroening van de economie was in de vorige regeerperiode een strategische doelstelling van het beleidsdomein.

In de beleidsnota Omgeving staat dat minister Schauvliege het afsluiten van groene-economieconvenanten wil onderzoeken. Daarover staat niets in de beleidsnota van minister Muyters. Over welke convenanten heeft minister Schauvliege het dan? Met haar operationele doelstelling 1 wil de minister van Omgeving "Economische actoren stimuleren om hun milieu-impact verder te verminderen.". Minister Schauvliege wil onder meer werk maken van het wegnemen van obstakels die ondernemers afremmen bij het realiseren van innovatieve groene projecten. Mevrouw Turan vindt dat die operationele doelstelling ook in de beleidsnota van minister Muyters had moeten staan. Het is de bedoeling om het industrieel weefsel te transformeren. Er moet worden ingezet op de vergroening van de economie en van de bedrijven.

Hoewel er op zowat alle beleidsdomeinen zwaar wordt bespaard, zegt de Vlaamse Regering wel te willen investeren in innovatie en O&O. Volgens de Vlaamse Regering is dat de beste strategie om de economie de nodige stimulansen te geven. Het regeerakkoord spreekt van "een ongeziene impuls voor onze economie, oplopend tot een half miljard euro tegen het einde van deze regeerperiode". Mevrouw Turan vindt het zeer goed dat die investeringen gebeuren, maar benadrukt dat instanties zoals de SERV en het Rekenhof vragen hebben bij deze formulering.

De SERV vindt het positief dat de Vlaamse Regering extra middelen wil vrijmaken voor innovatie, tewerkstelling en het versterken van het ondernemerschap, maar zegt dat een budgettair frame ontbreekt dat duidelijk maakt hoeveel middelen voor welke doelstellingen zullen worden ingezet. Daardoor kan de SERV volgens het lid geen uitspraken doen over de impact van de voorgenomen beleidsintenties. Het is dan ook problematisch voor de ondersteuningsinstrumenten die daarbij horen, zoals de ecologiepremie. De SERV heeft vragen bij het realiteitsgehalte van de financiële belofte en verwijst daarbij naar de cijfers van het Hermesfonds, waarbij voor de pijler 'meer groene economie' zoals die is opgestart door minister Kris

Peeters, min 57,3 percent van het budget wordt opgetekend en voor ecologiesteun 25 miljoen euro minder. Ook de kmo-portefeuille moet inboeten.

Wel komt er een nieuw Agentschap voor Ondernemen en Innoveren. De minister wil een aantal fusies doorvoeren om tot een betere afstemming tussen de verschillende bevoegdheden te komen. Hij wil daar een nieuw bedrag van 20 miljoen euro in investeren. Mevrouw Turan vraagt waaraan hij dat bedrag precies wil spenderen.

Mevrouw Turan herinnert zich dat mevrouw Fientje Moerman in de vorige regeerperiode, wanneer minister Lieten het over O&O had en het groeipad dat ze wilde realiseren om de 2020-doelstellingen van 3 percent bruto binnenlands product te halen, steeds vroeg naar de garanties. Nu zegt het Rekenhof: "De regeringsverklaring en de beleidsnota behouden de doelstelling om de uitgaven voor O&O tegen 2020 naar 3 percent te brengen. De toelichting bij de begroting 2015 maakt niet duidelijk hoe de kredieten in relatie tot die langetermijndoelstellingen evolueren." (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 16/1). De spreker vraagt hierover duidelijkheid.

Er werden een aantal instrumenten opgestart voor een groene economie: de groene waarborg, de energie-efficiëntieplannen voor kmo's, de 'carbon leakage', de Ecologiepremie Plus en de strategische ecologiesteun. De minister zal beknotten op subsidiemaatregelen om bedrijven te stimuleren om investeringen te doen met groene spits technologie. Daarover vraagt mevrouw Turan meer uitleg. Zal de minister de eco-efficiëntiescan en de materialenscan voortzetten? Dat wordt niet vermeld in de nota.

Het Departement EWI heeft op het einde van de vorige legislatuur een aantal adviezen geformuleerd in een eindrapport 'Internationaal vergelijkende analyse economisch beleidsinstrumentarium gericht op vergroening van de economie'. Die studie identificeert relevante instrumenten die bijkomend in Vlaanderen kunnen worden ingezet om de vergroening van de economie te versnellen. Aangezien een aantal van de bestaande instrumenten voor de vergroening van de economie worden afgeschaft, hoopte mevrouw Turan dat de minister verder zou werken met het eindrapport van zijn departement. De voorgestelde maatregelen betreffen een geïnstitutionaliseerd financieringsmechanisme, maatregelen voor energiebesparingen en energieprestaties gericht op kmo's en ondersteuning van groene obligaties. De diensten van de minister wijzen er ook op dat de belangrijkste leemte in het EWI-instrumentarium zich situeert op het vlak van het internaliseren van externe kosten en baten, wat nog niet worden toegepast in Vlaanderen. De diensten reiken twee pistes aan om daaraan te verhelpen. Mevrouw Turan vindt over die adviezen niets terug in de beleidsnota. Is de minister van plan die adviezen te volgen? De minister heeft in zijn beleidsnota zelf ook aangegeven dat er nood is aan meer coherentie in het instrumentarium.

Er werd een gelijkaardig eindrapport opgesteld in opdracht van het Departement LNE, onder de titel 'LNE helpt Vlaanderen op weg naar een groene economie'. Ook daarin staat dat een heroriëntering in het licht van groene economie van de bestaande financierings- en investeringsmogelijkheden en de nieuwe financieringsmogelijkheden vanuit de overheid een belangrijke rol kunnen spelen. Door twee departementen wordt dus een advies gegeven in dezelfde richting. Ze spreken ook van een groene-economietoets.

De minister wil de STEM-doelstellingen blijven nastreven. Ze hebben hun effect: er zijn meer studenten in 'Science, Technology, Engineering, Mathematics'. De minister wil Technopolis als kenniscentrum een centrale rol laten spelen. Hoe ziet de minister dat?

Mevrouw Turan vervolgt dat de minister ondernemerscompetenties wil versterken door het nieuw op te richten Agentschap Ondernemen en Innoveren. Daarbij ziet

de minister een belangrijke rol weggelegd voor SYNTRA. Zijn er daarover afspraken gemaakt met SYNTRA? Zijn er ook middelen voor uitgetrokken?

De toegang tot het ondernemerschap is een nieuwe Vlaamse bevoegdheid. De minister wil daar een goed doordachte invulling aan geven en dat lijkt het lid logisch. De bevoegdheid komt van de federale overheid over naar Vlaanderen. Wil dat dan zeggen dat er voor de toegang tot een beroep in Vlaanderen, in Brussel en Wallonië andere toegangscriteria kunnen gelden? Of zullen er afspraken worden gemaakt zodat die toelating tot een beroep voor het hele land geldt?

Bij 'Investeren in de randvoorwaarden voor innovatiegedreven ondernemerschap' (1.3) heeft de minister het over transformatie en transitie, niet alleen van de economie, maar ook van de arbeidsmarkt. De minister wil blijven inzetten op de vruchtbare traditie van innovatiegerichte samenwerking tussen universiteiten en onderzoeksinstellingen enerzijds en het bedrijfsleven anderzijds. Voor mevrouw Turan is het belangrijk dat de bedrijven hiervoor de nodige ondersteuning en stimuli krijgen. De minister wil een doelgroepgerichte aanpak waarbij het aanbod gedifferentieerd wordt volgens de behoefte van de onderneming. Mevrouw Turan vraagt of er al een behoefteanalyse is gemaakt.

Het is heel belangrijk dat de minister de samenwerking met andere ondernemingen, in het bijzonder met kmo's, gaat stimuleren. Net omdat er een transformatie en transitie van het economisch weefsel plaatsvindt, is dit voor mevrouw Turan een grote uitdaging. In Vlaanderen zijn sommige bedrijven niet bereid bepaalde innovatieve aspecten te delen. Er moet dus een zeer goede sensibilisering komen om samen te werken, vooral bij de kmo's. Het lid vraagt hoe de minister dit zal aanpakken.

Mevrouw Turan vindt het positief dat de minister zijn beleidsinstrumenten op regelmatige basis zal evalueren en dat hij het heeft over prestatie-indicatoren voor innovatie. Ze vraagt of de minister al een idee heeft over de termijnplanning van die evaluaties.

Voor de toegang tot de investeringsmiddelen, het opvolgen en het faciliteren van kredietverlening door banken, is er een nieuwe uitdaging. De enquête van het Kenniscentrum voor Financiering van de KMO werd jaarlijks afgenomen bij bedrijven en was een belangrijke indicator voor de kredietverlening aan de kmo's. Op basis van die enquête, die niet meer bestaat, zijn er vorige legislatuur een aantal maatregelen genomen. Mevrouw Turan vraagt of de minister een alternatief heeft.

De dienstverlening van de kredietbemiddelaar zal worden geïntegreerd in de reguliere werking van het nieuw op te richten AOI. Mevrouw Turan gaat ervan uit dat de kredietbemiddelaar zal blijven bestaan en vraagt aan de minister om dit te bevestigen.

De minister noemt zijn plannen inzake het nieuw industrieel ondernemen ambitieus en mobiliserend. Hij wil met een effectief industrieel en innovatiebeleid op horizontale wijze de systeeminnovaties ondersteunen die noodzakelijk zijn om doorbraken te realiseren in het beantwoorden van maatschappelijke uitdagingen (1.3.3). Mevrouw Turan vraagt of de minister dit gestuurd gaat doen of dat hij erop rekent dat de doorbraken een maatschappelijk antwoord zullen bieden.

De minister wil een clusterwerking met actoren uit ondernemingen, onderzoekers en overheid die resultaatgericht moeten worden ingezet. Volgens mevrouw Turan is er niet altijd garantie op succes bij innovatieve onderzoeken, en dan is de vraag welk resultaat er volgens de minister moet zijn.

Het lid ziet inzake het vernieuwend sectoraal beleid en het blijven inzetten op de beleidsadviezen een probleem met de SERV. Zo bespaart de minister op de regionale sociaal-economische overlegcomités. Elke regio heeft een eigen dynamiek die lokaal wordt ondersteund en de RESOC's kunnen samen met de lokale overheden adviezen geven. De SERV onderstreept in zijn advies dan ook het belang van een performant streekoverleg.

De regering beslist om diverse adviesraden af te schaffen, maar de minister wil de Industrieraad als een onafhankelijk klankbord bij innovatie en industrieel beleid opwaarderen en er een onafhankelijke adviesraad van maken, terwijl de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie wordt opgedoekt. Daar worden veel vragen bij gesteld. De minister wil de samenstelling en de werking van die raad in het najaar van 2014 voorleggen aan de Vlaamse Regering, zo staat in de beleidsnota. Wanneer zal dit gebeuren?

De minister wil ook inzake O&O investeren in een eenvoudige dienstverlening op maat. Mevrouw Turan vraagt of de minister het zogenaamde rapport-Soete over innovatie in Vlaanderen verder zal uitwerken of een nieuw onderzoek zal vragen.

Mevrouw Turan vindt het digitaal loket als aanspreekpunt voor de ondernemer een zeer goede maatregel. De minister zegt dat er nog bijkomende instrumenten zijn en het lid vindt het dan beter dat er een stroomlijning komt en vooral transparantie. Het instrumentarium van de Vlaamse Regering moet uiteraard ten goede komen van de doelgroep, want vooral de kleine ondernemingen vinden hun weg niet. De website van het Agentschap Ondernemen is al zwaar vereenvoudigd maar is nog niet transparant genoeg.

Mevrouw Turan vindt de optimalisatie tussen de frontofficefuncties van het nieuwe AOI, PMV en F.I.T. tot een eengemaakt klantenmanagement heel belangrijk. Inzake het internationaliseren van ondernemingen meent het lid geen verwijzing naar het beleidsdomein Buitenlands Beleid van minister-president Bourgeois te hebben gevonden. Minister Bourgeois wil ook een subsidie-instrumentarium dat vereenvoudigd is en meer transparantie kan brengen. Samenwerken is dus aangewezen. F.I.T. is ook een belangrijke partner voor Economie.

De Vlaamse Regering kiest in het regeerakkoord voor een correcte omzetting van Europese regelgeving en het vermijden van 'goldplating' zodat zo veel mogelijk een gelijk speelveld tot stand komt. Vlaanderen wil dus volgens mevrouw Turan slechts omzetten wat Europa minimaal verwacht. Als Vlaanderen in een aantal domeinen wil excelleren, zijn er echter extra inspanningen nodig. De Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen zegt in zijn advies dat gewoon omzetten niet genoeg is omdat Vlaanderen dan potentieel verliest. Volgens de SARiV leert de ervaring in sommige sectoren van afvalrecyclage dat een hoger ambitieniveau dan wat de Europese regelgeving voorschrijft, opportuniteiten kan bieden voor innovatie die Vlaanderen internationaal kan uitspelen. Het lid neemt akte van de melding van de minister dat hij het regeerakkoord zal volgen, ook als dat meebrengt dat er voor bepaalde sectoren opportuniteiten blijven liggen.

"De overheid beperkt zich tot een regiefunctie inzake advies en begeleiding van ondernemers en we valoriseren de rol van de economische vrije beroepen als partners voor de verspreiding van overheidsinformatie.". Dat staat in de nota onder punt 3.2 over 'doelmatige instrumenten op maat van de specifieke behoeften van werkzoekenden, werknemers en ondernemingen'. Mevrouw Turan vraagt meer verduidelijking bij die passage. Zullen de vrije beroepen instaan voor de verspreiding van overheidsinformatie?

De ruimte om te ondernemen is schaars. Het is belangrijk om daarnaar op zoek te gaan en goed te monitoren wat er is, zoals in punt 4 wordt vooropgesteld. Mevrouw

Turan ondersteunt de aanpak van de minister om de doorlooptijd van de trajecten te verkorten.

Ook het beleid en de uitdagingen inzake detailhandels- en handelsvestigingen is heel belangrijk. Het zal volgens de minister "in belangrijke mate aan de ondernemers van de sector zijn hierop een passend antwoord te vinden via innovatie en een verhoogde klantgerichtheid". Zijn daar vanuit Vlaanderen bepaalde tools voor? Is de minister van plan om de ondernemers bij te staan? Worden zij betrokken bij de clusterwerkingen?

Met betrekking tot de reconversie van de Opel- en de Fordterreinen heeft mevrouw Turan een actuele vraag. Er is blijkbaar een bod gekomen, waar de Vlaamse Regering niet op zou willen ingaan. Mevrouw Turan wil weten wat de stand van zaken in dat dossier is.

Minister *Philippe Muyters* meldt dat een rapport over de besprekingen met Punch Metals op de ministerraad van 28 november 2014 zal worden besproken. Maar dat document is blijkbaar al voortijdig gelekt, inclusief de kritische bedenkingen over het financiële aspect en de werkgelegenheid. Voor de minister is het standpunt duidelijk: de Vlaamse Regering vraagt duurzame werkgelegenheid, ook in de toekomst. De beslissing zal genomen worden in de ministerraad.

Mevrouw *Güler Turan* merkt op dat er in de beleidsnota inzake de reconversie van de Opel terreinen ook sprake is van de 'TechCity Antwerp'. Volgens de Antwerpse havenscheper zou dat een fout zijn die in het regeerakkoord is geslopen. TechCity zou de werknaam zijn van een dossier, meer niet. De minister blijkt die naam nu wel aan te houden in de beleidsnota. Betekent dat dat hij de site anders wil invullen dan maakindustrie?

Een volgend belangrijk punt is het stimuleren van ondernemerspotentieel, bij leerlingen, studenten en werkzoekenden (punt 8). Om studenten te laten kennismaken met de uitdagende omgeving die het bedrijfsleven biedt, wil de minister onderzoeken of er nood is aan bijkomende instrumenten om voldoende plaatsen te creëren voor een ruime toepassing van stages. Mevrouw Turan vindt de doelstelling goed, maar wijst erop dat het creëren van stageplaatsen misschien niet echt is waar deze jongeren om vragen. Het lid verwijst in dit verband naar het bestaande initiatief Student Ghentrepneur.

Mevrouw Turan heeft samen met Tine Soens een voorstel van resolutie ingediend dat volgens haar meer tegemoetkomt aan de noden van die jongeren, 18- tot 25-jarigen die al tijdens hun studie beginnen te ondernemen (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 151/1). Zij vragen immers basisaccommodatie, de uitrol van een netwerk en een voldragen statuut voor student-ondernemers. Het lid is tevreden dat de minister nu aankondigt een dergelijk statuut te willen uitwerken. Dat moet gebeuren in samenwerking met de federale overheid, maar het economische en politieke klimaat is daar nu rijp voor.

Wat betreft bedrijven in moeilijkheden en armoede bij zelfstandige ondernemers, blijft de minister samenwerken met de organisaties Tussenstap en Efrem, die tot een fusie worden gestimuleerd. Mevrouw Turan neemt akte van het feit dat de bestaande initiatieven worden voortgezet.

Mevrouw Turan gaat nog even in op wat er volgens haar ontbreekt in de beleidsnota. Volgens de cijfers voor 2013 van de Vlaamse werkbaarheidsmonitor is de balans werk-privé bij heel wat zelfstandigen problematisch, met stress als een belangrijke factor. 13,3 percent spreekt over een acuut problematische situatie. Mevrouw Turan wil concreet vernemen hoe de minister dat zal opvolgen.

Het lid wijst er tot slot op dat het de voorbije jaren een belangrijke doelstelling was om bedrijven door de crisis te helpen, maar dat verdwijnt nu als strategische doelstelling uit de beleidsnota. Ook in de begroting is er enkel een budget voor een compensatie inzake hinder bij werkzaamheden. Vindt de minister het dan niet meer nodig om bedrijven uit de crisis te helpen? Of is de crisis al voorbij?

Mevrouw Turan besluit dat de minister mag rekenen op de constructieve medewerking van de sp.a-fractie om de bedrijven door de crisis te helpen. Ook voor de transformatie en de vergroening van het industriële weefsel kan hij op de steun van de fractie rekenen.

1.1.3. Tussenkomsst van de heer Bart Van Malderen

De heer *Bart Van Malderen* stelt vast dat het de derde keer is dat hij een beleidsnota inzake Economie en Innovatie en Werk kan bespreken. Het lid bedenkt dat er ooit een tijd is geweest dat een economische crisis niet het uitgangspunt was. Toch werd ook toen uitvoerig gediscussieerd over de uitdagingen waar de economie voor stond. Die uitdagingen zijn er nog altijd: internationalisering, grondstoffen- en energieschaarste, de nood aan transitie, het feit dat ondernemingen moeten inzetten op een innovatie die niet alleen met het verhogen van productiviteit te maken heeft. Soms lijkt het erop dat al deze uitdagingen door de crisis zijn ondergesneeuwd. De heer Van Malderen zou het betreuren indien er geen aandacht meer aan zou worden besteed, omdat volgens het lid een antwoord op die grote uitdagingen ook het antwoord zou bieden op de kortetermijnuitdagingen van de crisis. De heer Van Malderen heeft in dat licht in de beleidsnota punten gevonden waarover hij zich zorgen maakt.

Het lid stelt vast dat de regering ervoor gekozen heeft om naast een aangekondigd, maar nog niet gerealiseerd groeipad, vooral te besparen. Ze definieert investeren als 'de randvoorwaarden creëren'. Dat zegt volgens het lid iets over het ambitieniveau van de minister en de regering.

De beleidsnota is beperkt in omvang. De drie beleidsvelden Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie worden in een beleidsnota die een periode van vijf jaar zou moeten beslaan, in een goede veertig bladzijden samengevat, waarvan nog eens een groot deel over de omgevingsanalyse gaat. Dat heeft een weerslag op de precisie en de meetbaarheid van de doelstellingen in de nota. De minister belijdt de grote doelstellingen van Pact 2020 en Vlaanderen in Actie met woorden, maar er is te weinig informatie over meetbare targets, operationele doelstellingen en heel concrete maatregelen. Dat is volgens de heer Van Malderen een manco van deze beleidsnota.

Naast de besparingen in de begroting en de beleidsnota vindt de heer Van Malderen in de beleidsnota ook verschuivingen, onder meer richting meer toegepast onderzoek en toegepaste innovatie. De minister probeert de bestaande vraag en het bestaande aanbod te bevredigen, maar verlaat voor een deel het transitiedenken. Er is ook een verschuiving van het kleine naar het grote. Het beleid gaat weg van kmo's, ten gunste van grotere entiteiten. Het gaat weg van de ecologiepremie, maar steekt meer middelen in de compensatie van de 'carbon leakage'. Een van de punten aan de hand waarvan de heer Van Malderen zegt deze vaststellingen te kunnen maken, is het Hermesfonds. Hij stelt vast dat dit fonds opnieuw zal moeten besparen. Maar welke ambitie heeft de minister met het Hermesfonds? Welke efficiëntie beoogt de minister met dit fonds en hoe dit zal kunnen worden geëvalueerd?

Wat betreft de PMV vindt de heer Van Malderen de beleidsnota bijna dramatisch klinken. Op bladzijde 23 leest hij dat de afgelopen jaren het aanbod aan publieke investeringsfondsen en -instrumenten zeer sterk is uitgebreid en dat ondernemers

daar niet altijd hun weg in terugvinden. Bovendien stelt de minister in de nota de vraag of die overheidsinitiatieven nog de leemtes vullen en de behoeften waarvoor ze werden opgericht nog beantwoorden. De heer Van Malderen merkt daarbij op dat er net door een marktfalen, door het feit dat er een risicoaversie bestaat bij financiële instellingen en investeerders, specifieke instrumenten voor specifieke financieringsnoden werden ontwikkeld. Het lid kan zich voorstellen dat dit ingewikkeld is, maar het is evenzeer een resultante van de poging om op maat tegemoet te komen aan vragen van bedrijven die op een andere manier niet aan de nodige ondersteuning komen.

De minister stelt vervolgens in de beleidsnota dat hij tot een gestroomlijnde en vereenvoudigde, maar ook vollediger set van investeringsinstrumenten wil komen, om bij te springen waar de markt het laat afweten. Dat moet blijkbaar volstaan als uitleg over de strategie van de minister. De heer Van Malderen vraagt zich af wat daar concreet achter schuilgaat. Wat gaat Vlaanderen doen en wat niet? Wat gaan het bijkomend doen? Historisch zijn al die instrumenten er gekomen omdat de markt het liet afweten. Ofwel is de markt fundamenteel gewijzigd, ofwel zijn er andere elementen veranderd. De heer Van Malderen stelt dat papier zeer gewillig is en dat hij zich tevreden moet stellen met wollig taalgebruik.

De heer Van Malderen vindt in de beleidsnota heel weinig terug over de Gimv. Wat gaat de regering daarmee doen, houdt ze die portefeuille, zal ze daar actief mee omspringen, wat is de strategie? De heer Van Malderen vraagt meer inzicht daarin.

Het lid ziet verwijzingen naar het clusterdenken in de sectorale aanpak. Als de VRWI wordt opgedoekt, dan ook de VRWI-clusters? Of worden die geactualiseerd?

In zijn hoedanigheid van minister van Werk wil minister Muyters streven naar één type van zorgverlof. Maar in het kader van levenslang leren gaat wellicht ook de loopbaanonderbreking in het kader van opleiding mee op de schop. Zou het integendeel niet wenselijk zijn dat die maatregel een groter bereik krijgt? De heer Van Malderen stelt vast dat de minister een besparing van 9 procent op die portefeuille inschrijft, maar hij vraagt welke beleidslijnen daarachter schuilen.

Ook de passage over de bedrijfsterreinen vindt de heer Van Malderen bijzonder wollig. Onlangs wees een studie uit dat Vlaanderen het inzake vestigingsvoorwaarden voor de logistieke sector heel wat slechter doet dan Wallonië. En dan gaat het niet om loonkosten, maar wel om infrastructuur en mobiliteit. Het is de ambitie van de vorige en ook van deze regering om op die sector in te zetten. De heer Van Malderen ziet her en der nieuwe zelfstandige initiatieven opduiken om de distributiesector te verduurzamen. Dan gaat het bijvoorbeeld om verzamelcentra, vanwaar kleinere vrachtwagens de steden in rijden, of centra die zich aan waterwegen vestigen. De heer Van Malderen had gehoopt dat de minister van Economie van duurzame logistiek een strijdpunt zou willen maken, of tenminste daar hij daar in zijn beleidsnota aandacht zou aan besteden. Een duurzame logistieke sector en een duurzame distributiesector zijn hefboomen om laaggeschoolden een job te kunnen geven. Maar daartoe moet de logistieke sector anders worden georganiseerd en duurzamer worden gemaakt.

Volgens de heer Van Malderen hebben minister Muyters en de N-VA een ambigue relatie met de Zesde Staatshervorming. Misschien heeft het daarmee te maken dat er in de beleidsnota niets is terug te vinden over de handelshuur. Over de toegang tot beroepen, ook overgeheveld naar Vlaanderen, bevat de beleidsnota al evenmin informatie.

Het lid maakt zich grote zorgen over de toekomst van de dienstenchequeondernemingen. De minister zegt dat hij, na het uitwerken van alternatieven, de verplichting om 60 procent werkzoekenden en OCMW-cliënten aan te werven, zal afschaffen.

De heer Van Malderen wil weten hoe de minister dat ziet en welke alternatieven er zijn. Hij waarschuwt de minister voor de economische impact die deze sector heeft. Als vandaag de werkloosheid in Vlaanderen voor het eerst in de geschiedenis lager is bij vrouwen dan bij mannen, is dat in grote mate toe te schrijven aan de dienstencheques. Het lid vindt dat het beleid daar bijzonder omzichtig mee moet omspringen. Er is een moeizaam evenwicht in de sector wat betreft de economische leefbaarheid. Het budget dat overkomt, blijft gegarandeerd, maar de heer Van Malderen stelt vast dat de vorige jaren steevast een groei werd ingeschreven. Nu worden er een aantal beperkingen op gezet. Het lid vraagt of er nieuwe initiatieven van de minister mogen worden verwacht.

Het ambitieniveau van de overheid inzake innovatie wordt door de minister terugschroefd, aldus de heer Van Malderen. Er liep een project inzake innovatief aanbesteden. De besparingsopdracht voor alle departementen en agentschappen zal het wellicht niet eenvoudiger maken om daarvoor de geesten te laten rijpen. De regering had bijvoorbeeld het innovatief aanbesteden in de evaluatiecriteria van de leidinggevende ambtenaren kunnen inschrijven om voor een meer generieke aanpak te zorgen.

1.2. Tussenkomen van de Open Vld-fractie

1.2.1. *Tussenkomen van mevrouw Ann Brusseel*

Mevrouw Ann Brusseel verwijst naar advies nr. 194 van de VRWI. De VRWI stelt dat als het volledige bedrag van 500 miljoen euro dat beschikbaar is, wordt besteed, maar enkel dat, de norm van 1 percent overheidsinvesteringen in O&O niet wordt gehaald in 2020. De VRWI stelt dat jaarlijks ongeveer een opstap van 165 miljoen euro nodig zou zijn. Mevrouw Brusseel vraagt of minister Muyters deze piste kan overwegen. Als de norm van 1 percent wordt gehaald, moet er bovendien voldoende absorptiecapaciteit zijn, voldoende onderzoekers om al die middelen efficiënt te besteden. De spreker vraagt zich af hoe het groeipad in dat licht kan worden bekeken.

In verband met de strategie voor onderzoeksloopbanen is mevrouw Brusseel tevreden dat minister Muyters aandacht zal besteden aan de problemen die onderzoekers ervaren door opeenvolgende projectfinancieringen, wat leidt tot een precare arbeidssituatie. De minister wil garanderen dat er een aanvaardbaar slaagpercentage is voor mandaten en projecten bij onderzoeksfinancierders. Ook daarmee is het lid tevreden, want die aandacht is nodig.

Mevrouw Brusseel haalt aan dat het Vlaamse wetenschapsbeleid volgens de mensen op het terrein uit evenwicht is geraakt. Daarover bestaat grote bezorgdheid. Er zijn te veel doctoraatsstudenten ten opzichte van het begeleidende aantal leden van het zelfstandig academisch personeel, die daarnaast bovendien nog andere taken hebben. Gemiddeld is er één ZAP'er voor de begeleiding van bijna 4,5 voltijdsequivalent onderzoekers. Dat onevenwicht kan een bedreiging zijn voor de kwaliteit van onderzoek, onderwijs en dienstverlening. Een toename in doctoraatsstudenten zou gepaard moeten gaan met een stijging van de werkingstoelage, om het aantal ZAP'ers te verhogen. Als die werkingstoelage constant blijft of vermindert, bestaat het risico dat het onevenwicht groter wordt. Een rem zetten op de doctoraatsmandaten is ook niet zo positief. Het is dus geen eenvoudige problematiek. Mevrouw Brusseel vraagt welke mogelijkheden minister Muyters overweegt. Het lid denkt bijvoorbeeld aan onderzoeksprofessoren met een beperkte onderwijsopdracht, als dat realistisch is.

Open access van onderzoeksresultaten vindt mevrouw Brusseel een goede keuze. Maar er is bezorgdheid over de financiering ervan. Moet de onderzoeker dat betalen van de onderzoeksfinanciering of komt er een bijkomende financiering? Als de

lezer het niet betaalt, moet iemand anders dat doen. Om open data te kunnen gebruiken, moeten die volledig toegankelijk worden gemaakt. Met data alleen kan men niet werken, er zijn ook metadata nodig. De gegevens moeten ook zorgvuldig worden bewaard, wat men 'digital curation' noemt. De vraag is wie dat zal doen en hoe dat zal worden betaald. Zo niet zouden bepaalde projecten een minder hoge slaagkans kunnen krijgen.

Mevrouw Brusseel besluit met een algemene bekommernis rond onderzoeksfinancieringsmechanismen. De gesloten enveloppefinanciering heeft goed gewerkt, want Vlaanderen is veel sterker beginnen te presteren op het vlak van onderzoek. Maar ondertussen leidt dat mechanisme er wel toe dat instellingen die hun best doen, maar net iets minder scoren dan andere, worden gepenaliseerd. Mevrouw Brusseel vraagt zich af of een mechanisme van open enveloppes niet kan worden overwogen, zonder dat daarbij 'the sky the limit' is. Ze oppert de mogelijkheid om te benchmarken met buitenlandse instellingen, in plaats van de Vlaamse universiteiten met elkaar te vergelijken en tegen elkaar te laten opboksen. Mevrouw Brusseel stelt dat op die manier elke discipline en instelling een gelijke kan zoeken in het buitenland en zich daarmee benchmarken, om zo hun onderzoek te gaan profileren.

1.2.2. *Tussenkoms van de heer Willem-Frederik Schiltz*

De heer *Willem-Frederik Schiltz* toont zich verheugd met de geïntegreerde inpak van de beleidsvelden Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie, die op zich vrij baanbrekend is. De minister heeft zelf al aangegeven tevreden te zijn met de vereniging van een aantal bevoegdheden in één hand. Open Vld had graag gezien dat het hoger onderwijs daar ook een vaste partner in zou worden.

Een dergelijke geïntegreerde aanpak vraagt belangrijke hervormingen: een aantal organisaties gaan op de schop of worden geïntegreerd in nieuwe organisaties. De heer Schiltz waarschuwt dat dergelijke grote operaties zelden of nooit vlekkeloos verlopen. Het lid is benieuwd hoe de minister die werven zal openen en tegen het einde van de legislatuur ook zal afwerken, met resultaten.

Ondernemerscultuur en ondernemerschap vormen een rode draad door de beleidsnota en de diverse beleidsdomeinen. Voor een liberale partij als Open Vld is dat een heel aangename vaststelling. Het accent op innovatie is daarbij ook van cruciaal belang. Het sterker betrekken van de Industrieraad bij het beleid en de clusterpacten zijn voor de heer Schiltz een goed equivalent van wat in het beleidsveld Energie het Energiepact is genoemd. Op die manier zijn de stakeholders mee met het beleid en wordt er geen beleid gevoerd tegen de sector.

De toegang tot krediet is voor de spreker een heikel punt. De minister wil werk maken van een consultatieronde met de banken, maar de heer Schiltz betwijfelt of de banken momenteel erg geneigd zijn om veel actie te ondernemen en roept op om nog een extra inspanning te doen.

Het lid vraagt ook of er al indicaties zijn dat de sectoren bereid zijn om mee aan tafel te zitten voor het sluiten van clusterpacten.

De heer Schiltz is enigszins bezorgd over de sterke rol van SYNTRA, dat op verschillende beleidsdomeinen een centrale functie krijgt. Het wekt de schijn op dat SYNTRA in sommige dossiers rechter en partij wordt. De spreker hoedt zich voor grote, logge organisaties, en vreest dat SYNTRA overal bij zal worden betrokken en ten prooi zal vallen aan machtshonger.

De heer Schiltz vraagt tot slot ook nog wat verduidelijking bij plannen van de minister inzake de nieuwe bevoegdheid 'toegang tot het beroep'.

1.2.3. *Tussenkomst van mevrouw Emmily Talpe*

Mevrouw *Emmily Talpe* kan zich herkennen in de richtinggevende kernwaarden en uitvoeringsprincipes van de beleidsnota, maar wijst erop dat alles zal staan of vallen met de daadwerkelijke vertaling in het beleid. En de uitdaging is groot: 150.000 Vlamingen extra aan het werk, en met de vervangingen erbij zelfs bijna 500.000. Dat kan niet met mooie woorden, maar enkel met daden tot stand worden gebracht.

Een van die daden is het beoogde Banenpact. De totstandkoming daarvan vereist een constructieve houding van alle sociale partners. Mevrouw Talpe betreurt dan ook dat de vakbonden vandaag opteren voor acties en stakingen. Het vraagt welke kansen de minister ziet op sociaal overleg en het vooropgestelde Banenpact. Welke timing heeft de minister voor ogen? Welke pogingen zal hij ondernemen om een sereen klimaat te scheppen waarin men tot resultaten kan komen?

Net als vijf jaar geleden wil de minister van Vlaanderen een topregio maken. Natuurlijk is de Open Vld-fractie daar tevreden over. Vlaanderen scoort vrij goed inzake jeugdwerkloosheid, maar het probleem van de ouderen, de allochtonen en de mensen met een arbeidshandicap is nog niet opgelost. Er bestaat vandaag al een kluwen aan maatregelen. Mevrouw Talpe verwijst naar de een recente studie van Voka waarin de Vlaamse en federale tewerkstellingsmaatregelen werden gescand op hun effectiviteit. Daaruit is gebleken dat het zwaartepunt van het Vlaamse arbeidsmarktbeleid vooral bij de directe jobcreatie en het ondersteunen van de sociale economie ligt. Van de middelen gaat toch 85 percent naar de overheid en de socialprofitsector. Het bereik van de maatregelen is dus veeleer beperkt. Uitgedrukt in absolute cijfers komt dit slechts neer op ongeveer 10.000 personen.

Mevrouw Talpe vindt het heel positief dat Vlaanderen dankzij de Zesde Staatshervorming een aantal nieuwe bevoegdheden heeft gekregen. Zo kan het immers bijdragen tot een meer intensieve activering en meer maatwerk, tot een slim economisch migratiebeleid, dat op de knelpunten van de arbeidsmarkt is gericht, en tot het creëren van werkgelegenheidskansen voor laaggeschoolden. Ook de nadruk op vereenvoudiging kan haar fractie alleen maar toejuichen.

Dit brengt zeker een aantal grote uitdagingen voor de toekomst met zich mee. Mevrouw Talpe denkt dan op de eerste plaats aan de VDAB. Deze dienst krijgt meer taken, maar moet het wel met minder mensen en middelen doen. Dat wordt dus een moeilijke evenwichtsoefening. De VDAB zal wellicht worden gedwongen tot een kerntakendebat. Het lid denkt in dit verband dan ook aan het invullen van de regisseursrol van de VDAB en het gunnen van een volwaardige plaats aan de private arbeidsmarktintermediaren. Een belangrijk element zal ook de concrete invulling van de verplichte gemeenschapsdienst zijn.

De Open Vld-fractie kijkt ook met aandacht uit naar het aangekondigde nieuwe en geïntegreerde systeem van werkervaring, maar in afwachting van de uitvoering en implementatie daarvan is er veel onrust. Mevrouw Talpe had graag geweten wat de timing is van die implementatie.

Een ander heel belangrijk element is het effectief beleid met betrekking tot de elders verworven competenties en talenkennis. Als het de overheid menens is met het op maat van de werkzoekende uitwerken van die competentieversterkende aanpak, dan zal de minister, samen met de minister van Onderwijs, een stevige extra inspanning moeten doen. Recent is immers nog gebleken dat de tewerkstelling van allochtonen in Vlaanderen zeer problematisch is. De cijfers in het recente advies van de Commissie Diversiteit van de SERV over hooggeschoolde oud- en nieuwkomers zijn hallucinant, aldus mevrouw Talpe. Ze wijzen op een hardnekkig

structureel probleem, en dan gaat het advies nog niet over de laaggeschoolde allochtonen.

De Open Vld-fractie is tevreden met de grondige evaluatie van de loopbaanbegeleiding. De fractie blijft dit intrinsiek ook een heel goed instrument vinden, maar in het verleden is het vrijblijvende karakter hiervan al gebleken. Loopbaancheques kunnen immers niet dienen voor personen die op voorhand al weten dat ze geen wending aan hun loopbaan zullen geven. Mevrouw Talpe vraagt welke nieuwe accenten de minister ter zake wil leggen, wie de evaluatie zal verrichten en op welke termijn die moet gebeuren.

Tijdens de vorige legislatuur heeft de fractie van mevrouw Talpe al aangedrongen op een kosteloze competentieversterkende opleiding voor werknemers die tijdelijk economisch werkloos zijn. De Vlaamse overheid kon dat niet verplichten, en zelfs niet aanraden. Alles staat klaar – de bedrijven kunnen zelfs overleggen met de VDAB over de gewenste opleiding – maar in de realiteit wordt daar blijkbaar weinig op ingegaan. In welke mate is de situatie veranderd door de Zesde Staatshervorming? Kan de minister nog iets veranderen? Heeft hij wel de mogelijkheid om de maatregel te verplichten? Hoe wil hij de bedrijven nu over de streep trekken?

Mevrouw Talpe wil zeker het belang van outplacement en de tewerkstellingscellen onderstrepen. Ook de 50-plusclubs van de vakbonden zijn van belang om zo veel mogelijk oudere werkzoekenden naar een nieuwe job te leiden. Helaas blijkt hun effectiviteit volgens de haar bekende cijfers nog steeds veel lager dan de 50-pluswerking van de VDAB. Het lid zou dan ook graag vernemen van de minister welke initiatieven hij neemt om de werking van die 50-plusclubs naar een gelijkwaardig niveau als die van de VDAB te brengen.

Vlaanderen heeft altijd een voortrekkersrol gespeeld in het activeren van 50-plus-sers. Ook nu is het Vlaamse regeerakkoord ambitieus: de regering wil werkzoekenden activeren tot 65 jaar. De beleidsnota brengt echter twee nuances aan. Zo moet er rekening worden gehouden met de capaciteit van de VDAB en met de situatie op de arbeidsmarkt. De cruciale vraag is of de VDAB die extra capaciteit wel heeft, rekening houdend met de vooropgestelde besparing van 8 percent op het werkingsbudget en de doorgevoerde afslanking van het personeelsbestand. Daarbij komt ook nog eens de federale ambitie om de progressieve werkhervatting voor zieken en invaliden te intensiveren. Mevrouw Talpe wil weten welke impact ook dat zal hebben op de werking van de VDAB, en hoe het zit met de samenwerking met de OCMW's om de leefloners te activeren.

De eerste schijf van de 50+-premie wordt afgeschaft. Volgens mevrouw Talpe valt het nog af te wachten of dat niet alsnog een verdere verwijdering van de arbeidsmarkt met zich mee zal brengen. Het blijft in ieder geval een grote uitdaging om de instroom van de 50-plussers te blijven stimuleren. Het lid hoopt dat de sensibilisatie-inspanningen via Jobkanaal blijven aanhouden. Kan de minister daar enige duiding bijgeven?

Het verheugt het lid ook ten zeerste dat de minister expliciet een operationele doelstelling heeft gewijd aan de activering van het ondernemerspotentieel bij leerlingen, studenten en werkzoekenden. Mevrouw Talpe vraagt dat dit aspect ook bij outplacement aan bod zou komen. Zeker oudere werknemers die het slachtoffer worden van een herstructurering, beschikken doorgaans over zeer veel ervaring en een breder netwerk, waardoor ze ook meer kans op slagen hebben als ze een zelfstandige activiteit opstarten.

Wat betreft het aanbod op maat voor jonge werkzoekenden hoeft het debat over de door de minister voorgestelde drietrapsraket niet meer te worden gevoerd. De gebrekkige invulling van werkinlevingsprojecten, instapstages en individuele

beroepsopleiding kwam immers recent nog ter sprake (*Hand. VI.Parl. 2014-15, nr. C26*). Mevrouw Talpe wil weten wat de minister precies bedoelt als hij het heeft over het verdiepen en verbreden van deze formules. Is dat een uitbreiding van het aanbod, en indien dat het geval is, hoe zal de minister ervoor zorgen dat die uitbreiding ook daadwerkelijk wordt ingevuld? Volgens de informatie van het lid worden die diverse objectieven vandaag immers niet gehaald.

De controle op de beschikbaarheid van werkzoekenden wordt nu geregionaliseerd. Binnen de VDAB wordt hiervoor een onafhankelijke dienst opgericht. Het is voor mevrouw Talpe noodzakelijk dat die echt onafhankelijk is, want het mag geenszins de bedoeling zijn dat de VDAB rechter en partij zou worden. Wat is de timing voor de oprichting van de nieuwe dienst? Hoeveel mensen en middelen heeft de minister hiervoor gepland? Betreft het personeelsleden die van de RVA overkomen?

1.2.4. *Tussenkoms van de heer Lionel Bajart*

De heer *Lionel Bajart* is tevreden dat er sterk wordt ingezet op opleidingen en kennis om een innovatief klimaat te bevorderen. Vanzelfsprekend kan men in dit proces geen enkele stap vooruitzetten zonder kennis. Maar die moet interdisciplinair zijn, enkel zo is er een kruisbestuiving van de beste ideeën mogelijk.

Als ondernemer ondersteunt de heer Bajart de belofte om in te zetten op een vlottere toegang tot het ondernemerschap: geen markttoegang betekent meestal het einde van een goede werking van de vrije markt. Het lid betwijfelt wel of het opnemen van de belofte in de beleidsnota voldoende zal zijn om de meest innovatieve regio in Europa te worden. De drempels tot het ondernemerschap zijn hoofdzakelijk van bureaucratische en financiële aard. Het uitwerken van een idee mag niet te lang op zich laten wachten. Grote Japanse en Amerikaanse bedrijven geven al sinds de jaren 70 werknemers de mogelijkheid om zelf projecten voor te stellen. Ze kunnen dan een deel van de rentabiliteitswinst incasseren. Wanneer de drempels om ondernemer te worden te groot zijn, wat ze nu vaak zijn, kunnen op deze manier toch nog ideeën worden gecapteerd. Wat is de mening van de minister hierover?

De minister wil een sterk Vlaams Participatiefonds uitbouwen. De heer Bajart leest dat de minister de activiteiten van het bestaande Participatiefonds die als gevolg van de Zesde Staatshervorming worden overgeheveld, maximaal wil inbedden in de PMV. Over welke activiteiten gaat het? Hoe ver staat die operatie?

De heer Bajart doet nog een suggestie aan de minister. Er dient één startersformule te komen waarin verschillende producten van de PMV kunnen worden gecombineerd. Daarom zou het Vlaams Participatiefonds voldoende moeten worden gekapitaliseerd, zodat ook ambitieuze doelstellingen kunnen worden nagestreefd.

Uit een onderzoek van het gereputeerde Duitse Zentrum für Europäische Wirtschaftsforschung blijkt dat België op de vierde plaats staat wat betreft de innovatie-indicatoren. In 2010 stond het nog op de tiende plaats. Er blijft echter een groot mankement en dat is de innovatie vermarkten. Uit de analyse blijkt dat andere landen zoals Duitsland en Nederland er beter in slagen om onderzoek te vertalen in nieuwe producten en markten met toegevoegde waarde en groeipotentieel. Wat ook blijkt is dat Vlaamse spin-offs en start-ups niet snel genoeg kunnen doorgroeien en daardoor vaak in buitenlandse handen vallen. Er is dus sprake van een 'equity gap'. De PMV lijkt gezien haar takenpakket de meest aangewezen instantie om deze equity gap op te vullen. Wat is de mening van de minister hierover?

Aangezien innovatie zich moet voltrekken in alle domeinen van de economie, maar een regio niet even sterk kan zijn op al deze domeinen, moet de vraag worden gesteld waarin onze regio zich wil onderscheiden. Zijn er op het gebied van indus-

triële innovatie speerpuntsectoren waaraan de minister speciale aandacht wil besteden? Zo ja, moet dat dan gebeuren met het innovatiebeleid en het gericht stimuleren van de beoogde investeringen?

Bij innovatie wordt meestal in de eerste plaats gekeken naar onderzoek bij bedrijven en universiteiten en de spin-outs die daaruit kunnen voortkomen. Maar innovatieve infrastructuurconcepten zijn net zo belangrijk in een moderne economie. Hoe zal dat worden gestimuleerd, wetende dat Vlaanderen op het gebied van vernieuwing van de infrastructuur een achterstand heeft in te halen?

1.2.5. *Tussenkoms van mevrouw Martine Taelman*

Mevrouw *Martine Taelman* juicht toe dat er één Vlaams systeem van zorgverlof komt, complementair aan de federale uitkering voor thematische verloven. Het lid is ook tevreden dat de excessen – bijvoorbeeld mensen die tijdens een zorgverlof op wereldreis gaan – eruit zullen worden gehaald. De vraag is nu echter welk systeem de minister concreet wil aanbieden. Gaat het over uniforme bedragen, of variëren die naargelang het motief, het statuut en de gezinssituatie van de werknemer? Welk budget heeft de minister hiervoor? Voor wie zal die nieuwe regeling precies gelden? Zal die enkel gelden voor de nieuwe instroom, of zal er een uitdovend systeem zijn?

Wat de dienstencheques betreft, is Open Vld zeer verheugd met twee fundamentele keuzes in het regeerakkoord, namelijk het behoud van het fiscaal voordeel en de duidelijke stelling dat aanvullende thuiszorg en de dienstencheques weliswaar complementair, maar toch duidelijk van elkaar gescheiden zijn. Mevrouw Taelman vindt het belangrijk dat ze niet worden vermengd. In het verleden hebben de dienstencheques ervoor gezorgd dat de wachtlijsten voor huishulp niet zijn geexplodeerd en dat ouderen langer thuis konden blijven. Maar als men het dienstenchequesysteem met de bevoegdheid Welzijn gaat vermengen – een tendens zoals die volgens het lid blijkt uit een advies van de Vlaamse Ouderenraad – dan wordt het onbetaalbaar. Dan worden van de dienstenchequewerknemers taken verlangd waarvoor ze niet zijn opgeleid en wordt het systeem duurder gemaakt.

Het lid wil reageren op een aantal opmerkingen die mevrouw Kherbache maakte. Zij vindt het stigmatiserend dat er in de beleidsnota alleen in verband met dienstenchequewerknemers over taalkennis wordt gesproken. Volgens mevrouw Taelman moet men erkennen dat dit een probleem is, maar het klopt natuurlijk dat het niet alleen bij dienstenchequewerknemers een probleem is. Even later waarschuwt mevrouw Kherbache voor de gevolgen van het afschaffen van de 60 procentmaatregel: voor laaggeschoolde vrouwen is dat immers de richting die ze uit moeten. Mevrouw Taelman vindt dat minstens even stigmatiserend, zo niet nog meer: alsof laaggeschoolde vrouwen alleen maar in die dienstenchequesector terecht kunnen.

Mevrouw Taelman heeft altijd twee problemen gehad met de 60 procentregeling. Die regel had tot gevolg dat men jongeren die op de arbeidsmarkt komen niet kon toeleiden naar die jobs, ook al kiezen ze daar bewust voor, omdat ze langdurig werkloos moesten zijn. Het lid meent dat er op die manier veel werkzoekende jongeren gewoon in de werkloosheid zijn geduwd. Het andere probleem met de regel is dat dit nu net de slechtste sector is om mensen tewerk te stellen die slecht scoren qua arbeidsattitude. Zij moeten individueel in een gezin functioneren en er wordt helemaal niet gecontroleerd of ze wel aanwezig zijn. Eigenlijk zou er al sprake moeten zijn van een een-op-eenrelatie tussen een controleur en een werknemer.

Mevrouw Taelman is dan ook tevreden dat in het regeerakkoord werd vooropgesteld dat die maatregel zal worden afgeschaft. Er blijven echter vragen. Een eerste vraag betreft de timing. Hoe wordt omgegaan met de regel tot hij is afgeschaft?

De betrokken ondernemingen gaan ervan uit dat er niet echt meer een probleem is. Het lid verneemt dat de RVA nog altijd heel streng controleert en dat er op dit moment nog ondernemingen worden beboet. Soms is er sprake van kafkaïaanse situaties. In bepaalde regio's is de RVA soepeler dan het hoofdbestuur, zodat iemand die één dag werkloos is geweest ook in aanmerking komt en er een attest wordt gegeven. Als er dan controle van het hogere niveau komt, dan wordt gezegd dat die interpretatie niet strookt met de regelgeving. Mevrouw Taelman wil van de minister weten of er soepel mee kan worden omgegaan en of er duidelijkheid kan worden verschaft aan de ondernemingen.

Een ander probleem is de toekomst van de PWA-dienstenchequeondernemingen. De integratie van PWA's in een systeem van werkervaring zal natuurlijk ernstige gevolgen hebben voor het statuut van die DCO's. Mevrouw Taelman wil zich beperken tot het aspect van de leefbaarheid. Naar verluidt zouden nu al een aantal PWA-DCO's hun activiteiten afbouwen. Heel wat van deze ondernemingen zouden ervan uitgaan dat ze hun activiteiten stopzetten als de PWA's eenmaal opgaan in het systeem van tijdelijke werkervaring. Mevrouw Taelman wil weten of die veronderstelling correct is. Als dat het geval is, zal er dan vanuit die DCO's een beleid worden uitgewerkt om hun werknemers naar de reguliere dienstencheque-ondernemingen toe te leiden?

Met het integreren van de PWA's in een nieuw systeem worden die eindelijk herleid tot hun basisobjectief: werkzoekenden werkervaring bieden met het oog op de doorstroming naar de reguliere markt. Dat impliceert echter dat er een heel grote groep mensen vrijkomt die vrij laaggeschoold zijn. Hoofdzakelijk gaat het over mannen.

Mevrouw Taelman is ervan overtuigd dat de dienstencheques een succesvolle maatregel zijn voor de combinatie tussen gezin en arbeid en er ook voor zorgen dat ouderen langer in hun huis kunnen blijven wonen. Vroeger was er in de sector van huishoudelijke activiteiten sprake van heel veel zwartwerk. Het lid meent dat bijvoorbeeld de vraag naar tuinonderhoud net zo groot is, en dat er daar evenveel zwartwerk is. Gezien de huidige financiële situatie begrijpt ze dat tuinonderhoud niet onmiddellijk een activiteit voor dienstencheques kan worden, maar uiteindelijk zou dat wel een goede zaak zijn.

Op bladzijde 37 van zijn beleidsnota stelt de minister het volgende: "De huidige PWA-werknemers worden waar mogelijk geheroriënteerd naar andere instrumenten of kunnen in het stelsel blijven tot bij vertrek of pensionering.". Mevrouw Taelman had liever wat meer ambitie gezien op dat vlak. Welke instrumenten zal de minister hanteren om te vermijden dat er een groot aantal mensen in het stelsel zal blijven zitten? Volgens het lid moet men immers eerlijk zijn: die PWA's zijn voor een heel groot aantal mensen een werkloosheidsval geweest.

Onder punt 7.1 van de beleidnota, over "een eenvoudig en doelmatig doelgroepenbeleid", stelt de minister uitdrukkelijk te zullen meewerken aan de uitvoering van het Maatwerkdecreet en het decreet Lokale Diensteneconomie. Dat is een zeer belangrijk engagement voor mevrouw Taelman. Het gaat immers over een doelgroep van 63.000 niet-werkende werkzoekenden. De VDAB heeft in de uitvoering van de decreten een heel belangrijke taak wat betreft de indicering. In het verleden heeft de Open Vld-fractie er altijd voor gewaarschuwd dat dit financieel geen evidente oefening zal worden. De minister van Sociale Economie moet echter vertrouwen op kredieten en de goodwill van het beleidsdomein Werk. Heeft de minister al concrete afspraken gemaakt met minister Homans over de indicering en over de financiering en de uitvoering ervan? Het lid heeft begrepen uit de bespreking van de begroting en de beleidsnota Sociale Economie dat er in 2015 en 2016 niet in extra middelen is voorzien, maar dat er voor 2017 3 miljoen euro wordt

gereserveerd. Hoe zit dat voor het beleidsdomein Werk? In hoeveel middelen en mensen wordt er voorzien bij de VDAB?

Hoe zal de uitvoering van het individuele onderdeel van het Maatwerkdecreet gebeuren? Tijdens de vorige legislatuur heeft de minister de boot afgehouden door te verwijzen naar een gebrek aan middelen, maar er is toen wel gesteld dat de middelen die zouden overkomen na de Zesde Staatshervorming mogelijkheden zouden bieden. Mevrouw Taelman wil weten of die mogelijkheden er zijn, of ze worden benut, en indien dat het geval is, op welke manier.

Een analoge situatie is er bij de werk-welzijnstrajecten, onder punt 7.6 van de nota, over aandacht voor het snijvlak Werk-Welzijn. De minister stelde volgens het lid al dat hij daaraan uitvoering wil geven, afhankelijk van de budgettaire situatie. Bij de bespreking van de beleidsnota Welzijn is gebleken dat er voor volgend jaar geen middelen zijn uitgetrokken. Is dat ook zo bij Werk? Mag daaruit worden besloten dat dit een uitvoering op langere termijn is? Zo ja, wat is de langetermijnplanning?

Mevrouw Taelman heeft vervolgens een vraag over de besparingen bij de VDAB, en met name over de impact op het tenderbeleid. De besparingen op het tenderbeleid, dus op de privépartners, zouden ongeveer 9 miljoen euro bedragen. Dat is ongeveer drie vijfde van de totaliteit van de besparingen bij de VDAB. Mevrouw Taelman vraagt zich af of dat een goede zaak is voor de werkzoekenden. Eigenlijk zou men de doorstromingscijfers die de VDAB zelf realiseert, moeten kunnen vergelijken met de doorstromingscijfers van de tenders, om te bekijken of er verschillen zijn qua gerealiseerde doorstroming tussen de commerciële en de non-profitorganisaties. Wat zijn de doorstromingscijfers van de VDAB voor de kansengroepen in het algemeen en voor elke kansengroep afzonderlijk? Mevrouw Taelman heeft zelf al een aantal cijfers gevonden. De uitstroom van werkzoekenden die langer dan een jaar werkloos zijn, bedroeg in september 2014 14,7 percent. Bij de kansengroepen in het algemeen zou die ongeveer 18,6 percent bedragen. Dat is weliswaar iets hoger dan de doelstelling in het jaarlijks ondernemingsplan, maar dat cijfer van 18,6 percent verbergt dan weer grote verschillen tussen kortgeschoolden, ouderen en personen met een handicap. Het zegt misschien ook veel over de ambitie van die doelstelling. De minister wil een heel ambitieus activeringsbeleid voeren en Open Vld staat daar volledig achter. Maar zijn de doelstellingen van het jaarlijks ondernemingsplan dan wel ambitieus genoeg?

Punt 7.9 van de beleidsnota gaat over het bestrijden van discriminatie op de arbeidsmarkt. De fractie van mevrouw Taelman kan die doelstelling volledig toejuichen. De minister geeft het voorbeeld van de uitzendsector. Die wordt op de korrel genomen vanwege vermeende discriminatie, terwijl uit de cijfers blijkt dat de sector eigenlijk kampioen is qua tewerkstelling van allochtonen, en dat er ook heel veel zelfregulering is gebeurd. Volgens mevrouw Taelman heeft de overheid hier een voorbeeldfunctie. Daarom is er zeker toelichting nodig bij het dossier uitzendarbeid bij de overheid. Want daar heeft de overheid een kans om de instroom van allochtonen te verhogen. Mevrouw Taelman beseft dat dit een aangelegenheid is voor minister van Binnenlands Bestuur Homans, maar ook minister Muyters is volgens haar betrokken partij. Zal de minister erover waken dat er één systeem komt voor de private en de publieke sector?

Sociale dumping vanuit Centraal- en Oost-Europa is een nijpend probleem, zeker in sectoren zoals de bouw. Mevrouw Taelman vraagt minister Muyters om meer uitleg over zijn contacten hierover met het federale niveau. Samenwerking met dat niveau zal hoe dan ook nodig zijn. Misschien moet ook op het Europese niveau actie worden ondernomen. Is er daar al een ontwikkeling? Zijn er al initiatieven genomen? In dat niet het geval is, wat is dan de concrete timing hiervoor?

1.3. Tussenkomsten van de CD&V-fractie

1.3.1. Tussenkomst van de heer Robrecht Bothuyne

De heer *Robrecht Bothuyne* stelt dat het wellicht eigen is aan de start van een nieuwe regeerperiode, maar de laatste weken was er heel wat onzekerheid en onduidelijkheid. Er waren vragen van sectoren en actoren die worden geconfronteerd met nieuw beleid of besparingsmaatregelen en soms zelfs via derden moesten vernemen dat ze ophouden te bestaan. Het lid verwijst naar de vragen over WEP-plus, de begeleiding van de artikel 60'ers en de ESF-financiering. Het Participatiefonds Vlaanderen kreeg dan weer vragen over de sluitingsverplichting, die zou wegvallen bij de inkomenscompensatievergoeding. Het lid vraagt of de minister daar duidelijkheid over kan geven. In het innovatiebeleid zijn er veel vragen over de zogenaamde projecten Lichte Structuren, waarvan de middelen zouden worden ingeperkt. Ook over de beleidsadvisering en de rol van de VRWI zijn er nog heel wat vragen. Het lid vraagt naar een stand van zaken.

De CD&V-fractie is de voorbije weken gecontacteerd over al deze punten. De onzekerheden vloeien misschien niet alleen voort uit de moeilijke budgettaire context, maar ook uit de compacte beleidsnota die de minister voorlegt. Het lid denkt dat er in het veld misschien wat minder vragen zouden zijn als de minister iets uitvoeriger toelichting had gegeven bij zijn beleidskeuzes. Hij suggereert om die suggestie mee te nemen voor de komende beleidsbrieven.

Wat de regelgevingsagenda betreft, merkt de heer Bothuyne op dat enkel wordt vermeld: 'in voorbereiding' of 'nader te bepalen'. Dat is volgens het lid bijzonder weinigzeggend. Hij heeft er begrip voor dat de minister niet van alles een precieze timing kan geven, maar de regelgevingsagenda dient natuurlijk net om daar meer duidelijkheid over te geven.

De minister schrijft in zijn beleidsnota dat hij naar een grotere verwevenheid wil streven tussen de vier bevoegdheden die vroeger apart zaten (Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie). De verwevenheid tussen de verschillende bevoegdheidsdomeinen kan inderdaad sterker. De heer Bothuyne kijkt ernaar uit om dat in de toekomst verder vorm te zien krijgen. Kan de minister toelichten hoe hij die verwevenheid verder wil bewerkstelligen? Hoe zal hij de administraties en de beleidsmaatregelen beter op elkaar afstemmen?

De belangrijkste ambitie in de beleidsnota is meer mensen aan het werk te krijgen. Op bladzijde 14 van de nota schuift de minister de ambitie naar voren om 150.000 extra mensen aan het werk te krijgen en zo een werkzaamheidsgraad van 76 percent te bereiken. Op bladzijde 11 staat de grote uitdaging van 330.000 vervangingsvacatures voor gepensioneerden die de komende legislatuur moeten worden ingevuld. Samen moeten er dus ongeveer 480.000 jobs worden ingevuld tijdens de komende vijf jaar. Het zou goed zijn dat de minister aangeeft hoe hij die ambitie concreet wil invullen. Op welke manier wil hij ervoor zorgen dat er, bijvoorbeeld voor die vervangingsvacatures, voldoende kandidaten zijn? Hoe wil de minister ervoor zorgen dat er effectief 150.000 extra arbeidsplaatsen worden gecreëerd, in lijn met het federale beleid daarover?

Het punt over het geïntegreerd duaal stelsel van leren en werken is wel heel duidelijk en concreet vormgegeven in de nota. Duaal leren is iets dat de CD&V al lang ter harte gaat. In het regeerakkoord, in de beleidsnota en ook in de beleidsnota Onderwijs staat een duidelijke ambitie. De heer Bothuyne is tevreden dat beide ministers op dezelfde lijn zitten. Dat was in een vorige legislatuur volgens het lid niet altijd het geval en daardoor is leren en werken in Vlaanderen een eerder beperkt fenomeen. Er zijn ongeveer 1500 jongeren binnen het deeltijds secundair beroepsonderwijs die geen werkervaringsplaats hebben en het dus zeer moeilijk

zullen krijgen op de arbeidsmarkt wanneer ze de school verlaten. Hier moet dringend werk van worden gemaakt. De minister schrijft dat SYNTRA Vlaanderen in de toekomst zal instaan voor de regie van de werkcomponent. De heer Bothuyne gaat ervan uit dat dat geldt voor het geheel van leren en werken. Het lid vraagt daar meer uitleg over en vraagt naar de timing van de hervorming en de inkanteling van het Industrieel Leerlingenwezen.

Een dergelijke hervorming heeft natuurlijk ook een aantal budgettaire implicaties. Op dit moment wordt er ongeveer 8000 euro uitgetrokken voor een leerling in het deeltijds secundair beroepsonderwijs. Per jongere in de leertijd is dat iets minder dan 3000 euro. Dat is een grote discrepantie. Is het de bedoeling dat in het nieuwe systeem van leren en werken de financiering wordt rechtgetrokken? Hoeveel middelen kan de minister hiervoor uittrekken?

De minister wil inzetten op de elders verworven competenties (punt 1.2.8). De heer Bothuyne merkt op dat de minister het echter niet meer heeft over ervaringsbewijzen. Laat de minister die term vallen? Kiest hij ervoor geen gebruik meer te maken van dat instrument? De minister schrijft ook dat hij de arbeidsmarkt- en loopbaangerichtheid van EVC-bewijzen wil bewaken door ze enkel in te zetten in die sectoren of bedrijven waar de vraag nadrukkelijk aanwezig is. Hoe wil hij dat concreet vaststellen? Welke sectoren hebben een nadrukkelijke vraag hierover en welke niet?

De minister schrijft dat hij werk zal maken van structurele samenwerkingsverbanden tussen de VDAB en de OCMW's. Misschien is er begripsverwarring, maar op bladzijde 39 lijkt dat enkel te slaan op grote steden. Dat kan volgens de heer Bothuyne niet de bedoeling zijn. Elk OCMW zou moeten worden betrokken in een samenwerkingsverband met de VDAB, zodat hun cliënteel mee wordt opgenomen in het Vlaamse activerings- en werkgelegenheidsbeleid.

De minister wil een doorbraak in de betrokkenheid van kmo's in het innovatiebeleid verwezenlijken. Dat is een heel belangrijke ambitie. Het is de heer Bothuyne echter niet duidelijk hoe de minister dat concreet ziet. Gaat het over een verdubbeling van het aantal kmo's? Is er een concrete doelstelling op dat vlak? Wil de minister een grote hervorming van de innovatiesteun binnen het IWT doorvoeren? Op bladzijde 42 van de beleidsnota vermeldt de minister de strategische innovatiesteun, een nieuw instrument dat hij in het leven wil roepen. Maar welk budget maakt de minister daarvoor vrij? Over welke soort projecten gaat het? Met welke timing plant de minister de invoering van die strategische innovatiesteun?

Om meer kmo's te bereiken, is er de voorbije jaren gebruikgemaakt van de innovatiecentra. Dat werd provinciaal georganiseerd, met aparte vzw's, maar wel betaald door het IWT. De voorbije jaren hebben die centra, met vallen en opstaan, een duidelijke positie verworven in het innovatielandschap. Ze richten zich zeer sterk op kmo's, vooral op de kmo's die nog niet betrokken zijn in het innovatiebeleid. Welke rol ziet de minister die innovatiecentra in de toekomst spelen, met op de achtergrond de eenmaking van het Agentschap Ondernemen en het IWT in het nieuwe grote Agentschap voor Ondernemen en Innovatie?

De minister kondigt in zijn beleidsnota een kapitaalsverhoging van 10 miljoen euro voor de PMV aan. De heer Bothuyne vindt dat een zeer goede zaak voor het uit te bouwen Vlaams Participatiefonds. De minister spreekt ook over een uitbreiding van de trajectbegeleiding voor ondernemers. De heer Bothuyne vraagt hoe de minister dat concreet ziet. Wie zal die taak opnemen? Welk budget wordt daarvoor vrijgemaakt en met welke doelstelling?

De PMV kreeg recent kritiek. De aantijging werd geuit dat er, vergeleken met andere marktactoren, te weinig rendement zou zijn op de durfkapitaalactiviteiten.

De SERV heeft ook de kritiek geuit dat PMV een haast onontwaaarbaar kluwen van organisaties en instrumenten zou omvatten. Niemand is voorstander van een dergelijk kluwen, maar anderzijds is een afdekking van de kapitaalsbehoeften daar waar de markt faalt, wel nuttig. De vraag is heel concreet: hoe wil de minister PMV verder organiseren en de instrumenten evalueren en bijsturen?

Verder vraagt de heer Bothuyne hoe de minister de integratie van het Vlaams Energiebedrijf in de PMV en de samenwerking met het Agentschap voor Facilitair Management ziet.

Wat betreft de opleidingsinstrumenten stelt de heer Bothuyne vast dat de minister een eerder beperkte besparing zal doorvoeren bij de kmo-portefeuille. Met de kmo-portefeuille worden er per jaar tienduizenden kmo's bereikt. Het is een laagdrempelig instrument, met een heel breed bereik. Kan de minister meer uitleg geven bij de besparing die hij wil uitvoeren en bij de selectiviteit die hij wil toepassen om die besparingen te doen? Zijn er opleidingen of zaken die de minister niet meer in aanmerking wil zien komen? Ongetwijfeld baseert de minister zich in dezen op een evaluatie. Hoe zal hij de resultaten van die evaluatie meenemen in zijn beleid?

Vanuit het Hermesfonds worden niet alleen de subsidies zoals ecologiesteun en transformatiesteun verstrekt, maar worden er ook een aantal concrete projecten en structurele partners gefinancierd. Kan de minister uitleggen hoe het beleid en de financiering er concreet zal uitzien voor structurele partners zoals de Stichting Onderwijs en Ondernemen, de Markantprojecten, het Vlaams Centrum voor Kwaliteitszorg, het Innovatie-, Technologie- en Kenniscentrum en de erkende regionale samenwerkingsverbanden?

De heer Bothuyne meent te hebben begrepen dat de minister een beperkte besparing zal doorvoeren op de ERSV's. Wat hij mist in de beleidsnota is een inhoudelijke insteek over welke rol de minister nog ziet voor de RESOC's, de stedelijke emancipatieraden en de streekpacten, waarvan er recent nog een aantal werden voorgesteld. Zal de minister daarmee voortwerken? Of ziet hij een andere rol voor het streekbeleid, in het kader van het beleid van minister Homans over intergemeentelijke samenwerking? Hoe wil de minister het streekbeleid vormgeven?

De heer Bothuyne komt tot de sites van Ford en Opel. Hij gaat kort in op de discussie over de site van Ford Genk. Dergelijke discussies moeten niet worden uitgevochten in de krant. Naar zijn gevoel is de discussie met Punch Metals nog niet uitgeput. Het is belangrijk de onderhandelingen op topniveau voort te zetten. Een van de belangrijke elementen in het dossier is de afname van de producten die daar kunnen worden geproduceerd. De rol van DAF Westerlo is daarin heel belangrijk. Heeft de minister contact gehad met dat bedrijf?

Voor het EFRO komt er een nieuwe programmaperiode aan die zou moeten worden opgestart. Er was wat vertraging bij de goedkeuring van de operationele programma's, net als bij het ESF. Kan de minister meer duiding geven bij de timing die hij voor EFRO ziet? Welke concrete oproepen en projecten zal de minister doen? Hoe zal de minister die EFRO-middelen gebruiken en hoe zal hij ze afstemmen op zijn beleid? Het lid kan zich voorstellen dat EFRO-financiering heel nuttig kan worden gebruikt als hefboom in het kader van de clusterpacten.

De heer Bothuyne kreeg graag meer toelichting bij het fusieproces om te komen tot het Agentschap Ondernemen en Innovatie, namelijk over de timing en de uiteindelijke rechtsvorm. In het SERV-advies wordt heel uitdrukkelijk gepleit voor een EVA. De heer Bothuyne vraagt ook waarin de minister de meerwaarde van deze fusie ziet. Met andere woorden: hoe zal de ondernemer beter worden bediend en hoe zal het beleid beter worden gerealiseerd?

De minister spreekt in zijn beleidsnota over een ambitieus plan voor innovatief aanbesteden. De heer Bothuyne ziet echter nergens een budgettaire weerslag. Het lid vraagt hoe de minister het anders zal aanpakken dan zijn voorgangers, want die zijn er helaas niet in geslaagd om een dynamiek inzake innovatief aanbesteden te creëren.

De heer Bothuyne verwijst tot slot naar de opmerking van de sp.a-fractie dat er te weinig zou worden gedaan voor een groene economie, maar het lid las in hun eigen plan dat ze verder willen snoeien in het Hermesfonds en dus nog minder middelen willen vrijmaken voor de ondersteuning van ondernemingen om naar een groene economie te gaan. De minister plant al een belangrijke besparing van 25 miljoen euro op de ecologiepremie. Het veronderstelt een 'andere' ecologiepremie en een hogere mate van selectiviteit. De heer Bothuyne kreeg graag meer toelichting over deze hervorming.

1.3.2. *Tussenkoms van mevrouw Sonja Claes*

Mevrouw *Sonja Claes* verwijst naar de melding van de minister van Sociale Economie dat de uitvoeringsbesluiten van het Maatwerkdecreet tegen maart 2015 klaar zullen zijn. Het lid merkt op dat ze de vorige legislatuur meerdere vragen heeft gesteld over het indiceringsinstrument daar door de VDAB zou worden ontwikkeld. Intussen heeft ze toelichting daarover gekregen en vandaag is ze gerustgesteld dat mensen met dat instrument op een goede manier naar de arbeidsmarkt zullen worden toegeleid.

Minister Muyters heeft vorige legislatuur herhaaldelijk gezegd dat het individueel maatwerk er maar kan komen als er middelen van de federale overheid worden overgedragen. Dat zal nu gebeuren. Mevrouw Claes wil weten hoe het individueel maatwerk daarmee vorm zal krijgen. Het is een essentieel instrument, want zowel individueel maatwerk als collectief maatwerk zijn voor haar fractie belangrijk.

Minister Muyters heeft aan de OCMW's in een omzendbrief geschreven dat de verhoogde toelage voor de tewerkstelling op basis van artikel 60, §7, van de OCMW-wet nog voor een jaar zou worden verlengd. Het lid vraagt of er hierover overleg is geweest met de federale overheid.

Volgens mevrouw Claes heeft minister Muyters al duidelijk gemaakt dat de hervorming van artikel 60 en het PWA-stelsel niet zijn eerste prioriteit is. Mevrouw Claes vindt het toch belangrijk om een meer concrete timing te hebben omdat er heel veel linken naar andere sectoren zijn.

Minister Muyters heeft op een vraag om uitleg van mevrouw Claes geantwoord dat er een verlenging van WEP-plus zou zijn tot oktober 2015 (*Hand. VI.Parl. 2014-15, nr. C26*). Mevrouw Claes vindt deze toezegging echter niet terug in de informele teksten die daarover circuleren. Voor CD&V is het essentieel dat er een goede overgangperiode is zodat de kennis die er is in de bedrijven, kan worden verankerd.

Mevrouw Taelman heeft al verwezen naar de afschaffing van de verplichting voor de dienstenchequebedrijven om 60 percent leefloners of werkzoekenden aan te werven. In de beleidsnota staat dat dit pas zal gebeuren na de uitwerking van voldoende alternatieven om de toeleiding van werkzoekenden naar het dienstenchequecircuit te verzekeren. Mevrouw Claes vindt het belangrijk om te weten wat die alternatieven zullen zijn.

Mevrouw Claes stelt dat stress en werkbare jobs een groot probleem zijn in onze samenleving. Het lid dringt erop aan om rond stressbeleid en oudere werknemers ook binnen de ondernemingen acties te voeren.

Er zijn federale steunzones goedgekeurd voor Genk en Turnhout. Mevrouw Claes vraagt of er al contact is geweest met de federale minister van Financiën om een samenwerkingsakkoord te sluiten en vraagt naar de timing voor de opstart van die maatregel.

Hoewel er heel wat veranderingen op til zijn, zowel binnen het federale kader voor tijdskrediet als binnen de loopbaanonderbreking, blijven de middelen in de begroting gelijk. Mevrouw Claes vraagt zich af of er wel rekening werd gehouden met de aanpassingen op federaal niveau. Waarom wordt een bijstelling op de niet-thematische verlopen van 9,6 miljoen euro op de provisie voor staatsvorming geboekt? Om welke reden wordt binnen diezelfde provisie ook een deel uitgetrokken voor de loopbaanonderbreking zonder motief in de openbare sector?

Mevrouw Claes dringt erop aan dat de minister meer algemene duiding geeft bij alle evoluties die te verwachten zijn. Die hele sector is immers in beweging, en dus mag men verwachten dat de minister verduidelijking verschaft.

1.3.3. *Tussenkoms van de heer Peter Van Rompuy*

De heer *Peter Van Rompuy* vindt de belangrijkste ambitie inzake Werk het stelselmatig optrekken van werkzaamheidsgraad van 71,9 naar 76 percent tegen 2020. Sinds de crisis is er een stabilisatie aan de gang, maar het afgelopen jaar heeft Vlaanderen de Europese tendens niet kunnen volgen. In Europa is de gemiddelde werkzaamheidsgraad immers licht toegenomen, hier is die ongeveer stabiel gebleven. De uitdaging voor deze legislatuur wordt dan ook om opnieuw wat voor-sprong te nemen. De heer Van Rompuy merkt op dat het programma van beide regeringen bijna in het teken staat van die uitdaging.

Op federaal niveau neemt de regering vooral lineaire maatregelen voor het terugdringen van de loonlasten. Het zou volgens de heer Van Rompuy niet wijs zijn om ook de Vlaamse middelen daaraan te spenderen. Vlaanderen heeft nu grote bevoegdheden inzake het doelgroepenbeleid en moet bewijzen dat wat het zelf doet, het ook effectief beter doet. Voor de heer Van Rompuy is het inzetten van de middelen van het doelgroepenbeleid bij uitstek de kans om dat nog eens aan te tonen.

Bij een dergelijke hervormingsoefening zijn er altijd winnaars en verliezers. Om ervoor te zorgen dat wat aan de ene kant wordt gewonnen aan werkgelegenheid niet aan een andere kant wordt verloren, is het belangrijk dat daarover een goed sociaal overleg wordt gepleegd. Het sociaal overleg ligt op dit moment stil, maar CD&V doet er alles aan om het weer op te starten. Er moet ook goed worden bekeken hoe de middelen worden ingezet: zal dat alleen gebeuren via een RSZ-korting, of zal er ook gebruik worden gemaakt van de activering van uitkeringsgerechtigden, zoals dat tot nu toe het geval is?

Voor CD&V – en zo staat ook in het regeerakkoord – moet er bijzondere aandacht zijn voor jongeren, ouderen en mensen met een grote arbeidshandicap. Critici zeggen dat met het doelgroepenbeleid de maakindustrie onvoldoende bereikt zal worden, omdat dat instrument daar weinig wordt gebruikt. Maar de heer Van Rompuy is ervan overtuigd dat een hervorming er net voor kan zorgen dat de maakindustrie opnieuw van die doelgroepkortingen gebruik zal maken.

Het zou ook nuttig zijn om, zoals op federaal niveau is gebeurd, in te schatten wat een hervorming kan opleveren aan jobs. Dat is een krachtig argument, het toont aan dat er resultaten kunnen worden geboekt en het geeft een perspectief aan de burgers. Volgens de heer Van Rompuy zou het nuttig zijn om dat ook voor deze hervorming te doen. Dat kan bijvoorbeeld gebeuren door de Studiedienst van de Vlaamse Regering.

Het zou goed zijn als er snel duidelijkheid wordt verschaft over het optrekken van de activeringsmaatregelen naar 65 jaar. Gaat het enkel over nieuwe instromers? Een beperking tot nieuwe instromers is een andere maatregel dan een overgangsfase. Zal iemand die nu al vrijgesteld is, ondanks de overgangsmatregelen, in de toekomst toch zijn beschikbaarheid moeten aangeven? Of is dat geen nieuwe instromer?

Het debat over het Jeugdgarantieplan is in het verleden al te vaak beland in een opeenstapeling van ambtelijk taalgebruik. De heer Van Rompuy stelt dat in deze regeerperiode moet worden geconcretiseerd wat de jeugdgarantie precies betekent voor een jongere. Als een jeugdgarantie wordt ingevoerd, na hoeveel tijd krijgt de jongere een sms, na hoeveel tijd krijgt hij vacatures voorgesteld, na hoeveel tijd wordt hij gevraagd voor een gesprek?

Er zijn voor Vlaanderen geen exacte cijfers van het aantal zogenaamde NEET-jongeren, jongeren die geen onderwijs of opleiding volgen en die niet aan het werk zijn. De heer Van Rompuy heeft gemerkt dat de federale overheid wel cijfers heeft gepubliceerd. Zijn die cijfers niet omzetbaar zijn naar Vlaanderen?

De heer Van Rompuy vindt het goed dat een aantal bevoegdheden rond Economie, Wetenschap en Innovatie nu in één hand zitten. Het is belangrijk dat er een traject is naar 3 percent besteding aan O&O. Er moet ook een goed evenwicht zijn tussen gericht en niet-gericht onderzoek. CD&V vindt dat zeer belangrijk en zal dat evenwicht in de rest van de legislatuur bewaken.

Als er meer middelen worden uitgetrokken, moeten er ook voldoende valabele projecten zijn om de middelen aan te spenderen. De heer Van Rompuy stipt aan dat dat in het verleden een probleem geweest is. Het is daarbij niet aan de politiek om te zeggen welke projecten moeten worden gefinancierd, maar aan de instellingen, die nu aan een grondige hervorming zullen worden onderworpen. Voor CD&V is het van essentieel belang dat het evenwicht tussen gericht en niet-gericht onderzoek gerespecteerd blijft, dat de onafhankelijkheid van de instellingen maximaal gerespecteerd wordt, en dat een aantal evenwichten tussen wetenschap, industrie en dergelijke meer terug te vinden zijn in de nieuwe structuren.

De heer Van Rompuy besluit met een vraag uit de actualiteit. In de kranten stond dat de Belgische overheidsinvesteringen volgens een rapport van de Europese Commissie gedaald zijn tot 1,6 percent. Zijn die cijfers enkel voor het federale niveau, of zijn de inspanningen van de deelstaten daarbij opgeteld? Aangezien er in het rapport sprake is van een kaalslag in de jaren 80, gaat het wellicht over het federale niveau. De heer Van Rompuy vraagt daar meer duidelijkheid.

Samenvattend oordeelt de heer Van Rompuy dat een aantal krachtlijnen van de beleidsnota goed zitten. De CD&V-fractie verwacht veel van de minister omdat de lat hoog ligt. De heer Van Rompuy heeft een aantal aandachtspunten opgesomd en zal die in de rest van de legislatuur ook rigoureuus bewaken.

1.3.4. Tussenkoms van mevrouw Martine Fournier

Mevrouw *Martine Fournier* wil het in eerste instantie hebben over hinder bij openbare werken. De minister zal een nieuwe, geïntegreerde maatregel opstellen met zowel rentetoelage als inkomenscompensatie. Mevrouw Fournier vraagt zich af hoe de minister tot die maatregel zal komen, rekening houdend met het feit dat de middelen in het Hermesfonds van 2014 naar 2015 sterk dalen. Het lid hoopt ook meer te vernemen over de timing van de maatregel.

Mevrouw Fournier ijvert al jaren voor interregionale mobiliteit, maar heeft tot haar ontgoocheling moeten vaststellen dat die in de beleidsnota maar in één zin

wordt vermeld. Nergens is er een vermelding van samenwerking met Nederland, Frankrijk of Duitsland, noch van een samenwerking met EURIS. Mevrouw Fournier vraagt zich dan ook af of de minister gewoon het huidige beleid zal voortzetten. Of zal hij komen tot nieuwe initiatieven of nieuwe samenwerkingsakkoorden?

Van alle ondernemers is slechts 33 percent een vrouw en dat cijfer zit dan nog in een dalende lijn. Dat staat ook in de omgevingsanalyse van de minister. Mevrouw Fournier vindt het jammer dat daarover met geen woord wordt gerept in de beleidsnota zelf. Het lid vraagt of de minister zal inzetten op het verhogen van de participatiegraad van vrouwelijke ondernemers.

Nog een belangrijk punt inzake de participatie van vrouwen is dat van de herintreders. De CD&V-fractie heeft daarover in de vorige legislatuur al herhaaldelijk vragen gesteld. Herintreders zijn vrouwen die, bijvoorbeeld na een bevalling of een arbeidspauze, terug naar de arbeidsmarkt willen. Ook daarover wordt er niets vermeld in de beleidsnota. Nochtans is er daar een vrij groot arbeidspotentieel. Zal de minister maatregelen nemen om de herintreders terug op de arbeidsmarkt te krijgen?

Dan is er de doelstelling over werkbare jobs en een goede combinatie werk-privé. Daarover staat er in punt 1.4.2 het volgende: "Als we willen dat werknemers en zelfstandige ondernemers langer aan de slag blijven, moeten we ervoor zorgen dat ze aan de slag zijn op een werkplek waar ze zich goed voelen en dat ze met goesting aan het werk kunnen blijven." Er worden dan enkele maatregelen voor werknemers vermeld, maar het ontgoochelt mevrouw Fournier dat er niets in staat qua specifieke maatregelen om zelfstandige ondernemers langer aan het werk te houden. De cijfers die mevrouw Turan ter zake heeft gegeven, waren duidelijk: er is wel degelijk nood aan degelijke maatregelen.

Iedereen weet volgens mevrouw Fournier dat de agrovoeding heel belangrijk is voor Vlaanderen, en specifiek voor West-Vlaanderen. In het regeerakkoord staat dat men een strategisch innovatieplatform voor agrovoeding zal oprichten. In de beleidsnota staat te lezen dat de minister oog zal hebben voor een mogelijke inpassing van het concept van die strategische innovatieplatformen in een meer kmo-gericht clusterbeleid. Er worden meerdere sectoren vermeld. Mevrouw Fournier vraagt of de minister een doelstelling en een timing kan geven voor het initiatief dat hij binnen dat concept eventueel voor de agrovoeding zal nemen.

Dan is er het dichterbij de markt brengen van ontwikkelingen. In het regeerakkoord staat daarover het volgende: "We verlengen, binnen de mogelijkheden van de O&O&I-verordening, het steuntraject naar ontwikkelingen dichterbij de markt (zoals demo's, pilootinstallaties, proeftuinen en proof of concept." In de beleidsnota verwijst de minister enkel naar demonstratieprojecten, en dan nog gerelateerd aan het nieuwe kaderprogramma Horizon 2020. Het dichterbij de markt brengen van ontwikkelingen is nodig. Zeker het in een vroeg stadium naar de markt brengen van nieuwe technologieën, om vervolgens als koploper sneller een marktaandeel te kunnen verwerven, is heel belangrijk. Mevrouw Fournier vraagt deze passage te verduidelijken. Over welke demo's en pilootinstallaties heeft de minister het?

Over de versnippering staat er in het regeerakkoord het volgende: "We rationaliseren echter het landschap van intermediaire structuren zowel op het vlak van ondernemerschap als innovatie. Succesvolle initiatieven versterken we waar mogelijk. We realiseren afstemming en consolidaties waar nodig en nuttig." In de beleidsnota staat dat de minister de intermediaire structuren en actoren die bedrijven ondersteunen op het vlak van ondernemerschap en innovatie zal doorlichten en selectiever ondersteunen. Vervolgens wordt er opnieuw verwezen naar de succesvolle initiatieven. Mevrouw Fournier vraagt of de minister daarover meer

duidelijkheid kan geven. Welke criteria zal hij gebruiken om die succesvolle initiatieven te bepalen? Hoe ziet hij de afstemming en consolidatie?

1.3.5. *Tussenkoms van mevrouw Karin Brouwers*

Mevrouw *Karin Brouwers* wil een aantal dossiers aankaarten die in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media aan bod zijn gekomen, maar waarin de minister van Cultuur naar de minister van Economie en Innovatie heeft verwezen.

Het eerste dossier betreft het Vlaams Instituut voor Archivering. De voltallige Vlaamse Regering zou volgens mevrouw Brouwers snel een beslissing moeten nemen over de toekomst van dat instituut, want de huidige werking is maar gegarandeerd tot en met maart 2015. Zo loopt dan bijvoorbeeld de detachering af van leerkrachten die momenteel werken aan het belangrijke proefproject Testbeeld. Het evaluatierapport dat het VIAA opstelde, biedt de nodige elementen om tot een toekomstgerichte beslissing te komen. Het VIAA is volgens het lid meer dan een dossier van Cultuur en Media alleen: het is essentieel voor het onderwijs van de toekomst, maar ook voor wetenschappelijk onderzoek en als bron voor innovatie.

Tijdens de bespreking van zijn beleidsnota heeft minister Gatz aangeraden ook de minister van Innovatie ter zake een aantal vragen te stellen, in het licht van de collectieve bezorgdheid van het parlement, over de grenzen tussen meerderheid en oppositie heen. Mevrouw Brouwers wil de stand van zaken kennen. Haar fractie vindt dit een zeer belangrijk project en binnen enkele maanden is het al maart 2015.

Een ander punt betreft het Media Innovatie Centrum. Mevrouw Brouwers citeert uit de beleidsnota Toerisme van minister Weyts: "In de recent gepubliceerde 'good country index' staat België wereldwijd op nummer één wat cultuur betreft. De auteurs van de index beschouwen België met andere woorden als het land dat de wereld het meeste geschonken heeft op het vlak van cultuur. Wie naar Vlaanderen kijkt, begrijpt deze redenering meteen. Al sinds de Middeleeuwen dwingen de Vlaamse Meesters internationaal bewondering af met hun vakmanschap, creativiteit en technische innovaties."

Mevrouw Brouwers citeert ook uitgebreid de beleidsnota Media: "Media zijn alomtegenwoordig in onze huidige maatschappij en spelen een steeds prominere rol in het gezin, de vrije tijd, het onderwijs en op het werk. (...) Op economisch vlak bestaat er geen precies afgebakende 'Vlaamse Mediasector'. Wanneer we echter alle spelers die in Vlaanderen onder verschillende mediavormen actief zijn samen beschouwen, komen we tot een belangrijk segment van de economie. Op basis van het aantal werkzame personen zou deze samen/optelling rond de dertigste plaats ranken tussen officiële bedrijfstakken waarover de Nationale Bank van België wel rapporteert. (...) Het blijft een uitdaging om de kwaliteitsstandaard van onze informatieve en audiovisuele content te verzekeren en te versterken. Daarom zal ook in Vlaanderen permanente innovatie een opdracht zijn. Het MiX is een expertisecentrum voor media-innovatie dat de ontwikkelingen in het fundamentele onderzoek op de voet volgt en voor de Vlaamse mediasector vertaalt naar concrete, realiseerbare en precompetitieve innovatieprojecten met een beperkte tijdshorizon. Er werden in de periode van 1 oktober 2012 tot en met 1 september 2014 32 projecten ingediend bij het MiX. 19 van deze projectvoorstellen werden goedgekeurd en kregen funding van het MiX. Bij deze projecten zijn in totaal 49 unieke bedrijfspartners uit diverse sectoren betrokken. (...) Ik geloof sterk in de kracht van vernieuwing en ben ervan overtuigd dat er meer dan genoeg talent aanwezig is in Vlaanderen om innovatieve én rendabele initiatieven te ontwikkelen die de sector in zijn geheel van nieuwe impulsen kunnen voorzien. (...) Het Media Innovatie Centrum kan hier een belangrijke rol in spelen. Waar het MiX nu nog grotendeels gericht is op grote projecten met een aanzienlijk technisch innovatief luik zullen we onderzoeken of

hiermee voldoende start-ups bereikt worden, die kleinere projecten en initiatieven ontwikkelen die eerder gericht zijn op gebruikers- en businessinnovatie. Eventueel zullen deze starters begeleid worden in de richting van de verschillende bestaande startersinitiatieven en investeringsmogelijkheden. Het MiX is niet enkel facilitator op het gebied van innovatieprojecten binnen de media, maar ook klankbord bij de ontwikkeling van nieuw beleid. Precies daarom moet het MiX vanuit de beleidslijnen innovatie en media, in onderlinge samenwerking worden aangestuurd.”

Het MiX heeft geleid tot veel overleg tussen de mediabedrijven, vooral ook in de sector van de printmedia. De projecten die werden opgestart, zijn volgens mevrouw Brouwers zeer relevant. Zeker de sectorbrede projecten hebben heel wat in beweging gebracht. Het klopt dat de werking van het MiX nog niet optimaal is afgestemd op de noden van de sector. Dat is ook de reden waarom in het regeerakkoord werd afgesproken de werking ervan aan te passen, zodat de geïnvesteerde middelen beter terechtkomen bij kleine startende ondernemingen. Dat heeft echter ook te maken met het feit dat het MiX moet werken via het IWT, wat geen evident kanaal is voor kmo's. Het IWT heeft immers een zeer complexe subsidiemethodiek, die voor kleine bedrijven bijna onmogelijk te hanteren is. Ze zouden in bepaalde gevallen bijvoorbeeld een kapitaalsverhoging moeten doen vooraleer ze nog maar kunnen deelnemen aan een projectoproep. Er verloopt ook veel tijd tussen de indiening van een project, de goedkeuring en de uiteindelijke toekenning van de subsidies, en in de media gaan de ontwikkelingen zeer snel. Dat moet toch enigszins apart kunnen worden bekeken, aldus mevrouw Brouwers.

Het lid heeft vernomen dat minister Muyters van plan is om het projectbudget voor het MiX vanaf 2015 op nul te zetten. Ondertussen is het budget voor onderzoek en innovatie van de VRT ook al gehalveerd. In het kader van de beheersovereenkomst zal daar wel worden bekeken hoe dat verder wordt opgelost, maar voor het MiX is het kort dag. Het lid vraagt meer uitleg over deze, voor haar moeilijk te begrijpen beslissing. Ook binnen de industrie wordt het MiX gezien als de innovatiecluster voor de mediasector. Er kan worden opgemerkt dat het centrum nog niet optimaal werkt, maar het is dan ook nog maar drie jaar geleden gestart en kan toch al heel wat concrete resultaten voorleggen. Zo zijn er start-ups, spin-offs, producten en commerciële deals gekomen.

De heer *Matthias Diependaele* erkent dat het MiX goed werk levert, maar het is niet zo dat het zelf aan innovatie doet. De werking ervan valt volgens het lid dan ook niet onder de bevoegdheid Innovatie. Ze zou wel kunnen vallen onder de noemer 'innovatief aanbesteden', een initiatief dat de minister Muyters verder wil uitwerken. Het MiX gaat immers kennis die al aanwezig is op een bepaalde manier toepassen. Dat kan perfect via het innovatief aanbesteden.

Mevrouw *Karin Brouwers* repliceert dat ondertussen het centrum wordt drooggelegd en dat is volgens het lid niet correct ten opzichte van de mediasector. De jongste jaren kreeg het MiX van Innovatie ongeveer 4 miljoen euro aan project-subsidies en nu vallen die plots weg. Het centrum krijgt nog wel werkingssubsidies, maar daar kan het geen projecten mee uitvoeren.

De heer *Matthias Diependaele* antwoordt dat hij zelf contact heeft gehad met de betrokkenen, en dat er sprake is van projecten via het IWT.

Mevrouw *Karin Brouwers* leest in de beleidsnota van minister Muyters het volgende: "We ondersteunen de verdere ontwikkeling van de SOC's (IMEC, VITO, VIB, iMinds, Slimme Maakindustrie). In de innovatieketen vervullen de SOC's immers een brugfunctie tussen het fundamenteel en het toegepast onderzoek. (...) Een belangrijke mijlpaal is de evaluatie van de drie SOC's (IMEC, iMinds, VIB) in 2016."

Het lid vraagt de minister waarom hij het MiX niet de kans geeft om – in afwachting van de evaluatie van iMinds, waarbij het MiX werd ondergebracht, en de hervorming van het IWT, waarover de minister goede ideeën heeft in zijn beleidsnota – zijn werking ondertussen bij te sturen. De minister moet samen met de minister van Media het MiX de ruimte geven om een specifieke financieringsmethodiek te ontwikkelen. Dat zal immers vooral de kleine innovatieve mediabedrijven ten goede komen. Grote mediabedrijven zijn niet altijd gericht op het opzetten van innovatieprojecten wegens de hoge overheadkosten, maar zijn wel geïnteresseerd in de innovatie die door kleine bedrijfjes wordt ontwikkeld. Misschien kan het Nederlandse systeem in overweging worden genomen. Daar wordt er persinnovatiesteun gegeven aan grote bedrijven, maar bestaat er ook een apart budget voor kleinere projecten, die snel middelen kunnen krijgen. De collectieve mediabetaalmuur Blendle is bijvoorbeeld zo ontstaan. Er is dus dringend overleg nodig, want het MiX een jaar zonder projectmiddelen zetten, dreigt de dynamiek helemaal weg te nemen.

1.4. Tussenkost van de Groenfractie

De heer *Imade Annouri* betreurt dat de beleidsnota op heel wat thema's weinig concreet is: dat voedt de onzekerheid. Bovendien is de nota volgens het lid in meerdere opzichten niet erg ambitieus, onder meer in de aanpak van de blijvende discriminatie op de arbeidsmarkt, maar ook op het vlak van het creëren van arbeidsplaatsen, het inzetten op kansengroepen, het investeren in onderzoek en ontwikkeling. Er is ook weinig duidelijkheid over de planning en timing van de beleidsinitiatieven. De heer Annouri begrijpt dat nog niet alles in detail uitgewerkt kan zijn, maar er is heel wat ongerustheid over bepaalde aangekondigde beslissingen. Zo werd de implementatie van één systeem van tijdelijke werkervaring aangekondigd, zonder dat er echt duidelijkheid is over de modaliteiten en zonder dat er overgangsmatregelen zijn uitgewerkt.

Volgens de heer Annouri benadrukt minister Muyters terecht het belang van samenwerking en afstemming met andere beleidsdomeinen. Meerdere doelstellingen, zoals de dienstencheques en de werk-welzijntrajecten, vragen samenwerking tussen Onderwijs, Werk, Welzijn en Sociale Economie. In die zin vraagt het lid zich af waarom minister Muyters niet bevoegd is voor Sociale Economie. De afgelopen jaren werd er volgens het lid altijd gediscussieerd over de vraag of het beleidsveld Sociale Economie nu bij Economie of bij Werk moest zitten. Nu is minister Muyters bevoegd voor die twee domeinen maar is een andere minister bevoegd voor Sociale Economie. Waarom zijn Werk en Sociale Economie uit elkaar getrokken? Wat lag aan de grond van deze beslissing?

Het lid vindt ook niets terug over de evenredige arbeidsdeelname voor minderheidsgroepen. Hoe staat het met het competentie- en activeringsbeleid voor deze doelgroep, die vroeger – volgens het lid terecht – als een aparte doelgroep werd beschouwd? Ondertussen vangt de heer Annouri geluiden op dat het huidige EAD-beleid zou worden afgeschaft, en dat terwijl alle cijfers bevestigen dat het juist zou moeten worden versterkt. Zelfs een continuering van hetzelfde beleid zou niet voldoende zijn. De principes van het EAD-beleid zouden moeten worden doorgetrokken naar alle aspecten van het arbeidsmarktbeleid – en dan heeft de heer Annouri het over streefcijfers, monitoring en competentie-instrumenten. Hoe wordt gefocust op de instroom? Wat is de visie van de minister op het toekomstige EAD-beleid? Hoe verklaart hij dat de beleidsnota nagenoeg volledig zwijgt over de EAD?

De beleidsnota vertoont een gebrek aan ambitie, vindt de heer Annouri. Op pagina 8 leest hij dat Vlaanderen in 2008 bij de top vijf van de Europese regio's wil horen, met een werkzaamheidsgraad van 76 percent en een besteding van 3 percent aan onderzoek en ontwikkeling. Er wordt gesproken over de ongezien hoge ambitie om

150.000 Vlamingen extra aan het werk te krijgen in de komende vijf jaar. Maar de cijfers van Eurostat tonen volgens het lid aan dat Vlaanderen op de 43ste plaats staat van 99 regio's in Europa. In 2010 stond Vlaanderen nog op de 35ste plaats. Met een werkzaamheidsgraad van 76 percent komt het, gezien de laatste beschikbare cijfers uit 2013, niet eens in de top twintig. Voor een plaats in de top vijf was in 2013 een werkzaamheidsgraad van 79,4 percent nodig. Dat is veel meer dan de huidige 71,9 percent. Het is bijgevolg niet erg ambitieus om te streven naar 76 percent in 2020. Vlaanderen blijft op die manier ver van de kopgroep verwijderd.

Volgens de heer Annouri is de situatie inzake onderzoek en ontwikkeling minder dramatisch. Maar ook hier is de top vijf bijzonder ver weg. Nu staat Vlaanderen op de 22ste plaats op 99. Met 3 percent investeringen in O&O in 2020 geraakt het ook niet in de top vijf. Daarvoor is 3,7 percent van het bnp nodig. De beleidsnota lijkt zichzelf hier tegen te spreken: ofwel wil de minister de top van Europa halen, maar dan moeten de ambities omhoog, ofwel moet hij genoeg nemen met een positie in het grote peloton. Wat is nu precies de ambitie van de minister?

De heer Annouri stelt vast dat de minister op pagina 14 al minder ambitieus lijkt. Daar staat dat Vlaanderen aansluiting wil krijgen bij de beter presterende regio's in Europa wat de werkzaamheidsgraad betreft. Gaat het hier om het peloton of om de top vijf? Dat laatste zou betekenen dat er 285.000 Vlamingen extra aan het werk moeten. Een dergelijke bijzonder grote inhaalbeweging zal inspanningen vergen van zowel de overheid als het bedrijfsleven. Het lid vraagt de minister of hij hiervoor een duidelijk plan heeft. Moet daarbij niet ook worden gekeken naar de groep van etnisch-culturele minderheden, die niet meer als aparte doelgroep wordt beschouwd hoewel hij een heel groot potentieel heeft voor de economie?

De heer Annouri is ook verbaasd dat hij in de omgevingsanalyse niets terugvindt over etnisch-culturele minderheden, en dit terwijl uit alle onderzoeken over de werkzaamheidsgraad van mensen met een niet-EU-nationaliteit blijkt dat Vlaanderen bij de slechtsten van de klas hoort. Europa vraagt België al jaren om werk te maken van een strategie om de toegang en participatie van mensen met een migratieafkomst te verhogen. De heer Annouri vraagt hoe het komt dat hiervan geen werk wordt gemaakt. Toch verwijst de minister naar de hoge noden de komende vijf jaar: 330.000 vervangingsjobs door pensionering, met de nieuw te creëren jobs erbij meer dan 400.000. Volgens de heer Annouri kunnen deze jobs onmogelijk worden ingevuld met enkel de inzet van 55-plussers. Hij vraagt dan ook naar de mening van de minister hierover.

Wat betreft het geïntegreerde duaal stelsel van leren en werken, juicht de heer Annouri de samenwerking met SYNTRA toe. Maar hij vraagt wel verduidelijking bij de rol van SYNTRA in de regie van de werkcomponent binnen dit geïntegreerde systeem. Is daarover al overlegd? De heer Annouri mist in dit hoofdstuk de garantie op de werkervaring, die nog wel in het regeerakkoord staat. Naast de resultaatgerichte financiering moet de minister ook durven denken aan meetbare resultaatverbintenissen, extra stimulansen voor werkgevers en extra aandacht van de overheid om werkplekklere beter te implementeren bij de werkgevers. Zoals werd aangegeven door de SERV zijn er inspanningen nodig op het vlak van infrastructuur en materiaal, lerarentrajectbegeleiding, screening, leer-loopbaanbegeleiding, verbetering van de transparantie van statuten en de ondersteuning van werkgevers die jongeren willen opleiden op de werkvloer. De heer Annouri vraagt minister Muyters of hij het daarmee eens is en hoe hij daarmee aan de slag wil gaan.

Volgens de heer Annouri zegt minister Muyters over het competentiebeleid terecht dat het probleem bij kansengroepen te wijten is aan een gebrek aan competenties. Maar het lid vindt het vreemd dat daarover niets is terug te vinden in het hoofd-

stuk over het competentiebeleid en de opleidingsinstrumenten. Hoe verklaart de minister deze inconsequentie?

De minister spreekt in punt 1.4.2 van de nota ook over het inzetten op 'werkbaarheid op de werkvloer'. Dat vindt het lid een heel goede zaak, maar het ontbreekt aan een voorstel om iets concreet te veranderen op die werkvloer. De voorstellen gaan over sportbeoefening door werknemers, suicidepreventie, verlofstelsel en dienstencheques – dat alles met het oog op een betere combinatie van arbeid en gezinsleven. De heer Annouri juicht deze maatregelen toe, maar er wordt nergens melding gemaakt van initiatieven die betrekking hebben op de organisatiestructuur of op aanpassingen van de arbeidsorganisatie. Elk initiatief dat betrekking heeft op de structurele component van werkbaarheid ontbreekt. Nochtans is het middel om mensen langer aan de slag te houden in werkbare jobs volgens het lid te vinden in de manier waarop dat werk wordt georganiseerd. Acties met betrekking tot wat naast het werk gebeurt, zijn zinvol, maar ze moeten ook complementair zijn aan een beleid dat effectief garandeert dat de kwaliteit van het werk op de werkvloer verbetert.

Stress en burn-out zijn echt ziekten van deze tijd, aldus de heer Annouri. Dat daaraan geen aandacht wordt besteed, vindt hij dan ook bijna onverantwoordelijk. Het is bovendien een stap achteruit, want tijdens de vorige legislatuur was er wel een aanzet tot een beleid ter zake. Het lid vraagt daarom hoe het staat met de Work Ability Index en de werkbaarheidsmonitor. Worden deze instrumenten verder ingezet en uitgerold? Werden ze al geëvalueerd? Hoe zal de minister ze in de toekomst inzetten? Waarom resulteerden deze initiatieven nog niet in een instrument dat bedrijven kan helpen om de werkbaarheid te verbeteren voor individuele werknemers?

Naar aanleiding van de regionalisering van het dienstenchequestelsel maakt de heer Annouri zich zorgen over de vermelding in punt 1.4.2 van de beleidsnota dat de minister de verplichting zal afschaffen om 60 percent werkzoekenden of leefloners aan te werven. Moet het systeem van de dienstencheques niet net prioritaair gericht zijn op de tewerkstelling van niet-werkende werkzoekenden en herintreders in het algemeen? Is dit overlegd met de VDAB en de sector? Wat zal de impact van deze maatregel zijn op de doelgroep?

De heer Annouri vraagt zich ook af of de timing – 1 april 2015 – niet te krap is om belangrijke wijzigingen inzake doelstellingen, toegelaten activiteiten en gebruikers van het systeem door te voeren? Is er in overgangmaatregelen voorzien?

Een stevig probleem waarmee de dienstenchequesector al van bij aanvang te kampen heeft, is volgens de heer Annouri opnieuw discriminatie. Hierover leest hij niets in de beleidsnota. Zal de minister hiervoor aandacht hebben bij de overheveling? Hoe wordt discriminatie binnen de dienstenchequebedrijven aangepakt? Hoe staat de minister tegenover de invoering van bijvoorbeeld praktijktests en 'mystery callings' om discriminatie te bestrijden?

De heer Annouri gaat over naar de doelstelling over het investeren in een eenvoudige dienstverlening op maat. Het aantal openstaande vacatures neemt stelselmatig toe. Het afgelopen jaar zijn er 12 percent meer dan een jaar eerder. En ondertussen zijn er steeds meer werkzoekenden beschikbaar: plus 2,8 percent in oktober 2014. Nochtans worden werkzoekenden steeds meer in individuele trajecten begeleid en opgeleid in knelpuntberoepen die hun inzetbaarheid op maat van de bedrijfswereld moeten brengen. Het lid vraagt de minister hoe hij zal garanderen dat de vacatures in de bedrijven beter ingevuld worden. Op pagina 9 van de nota staat: "Onder activeren verstaan we het nemen van doelmatige en gerichte maatregelen, als we vaststellen dat men (ondanks het aanwezige potentieel) niet tot het gewenste initiatief komt.". De heer Annouri ziet hiervan een voorbeeld op het terrein: er is een

potentieel – opgeleide werkzoekenden die een traject volgen – en er zijn steeds meer openstaande vacatures, maar niet het gewenste initiatief. Hij vraagt hoe de minister bedrijven met deze vacatures gaat activeren.

Met de staats hervorming krijgt Vlaanderen een miljard euro extra om zelf een doelgroepenbeleid uit te werken. Minister Muyters geeft aan dat het doelgroepenbeleid ingeperkt zal worden tot drie doelgroepen: jongeren, ouderen en personen met een arbeidshandicap. De heer Annouri vraagt wat de minister ten aanzien van migranten en culturele minderheden zal ondernemen. Waarom maakt deze groep geen deel meer uit van het doelgroepenbeleid? De regering wil discriminatie tegengaan, dus zal deze beslissing wel niet discriminerend bedoeld zijn, veronderstelt het lid. Maar deze groep heeft wel een grote handicap op de arbeidsmarkt. Die schuilt in een vergroot risico op discriminatie en werkloosheid, een onstabiele job en laag loon, niet-erkenning van diploma's en werkervaring enzovoort. De vraag is dan ook waarom met deze doelgroep geen rekening wordt gehouden in het beleid. Waarom denkt de minister niet aan verhoogde tegemoetkomingen of lagere instapdrempels? Waarom geen opleidingsverplichting koppelen aan doelgroepkortingen en tewerkstellingsmaatregelen? Waarom geen verplicht diversiteitsplan voor kansengroepen? Waarom subsidies niet koppelen aan extra opleiding en begeleiding van kansengroepen op de werkvloer? Er zijn volgens de heer Annouri heel wat mogelijkheden, maar hij vindt er weinig of niets van terug in de plannen van de minister. De tijd van enkel sensibiliseren is volgens het lid voorbij. Er is nood aan meer afdoende maatregelen.

De heer Annouri komt tot het punt 7.2. in de nota over de tijdelijke werkervaring. Het PWA-stelsel, artikel 60 en 61 van de OCMW-wet, WEP-plus en gesco's worden ingekanteld in het Vlaams activeringsbeleid. Volgens het lid heerst er daarover heel veel ongerustheid en onzekerheid, zowel over de creatie van één systeem van tijdelijke werkervaring als over de hervorming van WEP-plus op korte termijn. Zo is er grote paniek bij de leerwerkbedrijven die op dit ogenblik ongeveer 2500 kwetsbare werkzoekenden tewerkstellen. Iedereen is het erover eens dat de doorstroom behoorlijk is. Vanaf begin januari 2015 kunnen die leerwerkbedrijven echter geen WEP-plus-contracten meer aanbieden. Dit omdat alle erkenningen voor WEP-plus aflopen op 30 juni 2015 en de contracten een minimumduur van zes maanden moeten hebben. Het lid vraagt welke zekerheid de minister deze leerwerkbedrijven kan geven dat ze in 2015 nog werknemers zullen hebben. Hoe zal het nieuwe kader voor tijdelijke werkervaring eruit zien? Was het niet beter geweest dat dit alomvattende kader eerst grondig werd uitgewerkt vooraleer men het gedeeltelijk begon te implementeren?

De heer Annouri stelt zich vragen over de continuïteit en de rechtszekerheid in het kader van deze hervorming. Hoe zal de minister die garanderen? Welke overgangsmaatregelen worden er genomen? De minister wil in de toekomst meer mensen bereiken, namelijk van 2500 naar 5000, onder meer door te werken met tenders. Volgens de heer Annouri houdt dat een groot gevaar in, met name het risico op het verlies van specifieke en waardevolle expertise. Hoe zal de minister dat vermijden? Hij suggereert de minister na te denken over het voorstel van professor Frank Vandenbroucke om de 2500 kwetsbare werkzoekenden tewerkgesteld te houden via de leerwerkbedrijven en enkel een tender uit te schrijven voor die extra 2500. Zo kan het risico op het verlies van bestaande leerwerkbedrijven opgevangen worden. Hij vraagt wat de minister van dat voorstel vindt.

De creatie van een eengemaakt systeem van tijdelijke werkervaring roept heel wat vragen op die op korte termijn moeten worden beantwoord. De heer Annouri vraagt hoe de minister een antwoord zal geven op de dringende vragen omtrent de doelgroep en de inhoud van de werkervaring, de mogelijke looptijd, de begeleiding en omkadering en het statuut van de betrokkenen tijdens en na de werkervaringsperiode. Is het sociaal overleg hierover al opgestart? Gezien de acties van de

leerwerkbedrijven van de afgelopen weken, is de heer Annouri nieuwsgierig naar de stand van zaken.

De heer Annouri vraagt wie de nieuwe trajectbegeleiding zal verzorgen. Wordt dat een taak voor de VDAB? Hoe valt die opdracht desgevallend te rijmen met de inkrimping van de financiële ondersteuning van dit agentschap?

De regularisatie van de gesco's en de afbouw van de tussenkomst hiervoor is opnieuw een streep door de rekening van de steden en gemeenten, volgens de heer Annouri. Het lid vraagt hoe groot de besparingen daar zullen zijn en hoeveel gesco's daardoor zullen verdwijnen. Is het de bedoeling dat al deze gesco's omgeschakeld worden naar een tijdelijk werkervaringsprogramma? Kan de minister hierover meer duidelijkheid scheppen?

De heer Annouri juicht toe dat de minister heel wat aandacht heeft voor werkplekieren, stages, individuele beroepsopleidingen en WIJ!-trajecten. Het lid betreurt evenwel dat er weinig aandacht is voor kansengroepen. Nochtans vormen zij hierin een zeer belangrijke doelgroep. Is de minister van plan dit in kaart te brengen om daarop in te spelen? Verder betreurt hij dat er geen aandacht gaat naar de problematiek van de nieuwkomers. Dit is een groep die worstelt met het Nederlands en vaak te maken heeft met niet-erkende diploma's en niet (h)erkenning van hun eerdere buitenlandse werkervaring. De heer Annouri vraagt de minister hoe hij deze groep beter kan vertegenwoordigen in de stages en het werkplekieren.

Een ander probleem is volgens het lid de versnippering over de verschillende beleidsdomeinen, namelijk Werk, Sociale Economie, Onderwijs en Welzijn. Er dreigt een kluwen aan verschillende stagevormen en -formules te ontstaan. Hij weet dat de minister een vereenvoudiging beoogt en hij merkt in de nota ook een grote bereidheid om beleidsdomeinoverschrijdend te werk te gaan. Hoe ziet de minister dit? Is er al een geïntegreerd overleg gepland? Komt er een overleg met alle bevoegde ministers over de stages als middel om jonge werkzoekenden en kansengroepen op weg te helpen?

Over het realiseren van een aanbod voor jonge werkzoekenden, stelt de minister ook dat hij sterker wil inzetten op de boodschap naar werkgevers om jongeren een kans te geven. De vriendelijke vraag aan werkgevers staat volgens de heer Annouri in schril contrast met het aangeschroefde activeringsbeleid voor de werkzoekenden. Inzetten op de boodschap is niet voldoende: werkgevers moeten net als werkzoekenden op rechten en plichten gewezen worden. Als de samenleving inzet op het opleiden, activeren en beschikbaar maken van werkzoekenden, dan moet een werkgever de plicht opnemen om een vacature niet te laten openstaan. Het lid doet een concreet voorstel: een werkgever mag een vacature niet langer dan vier maanden laten openstaan. Indien dat wel gebeurt, dan mag de VDAB een geschikte kandidaat aanwerven voor deze vacature. Wat is de reactie van de minister hierop? Heeft hij al nagedacht over andere voorstellen tot activering, niet alleen van werkzoekenden maar ook van werkgevers?

De heer Annouri komt op het taal- en werkbeleid. De beleidsnota is hierin enkel concreet over betere screening, ruimer en flexibeler aanbod van NT2-opleidingen en de verplichte opleiding voor anderstalige werkzoekenden. Dit is volgens het lid een zeer beperkte visie op het taal- en werkbeleid. Nochtans is er een grote nood aan taalstages, werkplekieren met taalcoaching en IBO met taalondersteuning. Hij vraagt of er vanuit de VDAB meer kan worden ingezet op deze instrumenten, hoe de minister hierin ook werkgevers meer kan activeren en of hij ook van plan is dat daadwerkelijk te doen. De minister kan daarin wat ambitieuzer zijn.

Over het bestrijden van discriminatie op de arbeidsmarkt blijft de minister bijzonder vaag, vindt de heer Annouri. "Om elk talent een kans te geven, pakken

we discriminatie verder aan en bestrijden het met klemtoon via sensibilisering en preventie, en aan inbreuken geven we passend gevolg” (punt 7.9). Wat betekent ‘een passend gevolg’ geven aan inbreuken? De heer Annouri merkt op dat allochtonen nergens een slechtere positie op de arbeidsmarkt hebben dan in België. Hier werkt minder dan 40 procent van de niet-EU-burgers. Geen enkel Europees land doet het slechter. Onderzoek toont aan dat er bedrijven zijn die systematisch de deur gesloten houden voor opgeleide allochtonen terwijl ze die openzetten als er opgeleide autochtonen met dezelfde achtergrond aankloppen. Het komt er volgens het lid op aan om het hr-beleid in discriminerende bedrijven bij te stellen. Het beleid moet tools ontwikkelen die dat soort praktijken wegwerken en die bedrijven overtuigen dat ze talent moeten aanwerven, ongeacht afkomst en kleur. Het lid vraagt geen positieve discriminatie, maar gewoon gelijke kansen.

De heer Annouri leest niets in de beleidsnota over het investeren in het veranderen van de cultuur van discriminerende bedrijven. Denkt de minister aan streefcijfers, niet per individueel bedrijf, maar bijvoorbeeld op sectoraal niveau? Waarom de sociale partners niet uitnodigen om zelf op sectorniveau te bepalen hoeveel allochtonen ze zullen aanwerven en hoe ze hiertoe concrete acties zullen nemen? Het is belangrijk dat sociale partners hier een rol in spelen, want hr-processen hebben immers vaak sectorspecifieke kenmerken. Het lid suggereert de minister om af te spreken met de sociale partners wat de sanctie is voor sectoren die hun streefcijfers niet halen.

De heer Annouri merkt op dat wat discriminatie betreft, de minister alle heil lijkt te verwachten van het Actieplan Bestrijding Arbeidsgerelateerde Discriminatie. De klemtoon ligt hierbij voornamelijk op sensibiliserings- en opleidingsplannen. Het lid vraagt of het vorige ABAD al is geëvalueerd en wat de conclusies waren. Het is zijn aanvoelen dat het vorige beleid niet voldoende lef toonde. Er is nood aan een proactief en een repressief beleid. Het volstaat niet om door te verwijzen naar de bevoegdheden van de federale inspectie.

De heer Annouri heeft vragen over de algemene rol van de VDAB. Doorheen de beleidsnota krijgt de VDAB steeds meer verantwoordelijkheden, zoals activering tot 65 jaar, extra taalbegeleiding, het Jeugdgarantieplan en extra controles op beschikbaarheid, terwijl het agentschap flink moet besparen. Het lid vraagt of de VDAB wel de capaciteit heeft om haar nieuwe taken naar behoren uit te voeren. Op wat zal de VDAB dan moeten besparen volgens de minister? Ook het Rekenhof stelt zich ernstige vragen bij de besparingen van in totaal ongeveer 12 miljoen euro. Het is onduidelijk hoe deze besparingen concreet zullen worden ingevuld.

Voor Groen is groene en duurzame economie zeer belangrijk. De secretaris-generaal van de OESO stelde recent dat gelijk welke groei die Europa zou willen genereren in de toekomst, groene en duurzame groei moet zijn. Het inzetten van instrumenten om van de Vlaamse economie een groene economie te maken, is een strategische doelstelling van het Hermesfonds. Het lid citeert uit het verslag van het Rekenhof over de begroting 2015: “Ten opzichte van de initiële begroting 2014 dalen de vastleggingskredieten voor ecologiesteun aan vastleggingszijde van 45 tot 20 miljoen euro, terwijl de vereffeningskredieten dalen van 35,7 tot 20 miljoen euro. (...) Het Rekenhof vraagt zich af of de begroting 2015 van het Hermesfonds daardoor wel een realistisch beeld geeft.” (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 16/1). Los van het feit of de begroting een realistisch beeld geeft, ziet de heer Annouri vooral dat de minister de ecologiesteun zowat halveert.

Het recente VRIND-rapport vermeldt duidelijk dat een vergroening van de economie zowel op internationaal, Europees en Vlaams niveau op de beleidsagenda staat. Zo is groene economie een van de prioritaire onderwerpen in het Milieubeleidsplan 2011-2015 (MINA 4) en zal het dit ook in het volgende Milieubeleidsplan (MINA 5) zijn. Er komt ook een concrete indicatorenset opgesteld door de OESO. Maar in de

beleidsnota van minister Muylers vindt de heer Annouri geen doelstellingen voor een groenere economie terug, en ook geen woord over circulaire economie. Wat met maatschappelijk verantwoord ondernemen? Wat met de deeleconomie? De heer Annouri vindt het vreemd dat deze ontwikkelingen niet onder het beleidsdomein van de minister zouden vallen, aangezien het belangrijke en toekomstgerichte evoluties zijn, die essentieel zijn voor de vernieuwing van onze Vlaamse economie.

Het stemt de heer Annouri ongerust dat de minister de middelen voor ecologiesteun halveert, dat er geen middelen zijn voor een kmo-energie-efficiëntieplan en dat hij geen doelstellingen formuleert voor een vergroening van de Vlaamse economie.

Over innovatie leest de heer Annouri heel wat lyrische beschrijvingen in de beleidsnota. Dat is terecht, maar iets schrijven en iets uitvoeren zijn twee verschillende zaken. Het lid vindt het belangrijk te weten op welke innovatie de minister inzetten. Hij citeert uit het rapport 'Vlaanderen in transitie' van het VRWI: "Vlaanderen is een kleine regio en kan niet op alles tegelijk inzetten. Er is dus nood aan consensus over de niches waarin Vlaanderen internationaal het verschil kan maken." In het regeerakkoord staat er een interessante passage: "We voeren een langetermijnbeleid om de noodzakelijke transitie in onze samenleving, zoals onder meer in de industrie, de omgang met materialen en energie, mobiliteit en zorg, te versnellen. Dit vereist systeeminnovaties waarbij we de inbreng van maatschappelijke stakeholders (sociale partners, ondernemerswereld, innovatieve spelers, breder middenveld enzovoort) valoriseren. Dit vraagt ook samenwerking tussen ministers en over beleidsdomeinen en -niveaus heen. (...) De Vlaamse Regering zal hiervoor een transversale beleidsnota opstellen waarbij de roadmap voor de realisatie van de transitie naar 2040 wordt uitgetekend."

De heer Annouri vindt al heel wat minder voluntarisme terug in de beleidsnota. Er is slechts een vrijblijvende paragraaf in punt 1.3.3 die een richting zou kunnen aangeven: "Het nieuwe industrieel ondernemen wensen we als ambitieus en mobiliserend project verder te ontwikkelen. Een effectief industrieel en innovatiebeleid moeten op horizontale wijze de systeeminnovaties ondersteunen die noodzakelijk zijn om doorbraken te realiseren in het beantwoorden van de maatschappelijke uitdagingen. (...) Ook inzake materialen, energie en mobiliteit zorgen we voor een structurele betrokkenheid van de vakministers." De mogelijke initiatieven worden hier heel expliciet bij wijze van voorbeeld genoemd. Het kan volgens de heer Annouri dus ook iets anders worden.

Voorts valt het op dat er in de beleidsnota heel weinig over innovatie in businessmodellen gesproken wordt. En als er over gesproken wordt, dan weerom in algemene termen, zonder een richting aan te geven. Het lid vraagt waarom de minister ook in dit verband de coöperatieve economie niet vermeldt, of de productdienstsystemen en de vormen van deeleconomie en de circulaire economie. Dat zijn nieuwe wegen waarop volop de innovatie moet worden ondersteund. Dat kan gebeuren door experimenten op te starten en te werken aan kennisopbouw. Innovatiebeleid vereist volgens het lid ook onafhankelijke advisering die oog heeft voor de hele innovatieketen.

De heer Annouri verwijst ook naar een vraag om uitleg van de heer Vanbesien over de afschaffing van de VRWI (*Hand. VI. Parl. 2014-15, nr. C39*). Er staat in de beleidsnota: "Zoals elke regio heeft ook Vlaanderen nood aan kwalitatief strategisch advies op het vlak van wetenschap en innovatie. Mede daarom gaan we de rol van de industrieraad als onafhankelijk klankbord bij het innovatie- en industrieel beleid opwaarderen. De samenstelling en concrete werking van die raad zal in het najaar 2014 aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. We blijven investeren in beleid dat gestoeld is op wetenschappelijke inzichten ('evidencebased') en hebben hierbij ook oog voor de verhoogde nood aan coördinatie van beleid. Hierbij denken we aan beleidsdomeinoverschrijdende onafhankelijke kenniscentra of aan

een algemeen onderzoeksgebaseerd adviesorgaan voor de Vlaamse Regering (...).". De heer Annouri vraagt wat de minister bedoelt met nieuwe onafhankelijke kenniscentra en met een nieuw algemeen "onderzoeksgebaseerd adviesorgaan". Het lid vindt de passage vaag en onduidelijk.

Voor Groen is de beleidsnota in het algemeen te vaag en te onduidelijk en brengt ze ongerustheid teweeg.

1.5. Tussenkomen van de N-VA-fractie

1.5.1. *Tussenkomen van de heer Matthias Diependaele*

De heer *Matthias Diependaele* zegt dat de beleidsnota van minister Muyters een richting aangeeft, een visie bevat en een ambitie toont. De eigenlijke concrete uitwerking gebeurt op lange termijn. Bij het begin van de vorige regeerperiode kreeg de minister de opmerking dat zijn nota zich tot een visie moet beperken, nu worden de omgekeerde opmerkingen gemaakt.

De heer Diependaele stelt dat mevrouw Kherbache een aantal punten heeft aangehaald die meer debat vragen. Mevrouw Kherbache heeft in het eerste deel van haar tussenkomst voornamelijk naar het verleden gekeken. De algemene conclusie was dat er niet veel vooruitgang is geboekt. Dat is natuurlijk ook te wijten aan externe factoren, maar men moet volgens de heer Diependaele ook bereid zijn de eigen verantwoordelijkheid op te nemen als men verwijst naar vorige ministers. Mevrouw Kherbache heeft gezegd dat er veel jobs in de industrie verloren zijn gegaan maar dan moet ze ook erkennen dat dat voornamelijk komt door de te hoge loonkost. Ook de energiekosten spelen daarin een rol.

Mevrouw Kherbache heeft bedenkingen gemaakt bij de Zesde Staatshervorming en gezegd dat er overleg nodig zal zijn. De heer Diependaele geeft haar daarin absoluut gelijk.

Mevrouw Kherbache stelde ook dat er in de beleidsnota geen verwijzing is naar de hervorming van het secundair onderwijs en dat er in het algemeen zeer weinig wordt geanticipeerd op andere beleidsdomeinen zoals Welzijn en Onderwijs. De heer Diependaele is verbaasd dat voor sp.a plotseling alles in het teken van Werk staat en dat alle beleidsdomeinen dienstbaar moeten zijn aan Werk. De heer Diependaele is het daar niet mee eens. Hij zegt dat er natuurlijk wel samenwerking moet zijn tussen die verschillende beleidsdomeinen, maar dat niet alles in het teken van Werk staat.

Volgens de heer Diependaele wil de N-VA met verplichte gemeenschapsdienst mensen betrekken bij de maatschappij. Sommigen lijken te denken dat mensen aan het werk zetten een straf is en willen zich beperken tot het geven van een uitkering. Maar werk geeft mensen eigenwaarde, een rol in de maatschappij, laat mensen zich goed voelen en geeft hun een sociaal leven. Dat is de filosofie die achter de verplichte gemeenschapsdienst zit. Het gaat niet over goedkope arbeidskrachten, het gaat over werk met een meerwaarde voor de gemeenschap en voor de persoon zelf. Het is geen pesterij maar het is mensen de hand reiken om ze te betrekken bij de maatschappij in plaats van ze aan de rand te laten staan en ze zoet te houden met een uitkering.

Mevrouw Turan heeft terecht opgemerkt dat innovatie delen voor ondernemingen niet evident is. De heer Diependaele vindt dat data waarover de overheid beschikt, beschikbaar moeten zijn voor bedrijven en onderzoeksinstituten, maar voor ondernemingen ligt dat anders. Een onderneming innoveert om een concurrentieel voordeel te hebben en is meestal niet bereid om innovaties te delen. Het lid wil inzetten op samenwerken om op die manier innovaties te laten delen.

Volgens mevrouw Turan is er niet altijd garantie op succes bij innovatieve onderzoeken, en dan is haar vraag welk resultaat er volgens de minister moet zijn. De heer Diependaele zegt dat als een innovatief project niet lukt, er ook een resultaat is. Het is dan duidelijk dat men op dat spoor niet verder moet gaan en er geen tijd en geld meer in moet steken. Het beleid moet aanvaarden dat innovatie soms ook faalt en dat niet alle innovatie leidt tot een vermarktbaar product. Zolang de subsidie initieel om de juiste redenen en om de juiste parameters is gegeven, is dat aanvaardbaar. Het is een illusie dat innovatie altijd tot succes leidt.

De heer Diependaele merkt nog op dat hij zich altijd verzet heeft tegen het maken van een tweede rapport-Soete over innovatie in Vlaanderen. Het tweede rapport heeft in essentie dezelfde resultaten gegeven als het eerste.

De heer Diependaele stelt dat alle partijen ook altijd hebben gepleit om versnippering tegen te gaan, maar dat er een voortschrijdend inzicht is. In Vlaanderen is er een zeer divers economisch landschap, wat betekent dat er een zeer divers overheidsinstrumentarium is voor innovatie. Als men het overheidsinstrumentarium minder divers maakt, dan beantwoordt dit niet meer aan de economie. De versnippering moet men tegengaan door samenwerking, door overlappingsen weg te halen. De heer Diependaele pleit voor voorzichtigheid en nuancering, voor de derde weg. Het lid meent dat de vorige regering op dit vlak gefaald heeft.

Mevrouw Turan vond het vreemd dat vrije beroepen zouden worden betrokken bij de verspreiding van overheidsinformatie. Het is echter nodig dat iedereen weet op welke diensten van de overheid hij beroep kan doen. De vorige regering heeft ook hier te weinig aan gedaan.

Er was ook de opmerking van de heer Bothuyne dat hij weinig terugvond over de betrokkenheid van kmo's bij het innovatiebeleid. Volgens de heer Diependaele is de beleidsnota er net op gericht dat er eenvoudigere structuren en doorlooppcedures bij het IWT komen, met kortere doorlooptijden, en dat de ondernemers oplossingsgericht en niet probleemgericht worden bijgestaan. Dat is volgens het lid de filosofie van het regeerakkoord en de beleidsnota. Hij verwijst naar de smelting van het Agentschap Ondernemen en het IWT, de frontoffice, die vanuit die filosofie wordt doorgevoerd.

De heer Diependaele vindt het voornemen met betrekking tot het innovatief aanbesteden zeer goed. Hij begrijpt dat de uitwerking nog even zal duren. Er zullen nog een paar technische problemen moeten worden opgelost, maar het is zeer goed dat de minister zich daarachter wil scharen. In de vorige regeerperiode is de heer Diependaele verschillende keren met minister Lieten in debat gegaan over innovatief aanbesteden. De minister is toen niet verder gekomen dan het oplijsten van de problemen. Het ging dan voornamelijk over juridische problemen en de Europese regelgeving. De N-VA-fractie heeft haar nog voorbeelden aangereikt van het Verenigd Koninkrijk en Nederland en gevraagd na te gaan hoe het daar gebeurt. Daar is echter nooit iets mee gebeurd. Op het einde van de legislatuur stond men geen stap verder inzake innovatief aanbesteden. Het lid geef toe dat er nog uitdagingen zijn en dat het maar een deelaspect van het economisch beleid betreft, maar het is een belangrijk onderdeel voor de overheid.

1.5.2. *Tussenkomen van de heer Andries Gryffroy*

De heer *Andries Gryffroy* stelt dat de uiteenzettingen van de andere fracties duidelijk aantonen dat er een accentverschil is als het gaat over de vraag hoe deze beleidsdomeinen moeten worden benaderd. Het gaat over de beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie. Het lid heeft heel veel gehoord over Werk, een beetje over Wetenschap, een beetje over Innovatie en bijna niets over Economie. Maar wat komt er eerst: werk of de economie? Ten minste voor zijn

fractie is het duidelijk dat de economie eerst komt. Economie kan werk creëren. Mevrouw Kherbache heeft in haar uiteenzetting gefocust op werk en werk voor laaggeschoolden. Zonder economie kan men de mensen echter geen werk en welzijn bieden, ook al wil iedereen dat, aldus de heer Gryffroy. Dit is een duidelijk verschil in visie met sommige andere fracties.

Het lid meent dat de beleidsnota terecht uitgaat van de belangrijke doelstelling dat Vlaanderen in 2020 tot de top vijf van de Europese regio's wil behoren. Dat is een grote uitdaging die bijkomende inspanningen vraagt. De beleidsnota bevat volgens zijn fractie daartoe een zeer realistische en doordachte visie.

Een beleidsnota is een document waarin de minister aangeeft hoe hij het regeerakkoord zal realiseren. De minister heeft dat ook duidelijk aangegeven. De beleidsnota geeft een visie weer. De minister heeft dan de ruimte om gedurende de bestuursperiode van vijf jaar het beleid verder concreet vorm te geven, in allerlei mogelijke acties en maatregelen en in de komende beleidsbrieven.

De heer Gryffroy stelt vast dat er soms ook sprake is van selectieve lectuur van de beleidsnota. Volgens de heer Van Malderen krijgen de kmo's onvoldoende aandacht in nota. Op pagina 20 staat er echter een heel belangrijke paragraaf over kmo's. Dan gaat het onder meer over het beter structureren en het samenvoegen van de agentschappen, om zo te komen tot een ondernemersloket voor kmo's. Het woordje 'kmo' komt ook verder herhaaldelijk voor in de nota.

De N-VA-fractie gaat uit van het economische standpunt. Het is dan ook goed dat Economie, Wetenschap, Innovatie en Werk aan elkaar worden gekoppeld, want die domeinen horen samen. Het is een coherent verhaal. Er is enkel de discussie over wat er eerst komt. De schotten tussen de beleidsdomeinen worden maximaal opgeheven. De fractie van de heer Gryffroy beschouwt de ondernemer als een belangrijke spil. Zonder dat er wordt ondernomen kan er geen goede arbeidsmarkt zijn. Wetenschap en innovatie zijn cruciaal om de maatschappelijke uitdagingen aan te gaan en onze ondernemerspositie in Europa en de wereld te versterken.

Uiteraard gaat dit echter ook verder. Wetenschap en Innovatie, Werk en Economie sluiten nauw aan bij onder meer Onderwijs. Daarom roept ook de N-VA-fractie de bevoegde ministers op om in de toekomst vanuit de beide beleidsdomeinen nauw samen te werken en goed op elkaar af te stemmen. Dat staat ook duidelijk in de beide beleidsnota's.

Met de visie en de principes in de beleidsnota worden de juiste accenten gelegd om daadwerkelijk werk te maken van een ondernemend Vlaanderen in al zijn aspecten. De basis is altijd 'starten, groeien en stoppen'. Een starter kan later groeien, maar moet misschien ook ooit stoppen. Al die verschillende fases zijn belangrijk, niet enkel voor grote ondernemingen, maar ook voor kmo's. Er is in Vlaanderen namelijk heel wat potentieel en dat moet optimaal worden benut. Dat begint bij het vertrouwen in de mogelijkheden en het potentieel van de mensen, maar ook bij een stimulerende overheid, die versterkend werkt en een motiverend klimaat realiseert. De beleidsnota besteedt terecht veel aandacht aan een positieve ondernemerscultuur en een goed ondernemersklimaat, alsook aan betrokken en gedreven mensen. De combinatie van die factoren kan de economie versterken en zal zorgen voor werk, en ook voor welzijn.

Een algemene mentaliteitswijziging is een belangrijk aandachtspunt. Ondernemerschap moeten worden gewaardeerd en ondernemende mensen moeten worden gestimuleerd, aldus de heer Gryffroy. Dat zijn de ingrediënten van een aantrekkelijk ondernemersklimaat. In het maatschappelijke debat komen al te vaak alleen de negatieve aspecten aan bod. Dat is ook in de commissie al gebleken. Daarom vraagt het lid aan de minister om daar in zijn beleid veel aandacht aan

te besteden. Een mediacampagne en de aandacht in het onderwijs zijn goede elementen, maar eventueel moet er ook grondig worden geëvalueerd wat de voorbije campagnes hebben teweeggebracht en moet worden onderzocht wat er nog meer kan worden gedaan. Het lid roept de minister dus op er alles aan te doen om het ondernemen in al zijn levensfasen te promoten.

Een goed ondernemersklimaat heeft inderdaad aandacht voor de ondersteuning van starters. Dat vindt het lid ook terug in de beleidsnota. Er wordt immers vastgesteld dat onvoldoende voorbereiding of een onrealistisch verwachtingspatroon starters vroegtijdig doet afhaken. De N-VA-fractie vraagt de minister dan ook om met de belangenorganisaties af te stemmen en de bestaande initiatieven te evalueren en eventueel bij te sturen. In de beleidsnota vindt ze reeds een aantal van dergelijke initiatieven terug, bijvoorbeeld als het gaat over een gedegen opleiding en ondersteuning op maat van de ondernemers.

De fractie denkt echter dat er nog meer kan. De gedrevenheid van ondernemers mag namelijk niet wordt gefnuikt door een stringent kader en administratieve rompslomp. De uitbouw van een eenloketfunctie en een administratieve vereenvoudiging zijn de juiste accenten in de beleidsnota. De N-VA-fractie vertrekt vanuit het positieve klimaat, het positieve ondernemerschap.

De minister engageert zich er eveneens toe om een ondernemingsvriendelijk beleid te stimuleren bij de lokale besturen. De heer Gryffroy geeft toe dat de lokale besturen het vandaag de dag niet gemakkelijk hebben om hun begroting te doen kloppen, en al te vaak naar 'gemakkelijke' inkomsten zoeken. Het gebeurt dan bijvoorbeeld dat de detailhandel in het centrum zwaar onder druk van baanwinkels komt te staan. Wat de beste oplossing daarvoor is, is niet eenduidig. Dat hangt van veel parameters af. Vlaanderen zou bijvoorbeeld een incentive kunnen geven aan de diverse lokale entiteiten of overheden om onderling ervaringen uit te wisselen, waarbij wordt nagegaan waar het goed en waar het fout loopt.

De insteek om in te zetten op leren op de werkvloer is volgens de heer Gryffroy de juiste keuze. Al doende leert men nog altijd het best. Het lid verwijst naar zijn eigen ervaringen uit het verleden in Oostenrijk. Daar bestond de verplichting dat de leerlingen van de twee hoogste jaren van de technische scholen een stage van een aantal maanden in een bedrijf moesten doen. De stageperiode was ook lang genoeg, waardoor het voor dat bedrijf ook interessant was om hen volledig te integreren. Als ze hun stage hadden afgerond, waren de jongeren meestal ook de eerste bijkomende aanwerving voor dat bedrijf. Dat was dus positief voor het bedrijf én voor de mensen.

Het gaat daarbij niet alleen om de technische vaardigheden. Meer dan een diploma spelen ervaring en competenties een belangrijke rol om de positie op de arbeidsmarkt te versterken. Ondernemers en werkgevers kunnen een belangrijke taak vervullen bij deze activering. Daarbij gaat het niet alleen over mogelijk productiviteitsverlies en eventuele ingrepen in de werkplek, maar ook over het leren omgaan met deze doelgroepen. Hoe zal de minister erop inzetten om in dit ruime aanbod van maatregelen de werkgevers te ondersteunen en te motiveren verder die weg op te gaan?

Bedrijven worden ook gestimuleerd om, in het kader van levenslang leren, in te zetten op een ondersteuning op maat voor werkenden en om de talenten op lange termijn in te zetten. Er is volgens het lid sprake van een paradox. Enerzijds stimuleert de werkgever de werknemer om talenten te ontwikkelen. Anderzijds staan instrumenten zoals loopbaanbegeleiding vaak in het teken van een carrièrewending voor de werknemer. De vraag is dan ook of dergelijke instrumenten niet meer moeten worden aangewend om de werknemers te versterken in hun huidige functie.

De heer Gryffroy verwijst vervolgens naar de 3 percentnorm voor onderzoek en ontwikkeling tegen 2020, een doelstelling die de minister wil nastreven en waartoe hij de ondernemers en de overheid wil verbinden. De Vlaamse overheid verbindt zich ertoe om de 1 percentnorm voor publieke financiering te bereiken tegen 2020. Verschillende analyses tonen aan dat er daartoe een groeipad moet komen van gemiddeld 150 miljoen euro vanaf 2015 tot en met 2020. De heer Gryffroy is dan ook benieuwd hoe dit groeipad concreet zal worden uitgezet. Het is bovendien zo dat het budget niet alleen moet worden verhoogd, maar dat het ook zo efficiënt mogelijk moet worden ingezet. De heer Gryffroy vraagt de minister om vooral te investeren in projecten die inspelen op de prioriteiten en vragen of behoeften van de markt. Innovatie moet met andere woorden worden ingezet voor economische groei en het versterken van de positie van de Vlaamse ondernemingen.

De heer Gryffroy gaat nog in op het concreet dossier van een overheidsbedrijf: de Plantentuin van Meise. Dat blijft volgens het lid een moeilijk dossier. Investerings op korte termijn zijn noodzakelijk om de gebouwen en de wetenschappelijke collecties beter te beheren en te conserveren. De vraag is dan ook of er zeer snel een stap kan worden gezet naar een betere ontsluiting van de collectie en een betere toegankelijkheid voor een groot publiek.

De heer Gryffroy citeert tot slot de minister in zijn beleidsnota: "Toch ligt de ambitie hoog, misschien zelfs ongezien hoog. (...) Dan weten we dat het alle hens aan dek wordt om de noodzakelijke stroomstoot toe te dienen aan onze economie en onze arbeidsmarkt.". Het zijn inderdaad geen gemakkelijke tijden, erkent het lid. Budgettair zijn er grote uitdagingen en dat op alle bestuursniveaus. De N-VA-fractie is ervan overtuigd dat de beleidsnota een goede basis vormt, waardoor Vlaanderen voldoende gewapend is om deze uitdagingen aan te gaan. Het lid is dan ook benieuwd naar de verdere concretisering in de beleidsbrieven en het gevoerde beleid.

De heer Gryffroy zal dan ook samen met zijn fractie met de nodige kritische en constructieve aandacht dit beleid opvolgen. Hij is er immers van overtuigd dat dit de parlementaire werking en het debat ten goede komt. Hij vertrekt vooral vanuit het positieve ondernemerschap.

1.5.3. *Tussenkoms van mevrouw Grete Remen*

Mevrouw *Grete Remen* sluit zich aan bij haar fractiegenoot: ook zij vindt dit een positieve beleidsnota en een aanzet tot een beleid voor een slagkrachtig economisch Vlaanderen, dat ook eerlijk en rechtvaardig is.

Voor het bewaken van de concurrentiekracht van de Vlaamse ondernemingen zijn de in de beleidsnota opgenomen maatregelen een goede aanzet en een stap in de juiste richting. Maar mevrouw Remen vraagt toch meer aandacht voor vormen van deloyale concurrentie die marktverstoring en concurrentievervalsing werken. Die zijn vaak nefast voor de leefbaarheid en de werkgelegenheid van de kmo's. Het lid denkt hierbij vooral aan bepaalde vormen van overheidssteun, die een grote impact kan hebben op de mededinging op de betrokken markt. Er moet worden vermeden dat de inmenging van de overheid de eerlijke concurrentie ondergraaft. Dit kan zich uiten op verschillende manieren: overheidsinterventies zoals het toekennen van subsidies en financiële voordelen, hoofdzakelijk aan buitenlandse multinationale bedrijven of hun dochterondernemingen; het opnemen van sociale voorkeursclausules in openbare aanbestedingen en overheidsopdrachten; het aanbieden van diensten en zelfs de werking van de sociale economie. Mevrouw Remen vraagt daarom aan de minister om te vertrekken van een gelijke behandeling van alle bedrijven en om de voordelen voor iedereen toegankelijk te maken. Overheidssteun mag er volgens mevrouw Remen zijn, maar moet worden onderworpen aan de nodige controle en transparantie en zou steeds goed moeten worden

gemotiveerd. Mevrouw Remen pleit in dat opzicht voor een specifieke Vlaamse mededingingsautoriteit, die gunstige voorwaarden schept voor de ontwikkeling en werking van kleine en middelgrote ondernemingen. Bij deze autoriteit moeten bedrijven klachten kunnen indienen tegen oneerlijke concurrentie door de overheid, of door oligopolies en monopolies.

Wat betreft het thema 'werkbare jobs en goede combinatie werk-privé' (punt 1.4.2) onderschrijft mevrouw Remen het idee dat niet alleen geïnvesteerd moet worden in jobs, maar ook in werkbare jobs. Het lid is dan ook tevreden dat de combinatie werk en gezinsleven een aandachtspunt vormt in de beleidsnota. De arbeidsvoorwaarden veranderen en er wordt van iedereen flexibiliteit verwacht. Maar gezien de budgettaire uitdagingen en het feit dat er voldoende menselijk kapitaal nodig is om de vergrijzing op te vangen, vindt mevrouw Remen de maatregel om de verlofstelsels nogmaals uit te breiden enigszins tegenstrijdig. Het is dan volgens het lid veel beter om in te zetten op flexibele kinderopvang en opvang tijdens het weekend en 's avonds. Er kan eventueel ook worden nagedacht over de mogelijkheden om kinderopvang aan huis te organiseren. Het lid beseft wel dat dit geen bevoegdheid is van minister Muylers.

Mevrouw Remen mist in de beleidsnota specifieke maatregelen voor zelfstandige ondernemers wat betreft dit thema. Flexibele kinderopvang biedt zeker een eerste oplossing. Maar kan de minister ook overwegen om een statuut van 'ondersteunende ondernemer' in het leven te roepen? In dat statuut zou men beperkt kunnen bijverdienen, en er zouden geen sociale bijdragen en belastingen op moeten worden betaald. De ondersteunende ondernemer zou als bijverdienste gezins- of persoonsondersteunende diensten kunnen leveren. Dat zou huishoudelijke hulp kunnen zijn, verzorging of kinderopvang.

In het punt 'meer synergie en doelmatigheid in de opleidingsinstrumenten' (punt 1.2.7) wordt volgens mevrouw Remen het principe van levenslang leren geaccentueerd. Het blijft een uitdaging om de kennis steeds bij te schaven. Het educatief verlof wordt in het kader van de Zesde Staatshervorming overgeheveld naar Vlaanderen. De minister grijpt deze opportuniteit terecht aan om het systeem te hervormen en een nieuw arbeidsgericht instrument te introduceren. Dat nieuwe instrument laat werknemers toe om zich bij te scholen of te heroriënteren. Mevrouw Remen vraagt aan de minister om bij deze hervorming enkel en alleen jobgerelateerde opleidingen te promoten. Er moet immers een rechtstreeks verband zijn tussen de opleiding en de job. De werkgever moet het volledige brutoloon blijven betalen, terwijl de werknemer afwezig is en ook nog eens moet worden vervangen.

Inzake investeren in kennisopbouw en innovatie (punt 1.3.1) wil mevrouw Remen het specifiek over de kmo's en de kleinhandel hebben. Voor deze bedrijven ligt de focus op het ondersteunen van projecten die bijdragen tot groei en ondersteuning van de industrie. Dit gebeurt door samenwerking met kennispartners. Volgens mevrouw Remen is die samenwerking met externe partners heel beperkt bij kmo's en de kleinhandel. Slechts 11 percent werkt samen met een universiteit of hogeschool, en slechts 6 percent met een strategisch onderzoekscentrum. De grote drempels zijn volgens mevrouw Remen tijd- en geldgebrek, en administratieve lasten. Het IWT moet de innovatie bij deze bedrijven ondersteunen. Maar slechts 9,3 percent van de kmo's is ooit in contact geweest met het IWT. Van de totale steun vanuit het IWT gaat 63 percent naar grote ondernemingen en slechts 6 percent naar kmo's. Ook blijkt dat er een sterke concentratie is van innovatiesteun bij een kleine groep van veeleer grote bedrijven. De twintig grootste ontvangers van steun ontvingen vorig jaar 70 percent van alle innovatiesteun. Volgens mevrouw Remen kan de toekomst op dit punt alleen maar beterschap brengen.

Om het innovatiebeleid beter af te stemmen op kmo's en kleine bedrijven moet er volgens het lid een meer evenwichtige verdeling komen van de steun. Dit kan door

de financieringskloof te overbruggen: dat is de periode tussen het opstarten van het innovatieproject, en dus de kosten die worden gemaakt, en het moment dat het bedrijf ten gevolge van de steun extra middelen begint te genereren. Dit is veel moeilijker voor kleine bedrijven dan voor de grote bedrijven omdat ze over minder financiële middelen beschikken. Daardoor zijn de risico's voor deze bedrijven veel groter. Mevrouw Remen vraagt aan de minister hoe deze maatregel zou kunnen worden ingepast in zijn beleid.

Het lid vraagt hoe de Europese innovatiemiddelen in het kader van Horizon 2020, dat zich op kmo's richt, maximaal kunnen worden benut. Mevrouw Remen weet immers uit eigen ervaring dat daar een administratieve rompslomp aan voorafgaat. Die begint al bij het aanmelden bij de Europese Commissie voor het Horizon 2020-programma. Eerst moet een leidraad van maar liefst honderd pagina's worden doorgenomen. Een kmo heeft niet de middelen noch het personeel om hier fulltime aan te werken, zonder enige zekerheid van resultaat. Mevrouw Remen vraagt of de provinciale innovatiecentra niet beter een proactieve rol kunnen spelen in het informeren en begeleiden van kmo's, en dit doorheen het hele project, van aanmelding tot opstelling en indiening van het dossier.

Volgens mevrouw Remen vormt de administratieve rompslomp een van de grootste drempels voor de kmo's. Het lid vraagt of bijkomend onderzoek kan worden gedaan over de talrijke administratieve formaliteiten voor het indienen van een dossier. Op die manier kunnen de mogelijke drempels op objectieve wijze in kaart worden gebracht en de hinderpalen hieromtrent gedetecteerd.

1.5.4. *Tussenkoms van de heer Jan Hofkens*

De heer *Jan Hofkens* wijst erop dat de minister inzake arbeidsmarktbeleid een uitdagend en ambitieus programma heeft. De grote arbeidsmarktuitdaging bestaat erin meer jobs te creëren en deze ook in te vullen. Met zijn beleidsnota zet de minister op beide doelstellingen sterk in.

Op het eerste terrein – de creatie van jobs – zal volgens de heer Hofkens een competitieve economie en een stimulerend en innoverend ondernemingsklimaat belangrijk zijn. Het lid leest dan ook met genoegen in de beleidsnota dat de minister zal waken over de concurrentiekracht van de ondernemingen. Een belangrijke component daarvan is uiteraard de loonkostenhandicap waarmee de werkgevers te kampen hebben. Dit blijft nog steeds in grote mate een federale aangelegenheid, alhoewel ook hier met het doelgroepenbeleid aan de minister een belangrijke bevoegdheid werd toegekend.

Er is een enveloppe van in totaal meer dan 2 miljard euro overgekomen. In de begroting is deze post in haar globaliteit ingeschreven bij de provisies, zonder detaillering. De heer Hofkens zal de minister daarover op dit moment nog geen detailvragen stellen, maar hij herinnert er wel aan dat de minister reeds heeft aangegeven hierover aan de SERV een advies te hebben gevraagd. Voor wanneer verwacht de minister dit advies? De heer Hofkens verwacht initiatieven van de minister. De doelgroepenmaatregelen werken immers onmiddellijk in op de loonkost van de ondernemingen. De ondernemingen vragen terecht rechtszekerheid, dat is zeer belangrijk voor hun werking. Zij willen de voorwaarden kennen, de kortingen en voor welke doelgroepen zij die kunnen inzetten. De minister moet hier snel duidelijkheid in brengen.

De heer Hofkens wil ook nog de beleidslijn van de doelmatigheid onder de aandacht brengen. Inzake de toepasbare RSZ-kortingen moet naar efficiënte maatregelen worden gekeken. Het lid verwijst naar het advies van de Nationale Arbeidsraad van 19 november 2014, waarin een zeer grondige analyse van de startbaanovereenkomsten wordt gemaakt. De verplichte 3 percent voor startbanen wordt gekop-

peld aan de korting op de sociale zekerheid voor jonge werknemers. De Nationale Arbeidsraad stelt daarbij vast dat 81 percent van de ondernemingen voldoet aan de 3 percentnorm van startbaners. Ondanks de verplichtingen en alle middelen die eraan werden gekoppeld in het verleden, is de jeugdwerkloosheid niet afgenomen en de tewerkstellingsgraad van jongeren niet toegenomen, wel integendeel. Er is een discrepantie en de heer Hofkens meent dat het beleid de vraag moet stellen of elke maatregel en elke korting het beoogde doel bereikt, en of niet beter kan worden ingezet op een lineaire lastenverlaging.

De heer Hofkens komt tot een tweede luik van de beleidsnota van de minister, namelijk het invullen van jobs. Daar ligt de klemtoon bij de bevoegdheid Werk. De ambitie van de minister is hier zeer groot. Hij wil de werkzaamheidsgraad optillen naar 76 percent en hij stelt 150.000 nieuwe jobs in het vooruitzicht. De federale maatregelen richten zich op 60.000 jobs. De Vlaamse minister is dus een stuk ambitieuzer.

Het lid wijst erop dat de minister een aantal ingrijpende wijzigingen aankondigt. De heer Hofkens vraagt hoe de minister dat met het parlement wil aanpakken. De minister-president heeft gezegd dat voor ingrijpende hervormingen de regering zou trachten te werken met conceptnota's, groenboeken of witboeken. Minister Muyters heeft enkele werven van ingrijpende decreetswijzigingen en ambitieuze hervormingen aangekondigd, zoals het stelsel duaal leren en werken, het doelgroepenbeleid, de werkervaringsprojecten en dergelijke meer. De heer Hofkens vraagt of de minister van plan is om te werken met een conceptnota of een algemene visietekst, zodat ook het parlement en het middenveld inspraak kunnen hebben vooraleer er een ontwerp van decreet wordt ingediend.

Wat betreft de hertekening van het arbeidsmarktbeleid op Vlaams niveau, is de heer Hofkens absoluut voorstander van het voornemen van de minister om het terrein te vereenvoudigen. In het arbeidsmarktbeleid is er – met de diverse tewerkstellingsmaatregelen, trajecten, begeleidingsprojecten en dergelijke, telkens met verschillende voorwaarden en modaliteiten – door de jaren heen een dusdanige versnippering opgetreden dat de betrokkenen, de sectoren en de werkgevers vaak hun weg er niet meer in terugvinden. Het lid schaart zich achter een sterke vereenvoudiging.

Inzake de nieuwe plannen voor tewerkstellingsmaatregelen en tijdelijke werkervaringsprogramma's, pleit de heer Hofkens voor een aanpak die erop gericht is om, met een beperkter instrumentarium, een grotere impact te hebben. Dat kan door te werken met stimuli ten aanzien van werkzoekenden vanuit hun uitkeringssituatie. Daarbij worden mensen die langdurig werkloos zijn, gestimuleerd, begeleid, kortom 'gesoigneerd', en geactiveerd om werk te zoeken. Het lid vindt het nodig daarop in te zetten, eerder dan op directe jobcreatie en gesubsidieerde werkplekken. De heer Hofkens benadrukt dat hij niet principieel-ideologisch tegen gesubsidieerde werkplekken is, maar wanneer men schaarse middelen inzet voor het begeleiden van werkzoekenden naar de arbeidsmarkt, moet dat op de meest efficiënte wijze gebeuren. Het beleid moet gericht zijn op een instroom in de reguliere economie en duurzame tewerkstelling voor de werkzoekenden. Het is volgens het lid niet de taak van de overheid om een parallelle economie te creëren en die te subsidiëren. Het is gebleken dat die te vaak tot nesteling leidt. Structuren hebben spijtig genoeg de neiging gericht te zijn op het eigen overleven. Daarom houdt het lid een warm pleidooi om eerder te voorzien in de stimulansen en minder in subsidies van de werkplekken.

De heer Hofkens las in de beleidsnota dat de minister een aantal innoverende maatregelen aankondigt, waaronder trajecten naar werk en competentieverwerving die via de sport kunnen verlopen. Er worden proefprojecten in het vooruitzicht gesteld. Het lid is benieuwd welke concrete proefprojecten de minister in gedachten heeft.

Wat betreft opleiding en competentieverwerving heeft mevrouw Remen al verwezen naar de diverse stelsels van opleidingen voor werknemers, onder meer in het kader van arbeidsmobiliteit en het versterken van hun profiel. De minister krijgt er nu het educatiefverlofstelsel bij. De heer Hofkens is, samen met de werkgevers en werknemers, zeer benieuwd om te vernemen wat de minister op dat vlak zal doen. Het lid meent dat de minister dat stelsel grondig moet durven aanpakken. Eerder werd de opmerking gemaakt dat er minder wordt geïnvesteerd in opleidingen, maar dat is volgens het lid niet correct. Het budget voor educatief verlof is de voorbije jaren alleen maar toegenomen. Het is goed dat er gebruik van wordt gemaakt, maar het moeten wel de juiste opleidingen zijn. De minister wil een eengemaakt stelsel ontwikkelen en dat moet volgens de heer Hofkens die opleidingen bevatten die gericht zijn op het versterken van het profiel en het verwerven van competentie, met het oog op het verbeteren van de werkzaamheidsgraad op de arbeidsmarkt in het algemeen. Het is belangrijk de uitdaging te durven aangaan om de lijst van mogelijke opleidingen scherper te definiëren. De heer Hofkens wil dit niet ideologisch formuleren, maar het is een doorn in het oog van heel wat werkgevers dat ze vaak opleidingen moeten financieren – en dan gaat het niet alleen over syndicale opleidingen – waarvan ze vragen hebben bij de efficiëntie. Hij vraagt zich af of men middelen daarop moeten blijven inzetten.

Controle is een nieuwe bevoegdheid. Er is al uitgebreid gepraat over het activeren van werkzoekenden, kansengroepen en doelgroepen. Dat is zeer belangrijk, maar activeren gaat volgens de N-VA-fractie hand in hand met controle. Het kan niet zijn dat er een grote wortel is en maar een heel klein stokje achter de deur. De controle moet er zijn, want mensen moeten worden geresponsabiliseerd. Wanneer mensen niet voldoende hun verantwoordelijkheid nemen om actief te zoeken, dan is het evident dat daar een degelijk controlebeleid en eventuele sancties tegenover staan. Het lid doet de suggestie om na te gaan of een meetinstrument kan worden gecreëerd en of er een soort nulmeting kan gebeuren. Hoe kan worden gemeten of de controle goed verloopt? Is dat aan de hand van het aantal controles? Is dat op basis van de werkzaamheidsgraad? Dat zijn indicatoren. Er circuleren al ideeën over een meer verfijnde meting, zodat kan worden opgevolgd of de controles een effect ressorteren.

Controle vereist ook ondersteuning. De vraag en de bekommernis van de heer Hofkens is of de VDAB voldoende zal bemand zijn om dit goed te doen, met alle nieuwe taken voor de dienst, zoals de activering tot 65 jaar, het Jeugdgarantieplan en dergelijke. Het lid vraagt concreet aan de minister of de dienst betwistingen van de RVA mee overkomt van het federale niveau.

De heer Hofkens heeft enkele punten niet in de beleidsnota teruggevonden. Het eerste betreft het langer werken. Op alle beleidsniveaus zet de overheid sterk in op langer werken. De N-VA-fractie steunt die initiatieven. De leeftijd van de feitelijke uittreding uit de arbeidsmarkt moet aanzienlijk omhoog. Het lid spreekt uit ervaring als hij zegt dat mensen langer doen werken soms een uitdaging is. Er bestaat geen toverformule voor. Tussen de plooiën van de staatshervorming en van het globale budget van 2,1 miljard euro, heeft de heer Hofkens een post teruggevonden die hij niet kende, namelijk het Ervaringsfonds. Dat blijkt in januari 2014 tien jaar te bestaan. De bedoeling ervan is om projecten te steunen bij werkgevers om de arbeidsomstandigheden van oudere werknemers aan te passen. Maar werkgevers kennen dat fonds nauwelijks. De heer Hofkens roept de minister op om het stukje budget dat hij nu daarvoor heeft gekregen, dat weliswaar het laatste jaar op een vreemde manier is gehalveerd, te gebruiken. De combinatie werk-privéleven van werknemers aan wie wordt gevraagd om langer te werken, is ook voor de N-VA-fractie belangrijk. Het kan niet alleen het verhaal zijn dat men langer moet werken, de vraag is ook hoe men dat gaat doen. De minister is bevoegd om daarvoor initiatieven te nemen.

De heer Hofkens verwijst naar een opmerking van mevrouw Kherbache over de nood aan een globalere visie op het begeleiden van ontslagen werknemers in het kader van herstructureringen. De heer Hofkens heeft wat betreft herstructureringen enige ervaring opgedaan en weet dat de VDAB, die in het kader van de wet-Renault vanaf de eerste dag geïnformeerd wordt over intenties tot herstructurering, nu al zeer actief is op dit vlak. Op dag 1 gaat de VDAB het bedrijf in kwestie zelfs al contacteren en staat het klaar om de betrokken werknemers te begeleiden. Maar de werkgevers stellen dan vast dat de vakbonden het standpunt innemen dat er nog geen begeleiding mag komen, want het is nog maar een intentie tot herstructurering. Vooraleer over de financiële modaliteiten is onderhandeld, kan er volgens de vakbonden nog niet over begeleiding naar nieuw werk worden gesproken. Daar verliest de begeleiding maanden mee. De VDAB levert volgens het lid al goed werk, maar de federale wetgeving zou op dit punt moeten worden herzien, zodat vanaf dag 1 op nieuw werk kan worden ingezet. Het gaat vaak over mensen met heel goede profielen, een lange anciënniteit, die opleiding en begeleiding nodig hebben. Dat moet vanaf het eerste moment kunnen gebeuren.

De heer Hofkens besluit met het uitdrukken van zijn waardering voor de beleidsnota. Volgens het lid is de nota een dikke acht op tien waard, of misschien zelfs een kleine negen.

1.5.5. Tussenkoms van mevrouw Miranda Van Eetvelde

Mevrouw *Miranda Van Eetvelde* heeft de beleidsnota aandachtig doorgenomen en durft te stellen dat de Vlaamse Regering ambitieus is. De Vlaamse Regering wil een werkzaamheidsgraad van 76 percent bewerkstelligen. Ze legt de lat dus hoog, maar ze heeft daar ook de mogelijkheden toe. Het vernieuwde duaal stelsel van leren en werken zal daar zeker toe bijdragen. Jongeren zullen de kansen krijgen die ze nodig hebben om zich op te werken in de arbeidsmarkt. De N-VA staat dan ook sterk achter deze beleidsnota.

In het duaal stelsel van leren en werken zal SYNTRA een belangrijke regisseursrol krijgen. Mevrouw Van Eetvelde vraagt zich af hoe SYNTRA er concreet zal op toezien dat de juiste leerling op de juiste arbeidsmarktplaats terecht komt.

Bij de regionalisering van de dienstencheques komt heel wat kijken. Het zal waarschijnlijk nog even duren voor de concrete uitwerking er is. Toch vraagt het lid om snel duidelijkheid te verschaffen aan de betrokken actoren, zoals de uitgiftebedrijven. Mevrouw Van Eetvelde vraagt zich ook af of er een 'regionaal aanknopingspunt' wordt vastgelegd door de betrokken regio's om de overgang operationeel te maken.

Het is volledig te begrijpen dat, net als de overheveling van de dienstencheques, de integratie van het PWA-stelsel in één systeem van gesubsidieerde tewerkstelling tijd zal vragen. Toch zou de N-VA-fractie willen aanbevelen om de nodige aandacht te schenken aan het informeren van de verschillende actoren in het stelsel. Zo vragen bijvoorbeeld de mensen die gebruikmaken van de diensten van de PWA duidelijkheid.

Mevrouw Van Eetvelde informeert ook naar de stand van zaken van het nieuwe controle- en sanctioneringsbeleid.

De VDAB werkt de laatste tijd meer en meer met innovatieve middelen om zo meer mensen aan het werk te krijgen, zoals speedscreening via videochat of via applicaties waardoor de werkzoekende met een selfie kan solliciteren. Mevrouw Van Eetvelde vraagt de minister de VDAB te blijven motiveren om dit soort van innovatieve middelen te gebruiken.

De evaluatie van het decreet betreffende het stelsel van leren en werken werd eerst verwacht eind 2013, dan in 2014, dan eind 2014, dan begin 2015 en nu 'in eerste helft van 2015'. Mevrouw Van Eetvelde vraagt naar de reden voor deze vertraging. Is er al een eerste conclusie of een globale lijn bekend? Er zou een significante stijging zijn van het aantal jongeren met een werkervaringsplaats. Op hoeveel jongeren mikt de regering concreet?

Onlangs werd in de pers gemeld dat topambtenaren niet weten hoe ze allochtonen of mensen met een handicap moeten aanwerven. Nochtans bestaat er een systeem van consultants die, in samenwerking met de VDAB, op zoek gaan naar kandidaten met een handicap of een migratieachtergrond. Maar 65 percent van de afdelingen zou daar nooit gebruik van maken. Gaat de minister een initiatief nemen om die cijfers op te krikken?

In het Vlaamse regeerakkoord staat: "Na uitwerking van afdoende alternatieven om de toeleiding van werkzoekenden naar het dienstenchequecircuit te verzekeren, schaffen we de verplichting om 60 percent werkzoekenden of leefloners aan te werven af.". Mevrouw Van Eetvelde vraagt naar een stand van zaken.

Uit cijfers van de VDAB blijkt dat meer dan 62.000 Vlamingen langer dan twee jaar werkloos zijn. Deze groep vertegenwoordigt ongeveer een vierde van de Vlaamse werkzoekenden en hun aantal stijgt nog. Volgens de VDAB zijn de hoge cijfers voor langdurige werkloosheid te wijten aan de economische en financiële crisis van 2008 en 2009. Hierdoor kwam er een hoge stijging in het aantal werklozen en werd het moeilijker om deze groep snel genoeg te activeren. Verder geven de cijfers ook aan dat ongeveer 1000 Vlamingen al meer dan 20 jaar van een uitkering leven. De nieuwe Federale Regering heeft van economische groei en werkgelegenheid een prioriteit gemaakt. Een gezamenlijk aanpak met de Vlaamse Regering kan ervoor zorgen dat veel langdurig werklozen een gepaste job vinden. Dit zou het voor de VDAB gemakkelijker moeten maken om deze groep mensen te activeren. Een goede afstemming van de maatregelen tussen de Vlaamse en Federale Regering opent perspectieven. Het federale niveau heeft immers nog verschillende hefboomen in handen die een invloed hebben op het beleid in Vlaanderen, zoals bijvoorbeeld de gemeenschapsdienst. De N-VA-fractie vraagt aan de minister om hiervoor zeker aandacht te hebben. Een afgestemd beleid tussen de verschillende regeringen kan de burgers alleen maar ten goede komen.

De concrete invoering van de gemeenschapsdienst zal gebeuren in overleg met de lokale entiteiten. Mevrouw Van Eetvelde vraagt zich af hoe minister Muyters de rol van de Vlaamse Regering in dit overleg ziet, enerzijds vanuit haar bevoegdheden inzake de arbeidsmarkt, anderzijds vanuit haar voogdijbevoegdheid over de Vlaamse steden en gemeenten.

Er wordt gesproken over meer synergie en doelmatigheid in de opleidingsinstrumenten. Volgens de beleidsnota kan dat onder meer door de diverse instrumenten aan te bieden "binnen het kader van een eenloketgedachte". Mevrouw Van Eetvelde vraagt er al aan een dergelijk loket wordt gewerkt. Is het gewoon een idee of komt het er effectief?

1.5.6. *Tussenkomst van mevrouw Sabine Vermeulen*

Mevrouw *Sabine Vermeulen* leest in de beleidsnota dat de minister zal meewerken aan de uitvoering van het decreet betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling en het decreet betreffende de lokale diensteneconomie en dat de VDAB hierin een zeer belangrijke taak op zich zal nemen. Mevrouw Vermeulen vindt niet onmiddellijk een verwijzing terug naar de reguliere economie, die toch een zeer belangrijke speler wordt binnen het Maatwerkdecreet om de verhoopde doorstroom vanuit de sociale economie te kunnen realiseren. Het lid vraagt zich af op welke

manier men de reguliere economie warm zal kunnen maken om zich mee achter die doelstelling te scharen. Licht hier ook geen taak licht voor het beleid van minister Muyters? Hoe ziet de minister die taak?

Bij de integratie van de tewerkstelling op basis van artikel 60 en 61 van de OCMW-wet in het Vlaams activeringsbeleid, mag het beleid niet enkel focussen op de overheveling van de OCMW-tewerkstellingsinstrumenten, maar moet het ook de samenwerking tussen de OCMW's en de VDAB versterken en intensifiëren. In de beleidsnota staat dat de VDAB en de OCMW's werk zullen maken van structurele samenwerkingsverbanden die nog aangevuld kunnen worden met andere actoren in functie van de lokale situatie. Mevrouw Vermeulen ziet het zelf als een samenwerking tussen de VDAB- en OCMW-consulenten, die gezamenlijk gaan bepalen wie voor welk begeleidingstraject in aanmerking komt en die ook hun aanbod openstellen voor elkaar, los van de instantie waar de cliënt zijn of haar uitkering krijgt. Ziet de minister dat ook op die manier?

Mevrouw Vermeulen heeft vernomen dat de VDAB intussen al met de ICF-indicering is gestart. Weet de minister hoe vlot of hoe stroef die verloopt en of er kinderziekten zijn?

1.5.7. *Tussenkomst van de heer Axel Ronse*

De heer *Axel Ronse* wil minister Muyters bij de start van deze regeerperiode drie adviezen. Hij raadt minister Muyters aan om de komende jaren geen bakker te zijn. Het zijn de werknemers en de werkgevers die de taart die de politici zullen herverdelen, zullen bakken. Er zijn ook tussenstructuren – professionele en interprofessionele organisaties – die een rol moeten spelen in het economisch beleid. Het luik overheidscommunicatie in de beleidsnota vindt de heer Ronse dan ook zeer sterk. Het lid raadt de minister aan om de economische actoren, hetzij werknemers, hetzij werkgevers, de maximale vrijheid te geven in waar ze zich op willen toeleggen. De minister moet er ook voor zorgen dat de maatregelen waar ze een beroep op kunnen doen, zo laagdrempelig mogelijk zijn. Er zijn er een heleboel maatregelen overgeheveld van het federale niveau naar Vlaanderen, zoals de inkomenscompensatie en het doelgroepenbeleid.

De heer Ronse raadt de minister ook aan om geen duivenmelker te willen zijn. Vlaanderen heeft de traditie om van zodra er een maatschappelijke bekommernis of een economische tendens is, er een structuur aan te koppelen, er een programma rond te schrijven en er een bestuur over aan te stellen. Het lid raadt af om dat te doen, maar eerder te werken met clusterpacten zoals in de beleidsnota staat. Er zullen een aantal projecten niet gelukkig zijn, zoals nu bijvoorbeeld het MiX. Maar een simpel, slagkrachtig, wendbaar overheidsinstrumentarium is essentieel voor werknemers en werkgevers om effectief de welvaartstaart te kunnen bakken.

De heer Ronse raadt de minister ten slotte ook aan om Copernicus te zijn. Heel wat tussenkomsten van leden gingen over het feit dat er veel bevoegdheden zijn overgedragen. Maar vaak werd de kern niet mee overgeheveld, waardoor Vlaanderen op het vlak van Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie nog niet kan doen wat het wil. Het zou misschien bij wijze van spreken mogelijk moeten zijn om het IWT en de bijhorende subsidies af te schaffen en te komen tot een fiscale aftrek. De heer Ronse raadt de minister aan om zo goed mogelijk overeen te komen met de federale minister van Werk en Economie en te proberen hem in een bepaalde richting te duwen.

In de plenaire vergadering werd al gedebatteerd over cosourcing en over de invoering van de gemeenschapsdienst. De heer Hofkens gaf al het voorbeeld van herstructureringen, waarbij werknemers een jobaanbod kunnen krijgen, en daar misschien zouden willen op ingaan, maar er wordt gewacht op de conclusie van het

sociaal overleg. De heer Ronse vindt dat de Vlaamse Regering moet gebruikmaken van het feit dat er federaal een gelijkaardige coalitie is gevormd. Ze moet ook visionair zijn. De economie staat voor een reeks zware uitdagingen, zoals de energiekostenhandicap, de kredietverlening, de vergunningenprocedures in het beleidsdomein van de minister van Omgeving enzovoort. Deze kwesties zullen ook niet op korte termijn worden opgelost. Deze Vlaamse Regering heeft echter 1 miljard euro uitgetrokken voor nieuw beleid: 500 miljoen euro voor het beleidsdomein van minister Muylers en 500 miljoen euro voor dat van minister Vandeurzen. Dat betekent dat ze vooral wil inzetten op Welzijn en Economie. Dat betekent ook dat de minister een bepalende rol heeft op een aantal andere beleidsdomeinen. Bijna elke spreker heeft dat aangehaald. De minister moet proactief proberen de andere ministers te overtuigen van zijn verhaal. De heer Ronse zal de minister in ieder geval blijven aanmoedigen om meer impact te hebben op zijn collega-ministers en op andere bestuursniveaus.

2. Antwoord van de minister

2.1. Algemeen – beleidsnota

Minister *Philippe Muylers* verklaart gecharmeerd te zijn door de grondigheid waarmee zijn beleidsnota is gelezen. De minister is tevreden dat de commissieleden het een belangrijk beleidsdocument vinden, er aandacht aan hebben besteed en er ook een visie op hebben. Het spreekt vanzelf dat die visies niet altijd gelijklopen en dat hij het ook niet eens is met alle opmerkingen die zijn gemaakt. Gelukkig zijn er meerdere partijen en verschillende visies. De minister moet met de meerderheid een beleid uitstippelen dat strookt met het regeerakkoord. Hij gaat ervan uit dat dit de juiste ambitie is om de arbeidsmarkt, de economie, de innovatie en het wetenschapsbeleid in de toekomst verder vooruit te helpen.

De minister stelt dat de heer Diependaele voor hem al op heel wat punten heeft gereageerd, vooral op opmerkingen naar voren gebracht door de oppositie. Hij is het eens met de elementen uit het betoog van de heer Diependaele.

De nota bevat een aantal open acties die nog verder moeten worden uitgewerkt. De minister heeft bewust en uitdrukkelijk aan de cel Werk, Economie en Innovatie van zijn kabinet gevraagd zich te beperken tot 35 bladzijden die zijn toekomstvisie weergeven. Op basis van de insteek vanuit zijn departementen en agentschappen had hij gemakkelijk een bundel van 500 bladzijden kunnen indienen. Er is echter gepoogd de essentie samen te vatten in een korte beleidsnota.

De minister is het niet eens met de opmerking dat de nota te vaag is of dat er geen echte doelstellingen instaan. Het viel hem op dat sommige commissieleden menen dat hij te weinig echte doelstellingen heeft en andere leden dat hij heel ambitieuze doelstellingen heeft. De vraag is ook of alle elementen van elke doelstelling moeten worden toegelicht. Sommigen willen dat alle subdoelstellingen worden toegelicht. Anderen vinden het voldoende dat de hoofddoelstellingen worden uitgelegd, omdat die toch niet kunnen worden bereikt wanneer de deeldoelstellingen niet worden gehaald. Het Pact 2020 heeft meer doelstellingen. Het wordt gemonitord en geldt als richtlijn vanuit het regeerakkoord.

De beleidsbrieven die in de komende jaren worden ingediend zullen uiteraard concreter zijn.

De minister vraagt dat de zeer specifieke vragen als schriftelijke vragen worden ingediend. Die zullen dan via die weg worden beantwoord.

Er wordt opgemerkt dat er een onevenwicht is in het voluntarisme ten aanzien van werkgevers en werkzoekenden, dat sommige werkzoekenden heel hard hun best

doen en toch verwijten krijgen en dat er anderzijds geen harde engagementen worden gevraagd van de werkgevers en ondernemers. De minister benadrukt dat een werkzoekende die hard zijn best doet om werk te zoeken, zijn uitkering niet verliest. Hij verwijst naar de passage op pagina 35 van het regeerakkoord over langdurig werklozen en naar de maatregelen voor het opdoen van werkervaring voor mensen die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt. Vanuit Werk worden er ook, samen met Welzijn, trajecten opgezet. De minister is van mening dat de overheid haar deel doet om de werkzoekenden te helpen bij het zoeken naar werk. De overheid vraagt dan ook dat de werkzoekenden die inspanning doen. De minister kreeg de indruk dat sommigen vinden dat de druk wordt verhoogd voor de werkzoekende die heel hard zijn best doet om werk te vinden. Zo voelt de minister het in ieder geval niet aan.

Er wordt ook gezegd dat er een onevenwicht is omdat de ene maatregel een vast budget krijgt en de andere niet. Bij het ene initiatief is er sprake van een inspanning binnen de budgettaire mogelijkheden, aan het andere worden extra middelen toegekend. Dat vloeit volgens de minister voort uit de keuze die wordt gemaakt in het regeerakkoord. Er zijn posten waarvoor er een extra budget wordt uitgetrokken, als de begroting het in de toekomst ook toelaat. Dat is zo bij O&O en bij economisch beleid. Bij Werk is er minder bespaard dan de generieke besparingen. Het is voor de minister positief dat dat toch al gerealiseerd is.

Ondernemen moet van onderuit gebeuren. De overheid moet niet zeggen wat de ondernemingen moeten doen, laat staan hoe ze het moeten doen. De minister gaat uit van vertrouwen. Dat staat ook in de titel van het regeerakkoord. Hij wil weinig administratieve lasten en regels opleggen. Dat is een duidelijke visie die in het regeerakkoord staat en ook in de beleidsnota.

De minister is voorstander van vertrouwen, minder van controle. Hij wil wel controleren en naar de grote lijnen kijken, maar hij gelooft in voluntarisme en vertrouwen. Hij gelooft dat een bedrijf beter presteert vanuit de eigen wil. Hij pleit voor vertrouwen en overleg eerder dan voor controle en administratie.

De minister is bereid om de grote werven voor te stellen aan het parlement, zoals door de heer Hofkens werd gevraagd, maar wil ook rekening houden met het sociaal overleg. Als er bijvoorbeeld een consensus is in het sociaal overleg over het doelgroepenbeleid, kan de minister die in het parlement komen toelichten en verdedigen. Maar tussentijds met teksten naar het parlement komen, zou de bespreking met de sociale partners bemoeilijken. De minister zal overleggen met de commissievoorzitter over wat kan en wat niet kan.

Een timing geven is soms zeer moeilijk. De minister zegt te geloven in het overleg met de sociale partners, maar hij zegt daardoor ook geleerd te hebben geen strikte timing voorop te stellen. Als het moet, hakt hij wel de knoop wel door.

De minister reageert tot slot op de raad van de heer Ronse. De minister zegt uiteraard geen bakker en geen duivenmelker te willen zijn. Hij wil zeker visionair en Copernicus zijn, want hij begrijpt heel goed dat het nodig is om proactief te zijn, niet alleen tegenover de ministers in de eigen regering, maar ook tegenover de federale ministers.

2.2. Werk

Er zijn heel veel vragen gesteld over het doelgroepenbeleid en de stand van zaken van het Banenpact. De heer Hofkens merkte terecht op dat de minister daarover al een advies heeft gevraagd aan de sociale partners. De termijn is verstreken maar de minister wil daarom nog geen dictaat opleggen. Hij heeft nu voor een soort biechtstoelprocedure gekozen. De minister heeft alle sociale partners gesproken,

op het kabinet of telefonisch, en gevraagd wat voor hen de essentie is inzake het doelgroepenbeleid en het opleidingsbeleid. De minister heeft van iedereen een reactie gekregen. Sommigen hebben daarna nog teksten bezorgd. Op basis van die elementen zal de minister nu zelf een tekst opstellen en die aan de sociale partners voorleggen, om het overleg met zo weinig mogelijk vertraging te laten starten. De minister staat erom bekend naar consensus te streven. Hij weet niet of hij die in dit dossier zal bereiken, want er zijn heel wat meningsverschillen naar voren gekomen. Uiteraard zal de minister van elke tussenfase verslag uitbrengen aan de Vlaamse Regering. De minister zal ook zo snel mogelijk het parlement informeren over de stand van zaken in dit dossier.

Wat het opleidingsbeleid betreft, met daarin ook het betaald educatief verlof, wil de minister al wel melden dat hij heeft geconcludeerd dat als men daarover enige vorm van consensus wil hebben en naar een fundamentele hervorming wil streven, of minstens een fundamentele gedachteswisseling over het onderwerp wil houden, dit onmogelijk op één maand kan worden gerealiseerd. De ideeën ter zake liggen heel ver uit elkaar. Het gaat dan ook over de syndicale vorming en de sectorale opleidingen, waarnaar werd verwezen. De vraag is of men alles wil laten bestaan en wat morrelen in de marge, of dat het tijd is om een fundamentele discussie te voeren. Omdat die fundamentele discussie helaas nooit grondig is gevoerd binnen de SERV, zal de minister zelf actie ondernemen. Maar hij wil daar wel extra tijd voor nemen.

In het doelgroepenbeleid zal ook het werkervaringselement worden opgenomen. Alle elementen van het doelgroepenbeleid die in de commissie zijn aangehaald, waaronder ook het nagaan van de doelmatigheid ervan, worden opgenomen in het voorstel aan de sociale partners.

Drie jaar geleden is aan de sociale partners gevraagd om een advies te geven over het efficiënter inzetten van de middelen inzake werkervaring. Sindsdien heeft de minister die vraag regelmatig herhaalt en telkens vragen de sociale partners meer tijd. De minister probeert het nu nog te doen in overleg. Toch komt er ook protest, wat te begrijpen valt: het gaat per slot van rekening over de job van mensen.

De minister heeft bewust gezwegen tijdens het recente protest over WEP-plus. Hij heeft ervoor gekozen om het protest rustig te ondergaan en intussen voort te werken. Op die manier werd het lopende sociaal overleg nergens geschaad. Eind november 2014 is er, zowel op interprofessioneel vlak met de sociale partners als met de sector zelf, nauw overleg geweest. De minister zal alle bekommernissen die in de commissie werden geuit, meenemen bij het uitwerken van de hervorming, maar wel in de overtuiging dat het anders en beter kan dan het vandaag is georganiseerd. Zodra alles is afgerond, wordt het door de Vlaamse Regering besproken en dan kan de minister ermee naar buiten komen.

De timing voor de integratieoefening betreffende de andere instrumenten van werkervaring is de zomer van 2015. Tegen dan wil de minister een conceptnota hebben, maar daar is nog veel overleg over nodig. Het is dus gevaarlijk om nu al te zeggen wat er uit de bus zal komen.

Over de projectgesco's is nog geen overleg geweest. Dat zal de minister zo snel mogelijk aanvatten.

Voor de minister is de loopbaancheque vooral gericht op werkenden. Die kunnen van plan zijn om een andere wending te geven aan hun loopbaan, mogelijk ook binnen het eigen bedrijf, of zich afvragen wat ze in de toekomst willen bereiken. Het resultaat van loopbaanbegeleiding is soms een bevestiging van de huidige loopbaan, met als resultaat dat de betrokken werknemer met meer zin naar zijn

werk gaat. Na twee jaar is er een evaluatie gepland, waaruit de minister de nodige conclusies wil trekken.

De minister is het fundamenteel oneens met wat mevrouw Kherbache zei over elders verworven competenties. Voor de minister is EVC geen alternatief om een diploma te behalen op een ander moment. Mevrouw Kherbache zei dat er meer EVC's zouden moeten zijn om in kaart te brengen wat iemand kent en kan. De minister denkt dat EVC door de manier waarop het georganiseerd is, daarvoor geen goed instrument is. Vandaag gaat het over een aantal cursussen volgen, een examen afleggen en dan een EVC krijgen. De minister ziet het in kaart brengen van talenten en competenties anders. Vandaag worden EVC's georganiseerd waarvoor gedurende twee jaar niemand is geslaagd. De minister vraagt zich af of die dan in stand moet worden gehouden. Mevrouw Kherbache vindt dat de werkgevers ertoe moeten worden aangezet om EVC meer te gebruiken. Maar de minister is het daar niet mee eens. In een aantal gevallen is EVC een interessant instrument, maar er zijn er ook andere. Minister Muylers ziet drie niveaus. Op het eerste niveau zegt de werknemer zelf welke talenten en competenties hij heeft. Op het tweede niveau zegt de werkgever wat de werknemer kent en kan. De vraag kan worden gesteld of dat geloofwaardig is, maar de minister denkt dat als een werkgever dit niet geloofwaardig invult, zijn verklaring na een tweede of een derde keer geen waarde meer heeft. Voor de minister is dit een zeer belangrijk niveau. Op het derde niveau gaat het dan over een erkende EVC met een examen en een diploma. Volgens de minister is dit inpasbaar in Competent.

Minister Muylers vindt de erkenning van diploma's van nieuwkomers essentieel, maar het is niet zijn bevoegdheid. Het moet zeker verder onderzocht worden. EVC in drie stappen kan voor iedereen veel betekenen. De essentie voor de minister is wat iemand kent of kan, niet of iemand autochtoon of allochtoon is, jong of oud, man of vrouw. Wanneer iemand een afstand heeft tot de arbeidsmarkt, moet daaraan worden geredigeerd. De afstand kan zijn dat iemand zich niet goed kan verkopen, alhoewel hij een goed diploma heeft. De afstand kan ook zijn dat de werkgever niet wil zien wat de competenties zijn.

Iemand die tijdelijk werkloos is, kan men niet dwingen om een opleiding te volgen. Het blijft vrijwillig.

De VDAB biedt vanaf dag één bij de collectieve sluiting van Ford Genk loopbaanbegeleiding aan. Maar het is verbazingwekkend hoe weinig mensen erop ingaan.

Er was een vraag over de activering tot 65 jaar en het takenpakket van de VDAB. Wat de besparingen bij de VDAB betreft – maar dat geldt ook voor die bij SYNTRA en de andere agentschappen – wil de minister ook geen 'bakker' zijn, zoals ook de heer Ronse hem heeft aangeraden. Er is bij deze agentschappen een gedelegeerd bestuurder en een raad van bestuur, en die krijgen een kader. De minister gaat ervan uit dat de agentschappen weten hoe ze dat moeten invullen. Zij hebben de besparing opgelegd gekregen en zij moeten nagaan hoe die het best kan gebeuren. De minister wil dat niet in hun plaats doen. De minister zal hen wel beoordelen op de vraag of ze de afspraken halen. Als blijkt dat de opgelegde besparing met zich meebrengt dat bepaalde doelstellingen uit de planning niet gehaald kunnen worden, dan is de minister steeds bereid om te luisteren. De beheersovereenkomst kan eventueel en indien nodig worden herzien, ook dat is bespreekbaar.

Het gaat niet op dat enerzijds wordt gesteld dat iedereen langer moet werken, maar dat anderzijds iemand van 60 jaar die werkloos wordt, geen begeleiding zou krijgen. Deze werklozen moeten vanuit de VDAB aangezet worden om actief te blijven. Ze moeten mee worden genomen in het activeringsbeleid onder twee belangrijke voorwaarden. Dat zijn dezelfde voorwaarden als bij de stap van 52 naar 55 jaar, van 55 naar 58 jaar, en van 58 naar 60 jaar. Een eerste voorwaarde is

bekijken hoe het op de arbeidsmarkt is gesteld en een tweede is dat er capaciteit moet zijn bij de VDAB. Er is gevraagd wie zal worden meegenomen in het beleid. Voor het activeringsbeleid gaat het om wie nu uitstroomt uit de arbeidsmarkt. Het is niet de bedoeling van de minister om werklozen te pesten. Zijn beleid is erop gericht om mensen die net wegvallen uit de arbeidsmarkt opnieuw in te schakelen. Die maken de meeste kans. De minister wil daar niet mee wachten omdat er ook mensen van boven de 60 jaar nodig zijn.

De 50+-premie is inderdaad afgeschaft voor wie minder dan één jaar werkloos is en minder dan 55 jaar oud is. Dat is een bewuste keuze. De minister begrijpt de kritiek niet van sommigen die dat op andere niveaus mee hebben beslist. Op federaal niveau is dezelfde stap naar 55 jaar gezet en dat is een goede zaak. Uit de biechtstoelprocedure bleek dat de sociale partners daar geen bezwaar tegen hebben. Ze betreurden wel dat het werd beslist voordat er met hen werd overlegd. De keuze om de focus te leggen op de moeilijker groepen is volgens de minister beter dan zoveel mogelijk mensen mee te nemen. Dat betekent niet dat mensen van 50 jaar geen probleem kunnen hebben op de arbeidsmarkt. De minister hoopt dat de maatregelen die op federaal vlak worden genomen mogelijkheden bieden in de toekomst, bijvoorbeeld dat de lonen minder zouden worden gekoppeld aan anciënniteit en meer wordt gekeken naar wat iemand kent en kan. De federale filosofie van de vorige legislatuur wordt verder gevolgd. Alleen voor wie korter dan een jaar werkloos en minder dan 55 jaar oud is, verliest de werkgever de premie als hij iemand nieuw aanwerft.

Er was een vraag over de ambitie van het federale niveau in het activeren van leefloontrekkers en de impact daarvan op het Vlaamse niveau. De minister antwoordt dat op dit moment niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden, zoals leefloners, zich kunnen inschrijven bij de VDAB en eenzelfde begeleiding kunnen krijgen als de anderen.

De minister is het oneens met de opmerking dat er verdieping en verbreding moet komen omdat er te weinig werkervaringsplaatsen werden ingevuld bij de jongeren. Sommigen hebben in het verleden bewust verkeerde cijfers gebruikt. Ze halen bijvoorbeeld aan dat slechts een heel klein percentage van IBO voor jongeren effectief naar jongeren gaat. De minister heeft nooit vooropgesteld dat een bepaald percentage van de IBO's naar jongeren moet gaan. Het zijn er veel, maar IBO is een algemeen instrument. Er werd een mooi traject afgelegd voor de werkinlevingsplaatsen (WIJ!) en er werden zelfs bijkomende plaatsen gecreëerd. De instapstages werden al eens besproken in de commissie (*Hand. VI. Parl. 2014-15, nr. C26*). Dat is een moeilijk dossier. De minister wil voortzetten wat goed gaat en bijsturen waar mogelijk.

De minister is van mening dat het sporttraject, dat ook een traject naar attitudes is, in een aantal WIJ!-projecten zou kunnen worden meegenomen.

Wat betreft de regierol van SYNTRA, verduidelijkt de minister dat een regisseur niet alles zelf doet. Een goede regisseur zorgt er vooral voor dat alles wordt gedaan en dat is de rol die SYNTRA krijgt. De sector moet dus niet vrezen dat SYNTRA niet alle taken tot een goed einde kan brengen. SYNTRA moet er wel voor zorgen dat ze worden verricht. De minister begrijpt de vrees van de heer Schiltz voor een rechter- en partijsituatie bij SYNTRA. Het is een fundamenteel element om over te waken. Bij zoveel instellingen kan erop worden gewezen dat die kans bestaat. De minister is sterk gekant tegen dergelijke situaties.

De VDAB organiseert de controle op de beschikbaarheid van werkzoekenden. De minister stelt ook daar als uitdrukkelijke voorwaarde dat de dienst geen rechter en partij mag zijn. Er moet een onafhankelijke controledienst zijn. De minister kan niet antwoorden op puur operationele vragen daarover. Hij vraagt wel de garantie,

ook van de VDAB, de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder, dat er geen situaties ontstaan waarbij de dienst tegelijk rechter en partij is. De praktisch organisatie van de controle beschouwt de minister niet als zijn taak. Hij wil het systeem laten starten vanaf 1 april 2015. Er moet wel nog wetgevend werk gebeuren, dus het valt nog af te wachten of die timing wordt gehaald.

Hoeveel ambtenaren er overkomen en wat hun profiel is, is vandaag nog niet echt duidelijk. Specifiek voor de controle wordt er gesproken over 80 tot 85 mensen. Sommigen kunnen vrijwillig overkomen, anderen worden daarvoor aangewezen. De minister kan vandaag nog geen precieze cijfers geven.

Een opmerking was dat er te weinig inclusief beleid is ten aanzien van allochtonen en laaggeschoolden. De minister vindt die indeling in allochtoon-autochtoon en laaggeschoold-hooggeschoold verkeerd. Voor hem is de juiste indeling de afstand tot de arbeidsmarkt en het hebben van competenties die kunnen worden ingezet op de arbeidsmarkt. Het beleid moet gericht zijn op het dichten van de kloof die iemand heeft tot de arbeidsmarkt. De minister werkt zo weinig mogelijk met een indeling in groepen en doet dat heel bewust. Hij wil geen groepen stigmatiseren. Het is niet omdat iemand allochtoon of laaggeschoold is dat hij geen kans heeft op de arbeidsmarkt. En het is niet omdat iemand hooggeschoold is dat hij alle kansen heeft op de arbeidsmarkt. Het hangt af van individu tot individu. Daarom is maatwerk dat uitgaat van competenties zo essentieel. De minister heeft daar al vijf jaar aan gewerkt en wil daaraan voortwerken in de volgende regeerperiode.

De VDAB voert dit competentiebeleid uit en de minister is daar fier op. Europa erkent Vlaanderen daarin. Zowel de werkgevers als de werknemers werken daaraan mee. De werkgevers nemen de taak op zich om een job te beschrijven in wat de medewerker moet kennen en kunnen. De werknemer maakt duidelijk wat hij kent en kan. Zo kunnen die profielen elkaar vinden. Er is buitenlandse interesse voor het Competent-instrument dat de VDAB met de SERV heeft ontwikkeld. Malta heeft het aangekocht, Duitsland heeft gevraagd het te vertalen en ook Zweden is geïnteresseerd. Dit systeem is anders dan in het verleden, al werd het misschien hier en daar al wel in de praktijk toegepast. Het geeft een werkzoekende de kans zich te heroriënteren. Dat is voor de minister het meest inclusieve beleid dat men kan voeren: afstand tot de arbeidsmarkt als maat nemen en proberen te werken rond wat competenties en talent zijn.

Mevrouw Kherbache en de heer Annouri hebben vragen gesteld over de 76 percent werkzaamheidsgraad. Misschien zit Vlaanderen in 2020 nog niet in de top vijf. De minister wil over die plaats geen discussie voeren omdat hij niet aan cijferfetisjisme wil doen. Het kompas van de minister is gericht op 76 percent en dat is inderdaad een zeer grote uitdaging. De minister wil er alles aan doen om die doelstelling te bereiken en daarvoor een beleid uit te stippelen. Het is niet zeker dat hij ze haalt, maar de ambitie mag groot zijn. Er zijn nog andere doelstellingen in de beleidsnota die een extra inspanning zullen vergen.

De minister antwoordt aan mevrouw Turan dat het best mogelijk is dat de besparingen een licht negatief effect zouden hebben op het werkgelegenheidsbeleid. Men moet echter ook andere elementen voor ogen houden. Er zijn ook studies waaruit blijkt dat de overheidsschuld werkelijk een enorme last is die wordt meege dragen en waaraan iets moet worden gedaan. Een bijkomend tekort opbouwen, is dan geen oplossing. De minister ziet ook dat zowel de Vlaamse als de Federale Regering er alles aan doet om ervoor te zorgen dat er extra werk wordt gecreëerd. Het idee om te berekenen wat de maatregelen die er zullen komen met betrekking tot doelgroepen aan extra banen zullen opleveren, is misschien een interessant idee, maar de minister weet niet of dit mogelijk is.

Er is de vraag of de 76 percent werkzaamheidsgraad kan worden gehaald, zelfs als het beleid op Vlaams en federaal niveau alle maatregelen neemt die het denkt te kunnen nemen. Dan nog is het uiteraard zo dat Vlaanderen geen eiland is. Er is ook een invloed van wat elders op economisch vlak gebeurt. Dat ontslaat de minister echter niet van de verplichting om al het mogelijke te doen om de werkzaamheidsgraad te verhogen.

De 330.000 vervangingen zullen er komen door de inzet van alle middelen: competentiebeleid, opleiding en vorming, samenwerking met derden enzovoort. De minister denkt dat de weg bekend is.

Het klopt dat er bij de definitie van de participatiegraad op pagina 11 een foutje in de tekst is geslopen, stelt de minister. Er staat in de beleidsnota: "Het aantal Vlamingen op beroepsactieve leeftijd ten opzichte van de totale bevolking (...) bleef daarentegen onder het EU-gemiddelde (...)". Het moet "het aantal beroepsactieve Vlamingen ten opzichte van de totale bevolking op beroepsactieve leeftijd" zijn.

In antwoord op de opmerking over het ontbreken van een verwijzing naar de hervorming van het secundair onderwijs zegt de minister dat hij achter de hervorming staat. Uit het al dan niet vermelden van iets in de beleidsnota mag men niet concluderen dat de minister dat al dan niet belangrijk vindt. De minister vindt alles wat in het regeerakkoord staat belangrijk. Ook veel maatregelen die in de beleidsnota's van de andere ministers zijn belangrijk. Als er niet naar wordt verwezen in zijn beleidsnota, houdt dat geen waardeoordeel van de minister in.

De minister is het ermee eens dat een voltijds engagement moet worden gerealiseerd in het duaal stelsel van leren en werken. Vlaams minister Crevits en minister Muyters zullen samen een kader uitwerken. Minister Crevits heeft in de plenaire vergadering gezegd dat ze dit tegen het begin van volgend schooljaar wil uitwerken (*Hand. VI.Parl. 2014-15, nr. 11*).

Stimulansen voor werkgevers inzake duaal leren en werken zijn volgens de minister niet nodig. De bedrijven moeten beseffen dat het ook voor hen belangrijk is, ook in de toekomst. Dat blijkt ook uit de interesse van Voka.

De evaluatiestudie 'Leren werken' waar mevrouw Van Eetvelde het over had, is een studie vanuit Onderwijs rond leren en werken. De minister kent de juiste stand van zaken niet.

Inzake outplacement volgt de minister de federale norm. Vandaag doen heel wat outplacementbureaus ook aan bemiddeling. De minister hoedt zich echter voor een waardeoordeel. Hij is wel blij dat er afspraken zijn over de zogenaamde 'warme overdracht', zodat niet alles opnieuw moet worden overgedaan.

Wat het oordeel over outplacement en de kwaliteitslabels betreft, mag en kan de markt spelen, aldus de minister. Uiteindelijk is het de werkgever die daar afspraken over maakt, meestal met de werknemersdelegatie.

De minister is het er helemaal mee eens dat er ook outplacement voor het ondernemerschap moet zijn.

Over de werkbare jobs is er veel gezegd. Als een echt competentiebeleid kan worden gerealiseerd, dan veronderstelt de minister dat mensen worden ingezet op de plaatsen waar ze hun taak goed kennen en aankunnen. Wie iets doet waar hij goed in is, gaat met plezier aan het werk.

Werkbaar werk is heel belangrijk, op alle vlakken, voor iedereen, voor ouderen en in het licht van de combinatie werk-gezin. In dat verband met dat laatste

verwijst de minister naar het dienstenchequestelsel. Hij heeft geen idee vanwaar het gerucht komt dat de dienstencheques zouden worden gewijzigd. Zoals in het regeerakkoord staat, verandert er niets aan de dienstencheques, niet het bedrag, niet de fiscale aftrek. De minister was dan ook verbaasd dat in het SERV-advies werd gevraagd om daaraan niet te veel te veranderen.

Enkel de verplichting om 60 percent werkzoekenden of leefloontrekkers aan te werven, wordt afgeschaft op het moment dat er voldoende alternatieven zijn, om ervoor te zorgen dat ook langdurig werklozen voldoende aan bod komen. Daartoe werkt de minister een voorstel uit dat hij op korte termijn wil voorleggen aan de Vlaamse Regering. De opmerking over het leren van Nederlands is niet stigmatiserend bedoeld. In deze groep zijn er veel mensen voor wie het leren van Nederlands een bijzonder positief effect kan hebben op de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

De tool van de dienstencheques zijn voor ouderen nog mogelijk, bevestigt minister Muyters, maar de taken worden goed afgebakend. Zo staat het in het regeerakkoord.

Het is juist dat er in het beleidsplan niets specifiek staat over het verzoenen van werk en privé voor de zelfstandige. De minister gaat ervan uit dat als de overheid zorgt voor de vermindering van administratieve lasten en drempels en voor vertrouwen en respect voor wat er wordt ondernomen, er al heel wat elementen zijn. Mochten er nog drempels zijn voor jonge mensen of jonge vrouwen om zelfstandige of ondernemer te worden, dan is hij bereid om te bekijken of daar nog stappen kunnen worden gezet. Wat hem betreft mogen alle drempels verdwijnen opdat mensen hun dromen in daden kunnen omzetten, voor zover die dromen realistisch zijn en iets bijbrengen.

Op de opmerkingen over de gemeenschapsdienst heeft de heer Diependaele al gereageerd. Minister Muyters ziet de gemeenschapsdienst als een mogelijkheid in een traject naar werk, als een middel om door sociale inclusie en door het opdoen van extra competenties meer kans op werk te krijgen. Zowel op federaal als op Vlaams niveau wordt het niet gezien als een straf voor wie werkonwillig is.

In verband met het Jeugdwerkgarantieplan stelt de minister dat de opmerking dat 54 percent van de jonge werkzoekenden in de eerste vier maanden geen werk-aanbieding krijgt van de VDAB hem verbaasde. Hij heeft het laten nakijken en het blijkt dat het cijfer van 54 percent werd bekomen door de 47 percent die werk heeft na vier maanden op te tellen bij de 7 percent die niet wordt bereikt. Dat is een verkeerde voorstelling: de 47 percent die meteen werk heeft, hoeft toch geen aanbod te krijgen? De minister ziet het zo: 93 percent heeft ofwel een job ofwel een aanbod van de VDAB. De minister wil ook de resterende 7 percent bereiken, ook al wordt dat niet gemakkelijk.

Het jeugdgarantiewerk is maatwerk, antwoordt minister Muyters op een vraag van de heer Van Rompuy. De ene jonge werkzoekende zal nooit opleiding nodig hebben, terwijl de andere best vanaf de eerste dag een opleiding kan krijgen en niet eens per sms moet worden gecontacteerd.

De vraag over 'Not in Education, Employment or Training', is een moeilijk punt. De cijfers die de federale overheid heeft gegeven over NEET-jongeren, komen uit een enquête. Het is dus gewoon een inschatting. De VDAB kan de cijfers daarom moeilijk duiden en de minister kan ze ook niet gebruiken als beleidsinstrument.

Op de vraag van de heer Van Rompuy over het optrekken van de activeringsmaatregelen naar 65 jaar, antwoordt de minister dat hij die in functie van de capaciteit en van de markt van toepassing zal laten worden. Er is echter niets uitgesteld.

De minister wil alle drempels voor iedereen wegnemen, waar het zinvol is. Het probleem van de herintreders is zeer moeilijk. Voor de minister is het geen hoofdprioriteit. Hij wil nagaan wat er kan gebeuren, maar wat betreft de inzet van middelen moet worden gekeken naar het resultaat dat ermee kan worden behaald. De minister is graag bereid om suggesties hieromtrent mee te nemen.

Maatwerk en de individuele trajecten zitten mee in het doelgroepenbeleid. Dat zal ook in dat kader worden behandeld en bekeken.

Alles wat inzake W2 bestaat binnen Werk wordt voortgezet. De armoedetrajecten worden structureel verankerd, en daar zal ook een budget voor zijn.

Minister Muylers is tevreden dat hij van mevrouw Claes mocht vernemen dat de indicering door de VDAB vandaag goed werkt. De indicering wordt binnen het budget van de VDAB uitgevoerd, maar er is daarin een keuze gemaakt. Men kan zoveel uitgeven voor indicering, dat men zich kan afvragen of het sop de kool nog waard is. Volgens minister Muylers werd hier een goed evenwicht gevonden.

De privésector kan men via sensibilisering warm maken voor het Maatwerkdecreet. De minister gelooft ook dat steeds meer bedrijfsleiders begrijpen dat duurzaamheid een brede doelstelling is en dat een warme maatschappij ook door hen moet worden gerealiseerd.

Uiteraard zal de minister de digitalisering van de VDAB-werking blijven ondersteunen. De VDAB gaat mee met zijn tijd.

Minister Muylers wil dat de VDAB's en OCMW's van alle steden samenwerken. Bij grote steden is de problematiek nog veel belangrijker, maar hij is bereid om dit open te trekken naar alle steden en gemeenten. In het W2-decreet is de filosofie goed beschreven van wie – de consultants van VDAB en OCMW – wat doet en wanneer. De minister wil op die weg verdergaan.

Wat betreft de opmerkingen over knelpuntberoepen, wijst de minister erop dat er tussen een vacature invullen en een werkzoekende vinden nooit een een-op-eenrelatie is. Niet iedereen kan alles invullen en niet iedereen wil alles invullen. Het kan mogelijk zijn een vacature in te vullen als de werkzoekende een opleiding volgt, maar dan zijn er nog elementen zoals een passende betrekking, onregelmatige werktijden, afstand enzovoort. Het is niet altijd zo eenvoudig. De minister zal nooit aan een werkgever zeggen dat als hij de vacatures niet invult, hij dat dan wel zelf zal doen. Dat zou vooral tot effect hebben dat de werkgever zijn vacatures niet meer bekend zou maken.

Minister Muylers is het wel eens met de opmerking dat werkgevers soms te ver gaan met hun vacatures en hun zoektocht naar de witte raaf. De werkgevers moeten daar ook meer realistisch in zijn.

Wat de controle op discriminatie betreft, is de minister niet bereid om te gaan werken met 'mystery calling', 'mystery shopping' of iets dergelijks. Dat zijn uitlokingsmechanismen die in heel Europa en ook hier alleen gebruikt worden voor zware misdaden. Wat de minister wel steunt is wat Federgon, de federatie van de uitzendsector doet, namelijk dat instrument gebruiken om de sector te sensibiliseren en informatie te verzamelen. De minister wil ook niet naar een klikspanfilosofie gaan. Hij wil meewerken aan federale controles, maar wijst erop dat hij niet de bevoegdheid heeft om alle aspecten van de relatie tussen werkgever en werknemer te bekijken.

'Passend gevolg' bij discriminatie, is de enige juiste formulering, want het is afhankelijk van wat de overtreding inhoudt, stelt minister Muylers. 'Passend gevolg'

kan zijn dat de inspectie het doorgeeft aan de federale collega's. Het kan ook zijn dat de overtreding van die aard is dat ze geen onmiddellijk gevolg krijgt, maar dat het optreden van de inspectie het bedrijf helpt om het beter te doen in de toekomst. 'Passend gevolg' kan ook een boete of een sanctie betekenen. Er is een heel spectrum aan gevolgen mogelijk. De minister vindt het essentieel dat de inspectie onafhankelijk kan en mag handelen. Hij gaat ervan uit dat de inspecteurs weten wat de juiste houding is en weten welk gevolg ze aan iets moeten geven.

Wat betreft de vraag over streefcijfers per sector, antwoordt de minister dat hij voor het voluntarisme is en dat hij gelooft in het sensibiliseren. ABAD is met de sector bediscussieerd en bijgestuurd en de minister zal het verder uitvoeren.

Bij de bespreking van het meest recente jaarverslag van de Inspectie Werk en Sociale Economie (nu Afdeling Toezicht en Handhaving) in de commissie heeft de minister ook gemerkt hoe gevoelig het thema van de buitenlandse tewerkstelling ligt. Dat was ook zo in het verleden. Daarom wordt er ook naar verwezen in de beleidsnota.

De minister antwoordt aan mevrouw Fournier dat Vlaanderen altijd trekker is geweest in de interregionale werking. Hij wil daar verder op inzetten en met Frankrijk, Duitsland en Nederland samenwerken, overal waar het enigszins zin heeft. De minister heeft dat in het verleden gedaan en ook de VDAB doet dat. Hij geeft toe dat het misschien in de beleidsnota had moeten worden vermeld.

De heer Annouri vroeg waarom minister Muyters niet bevoegd is voor Sociale Economie. De discussie was volgens de minister niet of Sociale Economie bij Economie of Werk thuishoorde. In de vorige regeerperiode waren er drie verschillende ministers bevoegd voor Economie, Werk en Sociale Economie. In die periode heeft minister Muyters goed kunnen samenwerken met minister Van den Bossche. Het uitgewerkte maatwerkbeleid gaat helemaal in dezelfde richting als het competentiebeleid.

De bevoegdheid Sociale Economie zit nu samen met Armoedebestrijding in de portefeuille van minister Homans en hoort daar volgens minister Muyters thuis. Dat is tijdens de regeringsonderhandelingen zo besproken en beslist.

2.3. Economie, Wetenschap en Innovatie

De minister wil eerst reageren op de opmerkingen over het rapport-Soete over Innovatie in Vlaanderen. Enerzijds wordt gezegd dat iets moet worden gedaan aan de versnippering en anderzijds dat het landschap hoe dan ook erg divers is. De minister is het daarmee eens. Het zal erop aankomen een evenwicht te vinden, met niet te veel instrumenten maar toch maatregelen die op maat kunnen worden ingezet. Dat is wat hij onder het tegengaan van versnippering verstaat: niet veel verschillende initiatieven, maar één instrument toch op maat van een bedrijf kunnen inzetten. Dan is er geen versnippering en toch maatwerk.

Er waren verschillende tussenkomsten over de 3 percentnorm inzake onderzoek en ontwikkeling. De minister is het eens met de heer Van Rompuy dat er niet aan cijferfetisjisme moet worden gedaan. Bij de regeringsonderhandelingen heeft de Vlaamse Regering het belang van innovatie en ondernemerschap sterk onderstreept door in 500 miljoen euro extra te voorzien. Dat gebeurde in de omstandigheden zoals die toen waren gekend. Het is niet te voorspellen hoe de omstandigheden naar 2019 zullen evolueren. Een belangrijk deel van de extra middelen die beschikbaar kunnen komen door de huidige besparingen zullen naar O&O en Innovatie gaan. Dat is voor de minister essentieel. Het kompas staat richting 3 percent, maar natuurlijk moet er voldoende absorptiecapaciteit zijn. De minister is het er helemaal mee eens dat als die bijkomende middelen er zijn, ze effi-

ciënt moeten worden ingezet. De middelen zouden een multiplicatoreffect moeten hebben bij het bedrijfsleven, maar ook de economie en werkgelegenheid daadwerkelijk versterken. Dat is een belangrijk aspect. Daarom vraagt hij ook om open te staan voor het veranderen van systemen: niet om ze te veranderen, maar om nog sterker in te spelen op wat men daarmee kan doen.

Sommigen schijnen te denken dat de minister niet-gericht onderzoek niet belangrijk vindt, maar ze vergissen zich. Hij vindt dat absoluut ook belangrijk en weet dat er daarin evenwichten moeten zijn.

De minister wil een aantal bedenkingen zeker mee in overweging nemen. Zo is er de opmerking over de onderzoeksloopbaan, de verschillende academische mandaten, de financiering en het feit dat er iets teveel doctoraatsstudenten zijn om een goede begeleiding mogelijk te maken.

De minister zal ook bekijken hoe de Baekelandmandaten in de toekomst kunnen worden voortgezet.

Op de vraag naar een financieringsmechanisme met een open enveloppe zal minister Muyters reageren als voormalig minister van Financiën en Begroting, en hij is er zeker van dat de huidige minister op dezelfde manier zou reageren. Een dergelijk financieringsmechanisme is een schrikbeeld voor elke begrotingsminister. Een open rekening waarop iedereen mag inschrijven in functie van datgene wat hij of zij wil realiseren, is geen goed idee. De minister is voorstander van een gesloten enveloppe, waarbij instellingen effectief misschien wel eens hier en daar kunnen worden gepenaliseerd.

Er is een bijkomend budget voor innovatie. Niet enkel de innovatie, maar ook de innovatiestructuur is van belang. Ook daarvoor zal er geld worden uitgetrokken in deze legislatuur, als alles loopt zoals gepland.

Een essentieel onderdeel van het innovatiebeleid zou volgens de minister moeten gaan naar de clusterwerking, waarbij men effectief komt tot een systeem waarbij de zogenaamde triple helix wordt gerealiseerd. Daarbij nemen bedrijven engagementen op rond een specifiek onderwerp en wordt dat gecombineerd met wetenschappelijke instellingen die daarover de kennis en kunde hebben en met de overheid die het ondersteunt.

Mevrouw Turan vroeg hoe specifieke engagementen te rijmen zijn met falen. De minister is het ermee eens dat falen moet kunnen bij innovatie. Maar het engagement van een bedrijf kan bijvoorbeeld zijn dat het een onderzoeker vrijstelt of dat het een onderzoek financiert. Er moet bottom-up worden gewerkt bij clusterwerking. Dat is essentieel voor de minister.

Minister Muyters ontkent dat de ambities inzake innovatief aanbesteden worden teruggeschroefd. De heer Diependaele zei terecht dat dit tot nu toe niet echt gelukt is. Er zijn voortdurend problemen geweest met de Europese regels. Waar werd gestart met innovatief aanbesteden, bleek achteraf dat een firma die niet had mogen meedoen in het uitgetekende voortraject vond dat zij wel had kunnen meedoen. Een firma die wel had meegedaan, werd dan weer beticht van het hebben van voorkennis. Er ontstond verwarring en ook discussie met de Inspectie van Financiën. Op basis van al die ervaringen acht de minister, die nog altijd gelooft in het innovatief aanbesteden, het nu nodig om een instrument uit te werken dat de toets kan weerstaan van Europa en van de IF. Als het klaar is, moet met de andere ministers worden bekeken wie het zal uitproberen. Na een proef kan worden bekeken hoe het verder wordt uitgewerkt. Het innovatief aanbesteden staat overigens in het regeerakkoord.

De vraag naar ondersteuning om innovatieve producten naar de markt te brengen, is een vraag die de minister heel vaak hoort bij het bedrijfsleven. Het probleem daarbij is de Europese wetgeving. Het lijkt de minister wel mogelijk als het in een groter traject zit en hij verwijst daarbij naar de clusters. Als men een totaalprogramma maakt, van onderzoek tot het naar de markt brengen, zou dat voor Europa misschien wel aanvaardbaar zijn. Alleen het laatste traject ondersteunen, als er al een product is dat enkel nog op de markt moet worden gebracht, dan ligt het moeilijk voor Europa.

Hij bevestigt dat vier projecten Lichte Structuren in 2015 op nul worden gezet. Er is een evaluatie gebeurd en daaruit bleek onder andere dat minder bedrijven in die vier projecten participeren in vergelijking met de andere projecten. Bij die vier blijft de basisfinanciering van de werking echter behouden. Ze kunnen bij projectoproepen nog reguliere projecten indienen en daarvoor steun krijgen. Enkele hebben al projecten ingediend en denken hun werking te kunnen voortzetten. De minister begrijpt uit dat bij het MiX de situatie moeilijker ligt, zo blijkt uit de tussenkomst van mevrouw Brouwers. De minister wil niet suggereren dat er slecht werd gewerkt maar hij verwijst naar de evaluatie.

De minister heeft ook begrepen dat er voor het VIAA een dringende beslissing nodig is. Strikt genomen mag Innovatie dat dossier niet trekken. Voor de Europese regelgeving valt dat onder het domein Erfgoed, en zit het dus niet in het domein van de klassieke innovatiesteun. In het verleden zaten de beleidsvelden Media en Innovatie toevallig bij dezelfde minister en werd het project gezamenlijk getrokken. De minister zal contact opnemen met de minister van Media en nagaan welke beslissing er kan worden genomen.

Minister Muyters bevestigt dat hij de betrokkenheid van de kmo's bij het innovatiebeleid wil verbeteren. De integratie van het IWT in het Agentschap Ondernemen moet tot gevolg hebben dat drempels worden verlaagd en de efficiëntie verhoogd. De minister kan over het drempelverlagend voorstel, dat nog niet klaar is, geen details geven. Er moet een voldoende groot draagvlak voor worden gecreëerd. Er is al heel veel gebeurd met het oog op vereenvoudiging, maar er is volgens de minister nog marge.

De suggesties van mevrouw Remen inzake kennisopbouw en innovatie, specifiek voor kmo's en de kleinhandel zal de minister bespreken bij de hervorming.

Als het van de minister afhangt, worden de innovatie en de innovatiesteun meegevoerd in het onderzoek naar een herziening van het hele instrumentarium.

Op de vraag of de clusters in EFRO kunnen passen, is het antwoord van de minister positief.

Wat betreft de het innovatieplatform voor agrovoeding is het overleg met de sector bezig. Het is niet eenvoudig, want agrovoeding is ook Landbouw.

De minister vindt het ook vanzelfsprekend dat Technopolis zich bezighoudt met STEM. Technopolis is een schitterende manier om te tonen wat technologie in de praktijk betekent.

De ondersteuning van de steunpunten vanuit Innovatie valt inderdaad weg. Elk departement kan zijn steun wel bewaren. De minister zal dat ook doen voor het departement Werk.

De minister wil tegen het einde van 2014 aan de regering een voorstel voorleggen over de beleidsadviesraden. Hij gaat uit van drie principes. Het regeerakkoord zegt dat de VRWI wordt opgeheven. De VRWI moest de wetenschappelijke wereld

en de sociale partners bij elkaar brengen, maar de sociale partners namen niet meer deel, waardoor de VRWI een deel van zijn taak verloor. Voorts moet de Industrieraad onafhankelijker worden. Ook dat staat in het regeerakkoord. Als derde principe vindt minister Muylers het toch belangrijk dat de twee werelden, die van de sociale partners en die van de wetenschappers, op de een of andere manier toch nog overleg plegen. Hij wil ook de kennis van het VRWI-secretariaat niet verloren laten gaan.

Op basis van die principes wil minister Muylers, met een onafhankelijke Industrieraad, met sociale partners die overleg belangrijk vinden, en met de kennis van het VRWI, een voorstel voorleggen aan de Vlaamse Regering.

De minister wil met de fusie van het IWT en het AO klaar zijn tegen de volgende beleidsbrief. De rechtsvorm is daarvan een element, maar voor de minister moet de structuur de strategie volgen. Er is nu een transitiegroep die vaak samenkomt en overleg pleegt met het kabinet. De minister wil die rustig laten werken. De laatste stap is beslist met welke structuur het best het doel van de integratie kan worden bereikt.

De minister kreeg de kritiek dat hij geen stimuli meer zou geven aan de groene economie. Maar speerpunttechnologie bestaat vandaag al en dat wordt in de realiteit bewezen. De bedrijven zijn daar op het terrein nu al mee bezig. De minister kent voorbeelden van bedrijven die vroeger werden beschouwd als de meest vervuulende en vandaag als groene bedrijven. De 'nice to have' van twintig jaar geleden als het over duurzaamheid en groene economie ging, is vandaag een 'must have'.

Het is goed dat de bedrijven elkaar beconcurreren en dat groene technologie daarbij een onderscheidingscriterium kan zijn. De minister vindt dat hij dat niet extra moet stimuleren vanuit de overheid. Drempels moeten worden weggenomen voor alle bedrijven. Een bedrijf dat niet inzet op groene economie en duurzaamheid, zal misschien in de toekomst op de markt wellicht niet meer aan bod kunnen komen. De groene economie is er en kan verder groeien.

De minister zal niet, zoals mevrouw Turan vraagt, de normen verstrengen. Een bedrijf dat op groene economie en duurzaamheid wil inzetten, moet dat doen en zal een win-wineffect kunnen aantonen naar andere bedrijven toe. De minister zal dit niet opleggen vanuit zijn beleid. De filosofie van het regeerakkoord is daarin heel duidelijk. De normen vanuit Europa vormen het level playing field. Dat is wat de overheid oplegt. De bedrijven die verder willen gaan, kunnen dat.

Waarom komt er meer selectiviteit op de ecologiepremie? Onderzoek heeft uitgezonden dat de ecologiepremie vaak wordt gebruikt om te subsidiëren wat wettelijk wordt opgelegd. Maar dat is niet het doel van de premie. Als het verschil tussen wat een bedrijf wettelijk moet doen en wat extra gebeurt, minimaal is, moet dat volgens de minister niet worden gesubsidieerd. De ecologiesteun wordt vanaf nu dus gebruikt voor het deel dat verder gaat dan wettelijk verplicht en dat gaat in de richting van wat in het Kyoto-protocol is vastgelegd.

De minister is het dus niet eens met de vraag van mevrouw Turan om nog eens bijkomende instrumenten in te zetten voor alles wat groen is. Hij is tegen de groene-energietoets en wil geen bijkomende administratieve lasten.

Minister Muylers distantieert zich van het idee dat hij, als hij in zijn beleidsnota bij concurrentiekracht niet verwijst naar internationaal ondernemen, hij dat dan niet belangrijk zou vinden. Hij staat achter de formule die hij ooit heeft uitgewerkt en waarmee een organisatie jarenlang in the picture heeft gelopen: $E=TI^2$, of een goed bedrijf is excellent in talent, in innovatie en internationaal ondernemen.

Innovatie is dan niet de grote technische innovatie, maar wel dat tikkeltje verschil met de concurrent. Dat zal elk bedrijf moeten doen.

Er werd gevraagd of de minister niet met een integrale visie op het herstructureringsbeleid kan komen. Minister Muyters antwoordt dat de heer Hofkens daar al voor een deel op heeft geantwoord. Hij gelooft dat dat ook maakwerk is. De minister wil vooral inzetten op preventie: door het reconversiebeleid, het Nieuw Industrieel Beleid en dergelijke.

De minister wil de maatregelen van het Nieuw Industrieel Beleid voortzetten. Hij vindt dat de heer Van Malderen een goed antwoord formuleerde op de vraag van mevrouw Turan: vroeger, toen er geen crisis was, was er ook een beleid. Met of zonder crisis, moet er een beleid worden gevoerd.

De heer Van Malderen vindt de vermeldingen over de PMV in de beleidsnota 'dramatisch' maar denkt dat de doelstellingen niet anders dan warrig kunnen zijn omdat de PMV inspeelt op de punten waarop de markt faalt. De minister zegt dat hij de doelstelling onderschrijft dat daar waar er marktfalen is, er specifieke instrumenten moeten worden ontwikkeld, maar hij vindt niet dat er geen vereenvoudiging mogelijk is. Hij wacht de nota af die PMV hierover aan het opstellen is en is ervan overtuigd dat vereenvoudiging mogelijk is.

Voor de andere vragen over de PMV, de kapitaalsverhoging, de uitbouw en het rendement, is het nog te vroeg. Dat wordt nog uitgewerkt.

Als antwoord op een vraag van de heer Van Malderen over de Gimv zegt minister Muyters dat het niet gepast is om veel informatie te geven over beursgenoteerde bedrijven.

Wat betreft de selectiviteit bij de kmo-portefeuille stoort het minister Muyters soms dat veel middelen terecht komen bij de tussenstructuren. Intermediaire structuren adverteren met de belofte dat ze kunnen helpen bij het krijgen van steun van de Vlaamse overheid. Vaak doen ze 50 percent of meer van hun werk dankzij de middelen die ze in naam van de bedrijven gaan halen bij de overheid. De minister weet niet of die middelen altijd goed worden ingezet. Hij kan verschillende voorbeelden geven waarbij de initiële vraag niet van de bedrijven zelf kwam maar van tussenstructuren. Intermediaire structuren kunnen belangrijk zijn en goed werk leveren, maar de behoefte zou van het bedrijf zelf moeten uitgaan. De minister is ervan overtuigd dat de kmo-portefeuille selectiever moet worden ingezet.

Het Agentschap Ondernemen zorgt voor de ervaringsuitwisseling van de lokale besturen inzake het beleid voor detailhandel. De minister zal nagaan of dat goed verloopt.

Mevrouw Remen vroeg de minister oog te hebben voor deloyale concurrentie. Minister Muyters zal er bij de vereenvoudiging van de instrumenten over waken dat overheidssteun geen deloyale concurrentie organiseert.

Wat betreft de Fordterreinen antwoordt de minister dat er tot en met mei 2014 onderhandelingen zijn gevoerd door voormalig minister van Economie Kris Peeters. Vanaf juli 2014 heeft minister Muyters het proces verder opgevolgd. Er is nog geen beslissing genomen. Het voorstel van Punch Metals moet nog op de ministerraad worden besproken. Het belangrijkste voor de minister is dat er dat duurzame werkgelegenheid wordt gegarandeerd, en dan staat hij open voor verdere discussie.

3. Replieken

Mevrouw *Karin Brouwers* zegt dat het voor het MiX zeer moeilijk is om via de loodzware procedure voor het aanvragen van IWT-projecten te werken. Een beginnende organisatie als het MiX heeft tijd nodig om bekendheid te verwerven en voldoende bedrijven te bereiken. Mevrouw Brouwers citeert uit het Vlaamse regeerakkoord: "Innovatie is een hefboom voor een kwalitatief sterk en lokaal verankerd mediaveld. Daarom moet de werking van het media-innovatiecentrum MiX aangepast worden. De geïnvesteerde middelen moeten terecht komen bij kleine, startende innovatieve ondernemingen.". Het lid hoopt dat deze passage zal worden gehonoreerd. De mediasector is een snel wijzigende en zeer innovatieve sector. Mevrouw Brouwers hoopt dat er tegen 2016 toch een gemakkelijker systeem zal zijn voor projectsubsidies, net voor die kleine starters die zo belangrijk zijn voor innovatie. Het lid vraagt dat de minister samen met de minister van Media aan een oplossing werkt.

De heer *Matthias Diependaele* repliceert dat het MiX vooral onderzoeksprojecten steunt en zelf niet echt aan innovatie doet, zijnde het toepassen van dat onderzoek en het effectief gaan gebruiken. Dat het MiX waardevol werkt doet, spreekt hij niet tegen. De vraag is echter of het bij Innovatie thuishoort. Misschien kan het een vorm van innovatief aanbesteden zijn. Het gaat dus eigenlijk om een technische, boekhoudkundige aangelegenheid: vanwaar moeten de middelen juist komen? Zijn fractie wil de middelen voor Innovatie inzetten om daadwerkelijk meerwaarde te creëren, nieuwe producten, onderzoek en dergelijke meer. Het toepassen van dat onderzoek, het effectief gaan gebruiken daarvan, is een ander aspect.

Mevrouw *Emmily Talpe* heeft nog een vraag over de zogenaamde biechtstoel-procedure die de minister volgt. Minister Muyters zou met alle sociale partners een gesprek voeren of al gevoerd hebben, nog voor de sociale partners hun eigen nota maakten. De vooropgestelde timing voor die nota was eind november 2014. Mevrouw Talpe vraagt of die nota er intussen is en of minister Muyters zelf ook een voorstel heeft voorbereid. Wat is de stand van zaken?

Mevrouw Talpe heeft in haar eerdere tussenkomst ook gewezen op de bijkomende taken voor de VDAB. Een van de mogelijkheden is een volwaardige plaats geven aan de private arbeidsmarktsintermediaren. Volgens Open Vld moet de VDAB teruggaan naar haar kerntaken en haar regisseursrol op de arbeidsmarkt. Dat zou de markt voor de private partners al groter maken. De fractie pleit ook voor een gelijk speelveld, onder meer inzake de aanrekening van btw. Mevrouw Talpe informeert naar de visie van de minister over de volwaardige rol voor de private arbeidsmarktintermediaren.

Mevrouw *Grete Remen* is tevreden dat minister Muyters snel contact zal opnemen met de federale minister van Financiën over de ontworpen zones. Het is een steunmaatregel die ten goede kan komen aan alle bedrijven in een straal van 40 km rond plaatsen waar zich grote collectieve ontslagen hebben voorgedaan. Ze moeten wel minstens vijf nieuwe werknemers aanwerven en ze moeten reeds gewestelijke steun ontvangen. Mevrouw Remen vraagt of het criterium van gewestelijke steun ook geldt voor kmo's, bijvoorbeeld via de kmo-portefeuille, of enkel voor de grote bedrijven. Kmo's creëren toch wel duurzame tewerkstelling en zijn de ruggengraat van zeker de Limburgse economie.

Mevrouw *Yasmine Kherbache* is tevreden dat de mogelijkheid werd geboden om de beleidsnota intensief te bespreken. De minister heeft gezegd dat hij de beleidsnota bewust beknopt heeft gehouden, waardoor er volgens het lid echter een zekere vaagheid ontstaat. De concretisering zal verder uit het beleid moeten blijken.

Het lid heeft er in haar eerdere tussenkomst op gewezen dat als de werkzaamheidsgraad 76 procent moet worden, er op economische groei moet worden ingezet. Vandaar ook het belang van innovatie en het belang van de link met tewerkstellingscreatie en de impact op tewerkstelling. Ze zal dit blijven opvolgen.

Een tweede belangrijk aandachtspunt bij het verhogen van de werkzaamheidsgraad is de activering van de kansengroepen. Mevrouw Kherbache heeft in haar tussenkomst de nadruk gelegd op een aantal groepen waarvoor streefcijfers in het kader van Europa 2020 bestaan. Het gaat in het bijzonder om laaggeschoolde jongeren, personen met een handicap en ouderen. Minister Muyters zei dat hij zijn doelgroepenbeleid nog verder zou uitwerken in overleg met de sociale partners. In de beleidsnota staat hierover niets concreet, maar op een aantal punten zijn er al wel keuzes gemaakt in het regeerakkoord en in de beleidsnota.

Die keuzes zijn volgens mevrouw Kherbache niet voldoende om aan de uitdagingen tegemoet te komen. De laaggeschoolden worden niet meegenomen als doelgroep. Er wordt wel gezegd dat er rekening zal worden gehouden met de afstand tot de arbeidsmarkt. Ook de afschaffing van de tewerkstellingspremie voor de 50- tot 54-jarigen is geen goed signaal. Het is niet omdat 55-plussers het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt, dat de positie van de 50-plussers rooskleurig is. Ook inzake discriminatiebestrijding moet er een extra inspanning gebeuren.

De minister benadrukt in zijn antwoord regelmatig het belang van overleg in het uitrollen van het tewerkstellingsbeleid. Mevrouw Kherbache wijst op het belang van een evenwicht in de responsabilisering van alle betrokkenen, in het bijzonder van werkgevers en werknemers, om het arbeidsmarktbeleid mee de goede richting uit te sturen. Het lid vindt de beleidsnota op dat vlak onevenwichtig. Voor haar is dit een aandachtspunt waarover ze de komende maanden en jaren nog vragen zal stellen en zeker en vast ook constructieve voorstellen zal doen.

De heer *Imade Annouri* vraagt wat er concreet zal worden gedaan zodat de bedrijven gemakkelijker de stap kunnen zetten naar groene economie. De minister heeft geantwoord dat het vooral zijn taak is om drempels weg te werken, zodat ondernemingen hiermee aan de slag kunnen gaan. Op een recent congres over innovatie stelden enkele sprekers dat het anders moet, dat de overheid haar rol moet herdenken, lef tonen en de weerstanden moet overstijgen. De heer Annouri raadt de minister dan ook aan om een minister met ambitie te zijn en om zelf initiatief te nemen. Het lid is voorstander van een vergroening van de economie, maar gelooft niet in een onzichtbare groene hand die alles zal regelen van het moment dat er drempels worden weggenomen. Het lid vraagt ook om Europa niet zomaar te gebruiken als level playing field. Hij heeft zeer veel vertrouwen in Vlaanderen en pleit ervoor om met de kennis die Vlaanderen heeft het voortouw te nemen en de wereld te laten opkijken naar Vlaanderen.

Wat welzijn op de werkvloer betreft, antwoordde de minister dat het vooral belangrijk is om de juiste mensen op de juiste plaats te krijgen. De heer Annouri is het ermee eens dat dat in een eerste fase moet gebeuren. Dat alleen is echter niet voldoende. Heel veel mensen doen hun job heel graag, maar krijgen niettemin ook te kampen met burn-out en stress. Dat heeft vaak te maken met het feit dat er niet genoeg evaluatiegesprekken zijn, of geen duidelijk kader voor evaluatiegesprekken, dat werknemers niet weten waar ze terecht kunnen met hun feedback, dat er te weinig ruimte is om door te stromen, om bij te leren, om zich bij te scholen. Daarin moet volgens het lid veel meer worden geïnvesteerd. Alleen door de juiste mensen op de juiste plaats te krijgen, zal men het enorme probleem dat er nu is van mensen die lijden onder burn-out en stress, niet kunnen oplossen. De heer Annouri verwacht ook op dat vlak nog veel meer visie en ambitie van de minister.

De heer Annouri roept de minister op om het enorme probleem van de discriminatie niet te negeren en geen struisvogelpolitiek te voeren. Er zijn nog steeds nieuwe verhalen van jongeren die, enkel en alleen op basis van hun achternaam of hun afkomst, hun droom niet hebben kunnen waarmaken, ergens niet aan de slag zijn kunnen gaan of zich ergens niet hebben kunnen inschrijven. Dat is Vlaanderen anno 2014 onwaardig.

De minister heeft zelf aangegeven dat hij wil inzetten op sensibilisatie over dit probleem. De heer Annouri vindt dat heel belangrijk, maar wat erna komt blijft voor hem nog vaag. Hoe zal men mensen tot de orde roepen die, ondanks het feit dat men hen aanmaant en sensibiliseert, er toch niet in slagen om iedereen gelijke kansen te geven? De minister heeft gezegd veel meer te geloven in vertrouwen en overleg dan in sanctioneren. Het lid is het daarmee eens, maar af en toe moet men ook verdere stappen zetten. Er moeten meetbare resultaten komen op dat vlak.

Dat de beleidsnota niet concreet hoeft te zijn, zoals door de heer Diependaele en de minister aangehaald, is een visie. De nota doet nu heel wat vragen rijzen en het lid hoopt binnen vijf jaar niet te moeten vaststellen dat er geen antwoorden zijn gekomen, zoals een verhaal dat spannend begint maar dan voortkabbelt naar het einde.

Minister *Philippe Muyters* antwoordt de heer Annouri dat hij ervoor zal zorgen dat het uitwerken van zijn beleid een boeiend verhaal blijft.

Soms wordt de indruk gegeven dat het hele doelgroepenbeleid beperkt blijft tot de verlaging van de RSZ of andere loonkostmaatregelen. De overheid kan echter ook een doelgroepenbeleid voeren met activering en met maatregelen en stages voor bepaalde groepen. Er worden vandaag al acties ondernomen voor laaggeschoolden en dat kan ook in de toekomst gebeuren. Wanneer de minister het had over de doelgroepen, dan ging het in eerste instantie over de RSZ-kortingen en de maatregelen die overkomen van het federale niveau.

De minister heeft de zogenaamde biechtstoelprocedure afgerond. Er wordt nu door zijn kabinet een tekst opgesteld waar hopelijk ook de sociale partners achter kunnen staan. Hij zal die tekst voorleggen aan de Vlaamse Regering en daarna aftoetsen met de sociale partners, in de hoop dat hij een consensus kan vinden. De sociale partners hebben zelf geen insteek gedaan en hebben daarover de jongste weken ook geen gesprekken meer gevoerd. Daarom heeft de minister het heft in eigen handen genomen en zelf de nodige stappen gezet.

De minister stelt dat men erop mag rekenen dat er blijvend een sterke aanpak zal zijn met betrekking tot laaggeschoolden of mensen die ongeschoold op de arbeidsmarkt komen. De problematiek is voor hem belangrijk, maar hij wil wel een nuance maken. Sommige laaggeschoolden hebben vrij veel kansen op de arbeidsmarkt, anderen wat minder. Daarom gaat hij ervan uit dat de afstand tot de arbeidsmarkt belangrijker is. Het vinden van werk kan ook met attitudes te maken hebben. Het kan ook zijn dat kort- of middengeschoolden uit bepaalde richtingen veel meer kansen hebben dan andere groepen kort- of middengeschoolden. Voor de minister is en blijft het belangrijk om iedereen die een afstand heeft op maat aan een oplossing te kunnen helpen.

Er is de laatste jaren veel gebeurd inzake de rol van de privésector bij de VDAB. Bij de VDAB zelf is men van mening dat het alleen door de overheid, door de VDAB, aanpakken van de problemen die op de arbeidsmarkt rijzen, de tweede beste oplossing is. Vandaag gebeurt er al veel via tenders en dat percentage is sterk gestegen. De privésector wordt dus betrokken. De noodzaak om die te betrekken is er ook, en zal ook in de toekomst blijven bestaan.

De minister wil niet verbergen dat hij in de vorige begroting op de werking van de VDAB heeft bespaard, ook wat betreft personeel. Hij heeft beslist om deze keer ook op tendering/samenwerking met derden te besparen. Hij gaat ervan uit dat na jaren ook bij de tenders efficiëntiewinst kan worden geboekt. Dankzij het tenderbeleid dat is gevoerd, heeft die sector ervaring opgedaan. De minister benadrukt dat de private markt absoluut een volwaardige rol krijgt. Hij is er ondertussen wel van overtuigd dat de VDAB niet alleen regisseur moet zijn, maar ook deels actor moet blijven. Men kan alleen maar een sterk advies geven aan het beleid als men zelf actor is. Maar het moet wel duidelijk zijn welke plaats de VDAB als actor inneemt en wat men overlaat aan de privésector.

De minister is tevreden dat mevrouw Kherbache haar aandachtspunten zal blijven opvolgen en zegt open te staan voor haar constructieve voorstellen, hoewel het logisch is dat ze niet altijd dezelfde visie zullen hebben.

Gelukkig is er geen onzichtbare hand in de economie, aldus de minister. Hij is het ook niet eens met het betoog van de heer Annouri over het Europese level playing field. Hij staat achter het regeerakkoord wat dat betreft. Verder gaan dan wat Europa oplegt kan positief zijn, omdat men daardoor de economie enigszins stimuleert, maar het kan ook negatief zijn, omdat men de concurrentiepositie van een aantal andere bedrijven negatief beïnvloedt. De heer Annouri zal verder kunnen opvolgen wat de regering concreet doet op dat vlak.

Wat betreft welzijn op het werk, meent de minister dat werkbaar werk zo fundamenteel wordt dat geen enkele werkgever dat in de toekomst zal kunnen miskennen. De omschakeling naar werkbaar werk is absoluut nodig. De afgelopen dagen heeft hij werkgeversorganisaties bezocht en hij heeft daar dezelfde boodschap meegegeven. De minister verwijst naar de naar schatting 330.000 mensen die moeten worden vervangen op de arbeidsmarkt. Om de doelstelling van een werkzaamheidsgraad van 76 procent te benaderen, moeten daar nog meer dan 100.000 werkenden bij komen. Wil men daarin slagen, met het potentieel en de talenten die er zijn, dan zal er sprake moeten zijn van werkbaar werk. De minister is ervan overtuigd dat de werkgever die dat niet doet, in de toekomst de talenten en competenties die hij nodig heeft niet zal kunnen aantrekken. De minister zal dat ook bespreken met de federale minister van Werk Kris Peeters. De arbeidsflexibiliteit en de wetgeving zijn immers ook belangrijk op dat vlak.

Met een 'war on talent' wint men niets. Het zal op een andere manier moeten gebeuren, namelijk door werkbaar werk. Dat kan een win-winsituatie opleveren voor werkgever en werknemer.

De minister ontkent dat er sprake is van struisvogelpolitiek als het gaat over discriminatie. Er zal controle gebeuren waar dat het best kan en hij zal ver buiten zijn bevoegdheid sensibiliseren. De relatie tussen werknemer en werkgever en de discriminatie op dat vlak is federale materie, maar dat laat de minister nog altijd toe om daarover te sensibiliseren. Wat de uitzendsector betreft, heeft hij meer bevoegdheden en zal hij afspraken maken, ook voor de toekomst. Hij neemt zich voor om, indien dat lukt, die afspraken samen met de sector te komen voorleggen aan het parlement.

Mevrouw Remen had het over de ontworpen zones, de gewestelijke steun en de kmo-portefeuille. Heel die reglementering is inderdaad vrij complex en moeilijk. De minister zal samen met zijn federale collega bekijken hoe er kan worden vereenvoudigd. In een samenwerkingsakkoord zullen ze daarvan de contouren bepalen. Hij pleit ervoor daarbij zo pragmatisch mogelijk te zijn.

Mevrouw Grete Remen herneemt haar vraag. Om van de steun, waaronder een korting van 25 procent op de bedrijfsvoorheffing, te kunnen genieten in de

ontwrichte zones, moeten bedrijven aan voorwaarden voldoen. Een van die belangrijke voorwaarden is dat ze reeds gewestelijke steun moeten ontvangen. Mevrouw Remen wil weten of daardoor ook de kmo's nog in aanmerking komen. Of geldt de gewestelijke steun alleen voor de grote multinationale bedrijven?

Minister *Philippe Muyters* antwoordt dat hij daar nu geen eenduidig antwoord op kan geven. Het is een complexe materie. Hij wil de regeling echter zo ruim mogelijk toepassen.

Moties

Tot besluit van de in de commissie besproken beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie 2014-2019 werden moties ingediend door de heer Imade Annouri (*Parl.St. VI.Parl. 2014-15, nr. 144/2*), de heer Wouter Vanbesien (*Parl.St. VI.Parl. 2014-15, nr. 144/3*), de dames Yasmine Kherbache en Güler Turan en de heren Bart Van Malderen en Rob Beenders (*Parl.St. VI.Parl. 2014-15, nr. 144/4*) en de heren Andries Gryffroy, Peter Van Rompuy, Willem-Frederik Schiltz en Axel Ronse, mevrouw Sonja Claes en de heer Jan Hofkens (*Parl.St. VI.Parl. 2014-15, nr. 144/5*).

Axel RONSE,
voorzitter

Martine FOURNIER
Yasmine KHERBACHE,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ABAD	Actieplan Bestrijding Arbeidsgerelateerde Discriminatie
AO	Agentschap Ondernemen
AOI	Agentschap voor Ondernemen en Innovatie
bnp	bruto nationaal product
cao	collectieve arbeidsovereenkomst
DCO	dienstenchequeonderneming
EAD	evenredige arbeidsdeelname en diversiteit
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
ERSV	erkend regionaal samenwerkingsverband
ESF	Europees Sociaal Fonds
EU	Europese Unie
EURIS	European Collaborative and Open Regional Innovation Strategies
Eurostat	statistical office of the European Union
EVA	extern verzelfstandigd agentschap (van de Vlaamse overheid)
EVC	elders verworven competentie
EWI	Economie, Wetenschap en Innovatie (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)
Federgon	Federatie van Partners voor Werk
F.I.T.	Flanders Investment & Trade (Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen)
gesco	gesubsidieerde contractueel
Gimv	Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen
HIVA	Hoger Instituut voor de Arbeid (van de KU Leuven)
hr	human resources
IBO	individuele beroepsopleiding (in een onderneming)
ICF	International Classification of Functioning
IF	Inspectie van Financiën
IMEC	Interuniversitair Micro-elektronicacentrum
IWT	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie
kmo	kleine of middelgrote onderneming
LNE	Leefmilieu, Natuur en Energie (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)
LRM	Limburgse Reconvertiemaatschappij
MiX	Media Innovatie Centrum
NEET	not in education, employment or training
NT2	Nederlands als tweede taal
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
O&O	onderzoek en ontwikkeling
O&O&I	onderzoek, ontwikkeling en innovatie
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
PWA	plaatselijk werkgelegenheidsagentschap
RESOC	regionaal sociaal-economisch overlegcomité
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
SALK	Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat
SARiV	Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SOC	strategisch onderzoekscentrum
STEM	Science, Technology, Engineering and Mathematics
SYNTRA	erkende centra voor de vorming van zelfstandigen en kmo's
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VIAA	Vlaams Instituut voor Archivering (vroeger: Vlaams Instituut voor het Audiovisueel Archief)
VIB	Vlaams Instituut voor Biotechnologie
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek

Voka	Vlaams netwerk van ondernemingen
VRIND	Vlaamse Regionale Indicatoren
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
VRWI	Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie
WEP	werkervaringsplan
WEP-plus	werkervaringsplan-plus
WIJ!	Werkinleving voor Jongeren
WSE	Werk en Sociale Economie (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)
ZAP	zelfstandig academisch personeel